

WESTERN ROMAN

LASO

Cijena 4.000 d broj 812

YU ISSN 0353-2399

9 770353 239006

Marshall Grover

UDOVICA

CRVENOC MEDVJEDA

VPA

Marshall Grover

**UDOVICA
CRVENOG
MEDVJEDA**

**VJESNIKOVA
PRESS
AGENCIJA**

Glavni i odgovorni urednik: Milivoj Pašiček
Izdavač: NISPRO VJESNIK (predsjednik Poslovnog odbora Vjekoslav Koprivnjak)
– OOUR Informativno-revijalna izdanja (direktor Božidar Radman) Predsjedavajući Savjeta: dr Ivan Krtalić
Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4
Telefoni: 041/526-099, 515-555, 519-555 i 333-333
Telex: 21 121 YU VSK
Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.), Marija Jurela (urednik), Pavle Lugarić (zamjenik gl. i odg. urednika), Milivoj Pašiček, Biserka Pupovac (pomoćnik gl. i odg. urednika) Tisak: OOUR
Stamparska proizvodnja

Urednik: Ana Hrastović

Grafički urednik: Ivica Bartolić
Marshall Grover: Udovica Crvenog Medvjeda
Naslov originala: Colorado Woman

Copyright: VPA
Recenzija: Miroslav Kiš
Prijevod: Sonja Budak

Laso broj 812 izlazi 5. 5. 1989.
u nakladi od 60.000 primjeraka.

I

U kočiji je sjedilo šest prestrašenih putnika s podignutim rukama. Od svih njih najprestrašeniji bijaše onizak čovjek iz St. Louisa imenom Melville Anstruther. Prvi je put putovao na Zapad. Hoće li ikada opet vidjeti St. Louis? Hoće li ti lopovi ostaviti na životu samo pratioca poštanske kočije koji je ranjen ležao u prašini? Obli ga smrtni znoj pri pomisli da će pljačkaši ubiti svoje žrtve, uključivši i njega.

Napad bijaše iznenadan, bez upozorenja i mogućnosti obrane. Četiri maskirana jahača sručila su se s brda, naredivši kočijašu da stane. Pratiocu kočije nije se pružila prilika da podigne pušku. Sad je puška ležala nedaleko od mjesta na kojem je on krvario u prašini iz rane na ramenu.

Na zapovijed bandita kočijaš izbacila čeličnu blagajnu iz kočije i počeo kleti, zaboravivši da su među putnicima i dvije žene.

— Jezik za zube ili ćeš završiti poput svog druga — upozori ga jedan od razbojnika, sjaše i počeo pregledavati blagajnu.

— Nisam naoružan, kao što to sada više nije ni Herbie. Dopustite mi da mu barem zavijem ranu.

— To možeš! — dovikne mu razbojnik.

— Stanite, gospodo! — ogласi se drugi.

Međutim mlada žena nije se obazirala na njegove riječi, već je krenula za kočijašem do ranjenika. Bijaše tamnokosa, a moglo joj je biti oko dvadeset i sedam godina. Očigledno je bila hrabrija od svojih suputnika: trojice trgovačkih putnika, debele žene i drhtavog Melvillea. Gospodica Natalie McGill iz Gribbona bijaše tako energična mlada žena da su mnogi od stanovnika tog gradića predviđali njezinu privlačnost. Odgurnuvši kočijaša, Natalie podigne suknju i otrgne veliki komad platna s bijele podsuknje.

— Zaustavite time krvarenje! — naredi kočijašu. — Otrgnut ću i za zavoj.

— Požurite, dovraga! — vikne razbojnik koji ju je htio zaustaviti.

Maskirani pljačkaši pridoše putnicima.

— Poslušajte — promuca trgovački putnik u kockastom odijelu — ne nosimo mnogo gotovone sa sobom, a uzorci u našim torbama neće vas zanimati.

— Prodajem krojački pribor — izjavi drugi putnik.

— A ja predmete od kože — nadoveže treći.

Voda pljačkaša naredi im neka umuknu, a debeloj ženi da prestane

jadikovati. Začu se pucanj i lokot spadne s čelične blagajne.

Razbojnici se okupiše oko nje.

Ali ono što je u taj čas slijedilo zbunilo je čovjeka iz St. Louisa. Iznenada se pojaviše dva vrlo visoka muškarca iskoristivši trenutačnu nepažnju razbojnika. Viši je držao u svakoj ruci kolt, dok je drugi, niži, imao samo jedan. Dvojica pljačkaša, koji su se nagnuli nad blagajnu, nikada nisu saznala što ih je udarilo. Voda razbojnika okrene se podignuvši pištolj prema drugom neznancu, ali je taj bio brži, pa se razbojnik ispruži na zemlji; metak ga je pogodio u glavu. U to se začu još jedan pucanj. I četvrti je razbojnik bio onesposobljen. Metak mu je slomio ruku.

Umjesto da osjeti olakšanje, debela žena padne u nesvijest, srušivši pri tom Melvillea, tako da se iznenada našao na zemlji ispod onesviještene žene. Prestrašeno kriknuvši, ostade bespomoćno ležati, dok trgovački putnici nisu maknuli ženu s njega.

– Skupi oružje! – primijeti viši neznanac.

– Hoću, a bit će nam potrebna i užad – kimne njegov drug.

– Kome možemo zahvaliti... – započne Melville, dok su mu trgovački putnici pomagali ustati.

– Obični smo putnici – odvrati tamnokosi čovjek – On je Emerson – pokaže na svog druga. – Možete ga zvati Stretch. Taj je nadimak dobio zbog svoje visine. A ja sam Valentine, a zovite me Larry.

Ta imena trgovačkim putnicima nisu ništa značila, ali to im nije ni bilo važno. No Melville Anstruther, još uvijek prestrašen, pokušava ih upamtiti. Zapazi da Larry Valentine bijaše visok barem metar i devedeset centimetara, a njegov drug Stretch čak još nešto viši.

Dok je Larry skupljao oružje razbojnika, kočijaš je pomagao svom ranjenom drugu ući u kočiju. Trgovački putnik u kockastom odijelu pretražio je torbicu debele žene i pronašao malu bočicu amonijaka.

– Znao sam da to nosi sa sobom – reče otvarajući bočicu i gurne je ženi pod nos.

– Kako ste se našli ovdje, momci? – zapita trgovački putnik koji je prodavao krojački pribor.

Larry slegne ramenima.

– Imali ste sreću – primijeti. – Tražili smo put do najbližeg grada – mahne rukom prema jugozapadu. – Popeli smo se na brijeg upravo kad su se pljačkaši pojavili iza stijena. Brzo smo se spustili i skriveni čekali da nam se pruži prilika.

Natalie je stajala nešto podalje, a onda primijeti hladnim glasom.

– Promatrala sam kako ste to izveli. Rekla bih da to nije ništa novo za vas dvojicu.

– Imali ste sreću – ponovi Larry. – A imali smo je i mi.

– Vi to zovete srećom? – pogleda ga pažljivije Natalie. – A izveli ste to poput pravih profesionalaca. Vrlo vješto!

– Tako je to izgledalo i meni – primijeti jedan od trgovačkih putnika.

– Hvala vam, ali nemojte steći pogrešno mišljenje o nama – primijeti Larry blagim glasom. – Lutamo svijetom u potrazi za mirnim životom.

Viši Teksašanin pojavi se dovodeći konje. Dvojicu razbojnika staviše na konje, svezavši im noge za stremen, a ruke za jabuku sedla. S njihovih lica, koja nisu bila odveć privlačna, skinuli su maske. Trećeg čovjeka, onoga sa slomljenom rukom, nije bilo potrebno privezati. Mogao je sjediti na konju, ali nije

bio sposoban za bijeg. Larry podigne mrtva čovjeka na četvrtog konja. Kočijaš je za to vrijeme smjestio svog ranjenog druga u kočiju, spremio čeličnu kasu i počeo zahvaljivati svojim spasiocima. Njih je više zanimalo kamo je krenula kočija.

– Trebalo je da stignemo u podne u Gribbon – odvrati kočijaš. – U gradu imaju dobra liječnika imenom Carboyne. Mlad je, ali vrlo vješt.

– Molio bih vas... – započne Melville, povukavši Stretcha za rukav.

Visoki stranci napokon obratiše pažnju na čovječuljka. Vidjeli su mnogo uplašenih Istočnjaka, ali malo njih toliko koliko je to bio Anstruther iz St. Louisa. Onizak čovjek s naočalima na nosu morao je podignuti glavu kako bi im mogao pogledati u oči. Pomisliše da mu mora biti oko četrdeset godina. Nasmiješiše mu se ohrabrujuće.

– Kako ste? Rekao bih da ste se prestrašili – promrmlja Stretch.

– Posvuda samo neprilike – nadoveže Larry.

– Moje je ime Melville Anstruther – predstavi se čovječuljak.

– Dobro, gospodine Anstrutthere, sad ste se predstavili – reče nestrpljivo kočijaš. – Nemamo više vremena za razgovor. Trebalo bi da sjednete u kočiju.

– Ali... – pobuni se Melville.

– Moramo krenuti – upozori ga kočijaš.

Trgovački putnik u kockastom odijelu prepusti svoje mjesto u kočiji ranjenom pratiocu, pa sjedne pokraj kočijaša, dok su Teksašani uzjahali konje. Put prema Gribbonu se nastavi. Larry je jahao uz kočiju, dok je Stretch vodio konje razbojnika.

Kroz otvoren prozor kočije Natalie reče Larryu:

– Neki od tih ljudi izgledaju mi poznati. Sigurna sam da sam ih već vidjela u Gribbonu. Mislim da su tragači za zlatom.

– Zar u ovom dijelu Kolorada još ima zlata? – raspita se Larry.

– Ovdje postoje velike rudarske kompanije, a mnogi se ljudi bave stočarstvom – odgovori Natalie.

– Gribbon je, dakle, još jedan od gradova koji su se naglo razvili? – zapita Larry.

– Teksašanine, imate li nešto protiv gradova? – priupita trgovački putnik koji je sjedio nasuprot Natalie.

– Tamo je odveć bučno – požali se Larry.

– A mi više volimo svoj mir – izjavi Stretch.

– Gospodine Valentine, Gribbon je miran grad – nasmiješi se Natalie. – To više nije grad tragača za zlatom. Rudnicima upravljaju velike rudarske kompanije. Zapravo više i nema samostalnih tragača za zlatom. Kauboji s područja kanjona ne dolaze u grad, a tragači za zlatom klone se udaljenih pašnjaka. I tako je zapravo sve mirno.

– Dobro poznajete taj kraj – primijeti Larry.

– Već dugo živim ovdje – kimne Natalie. – Brinem se za svog oca. On radi za »Western Union«.

– Ako je u Gribbonu doista tako mirno, mogli bismo i ostati nekoliko dana – zamišljeno će Larry. – Prošlo je već dosta tjedana otkako nismo boravili u nekom gradu.

– Vjerojatno ćete potražiti posao na ranču – reče jedan od trgovačkih putnika. – Po vašoj odjeći mogu pogoditi kojim se poslom bavite. Vi ste stočari, zar ne?

– Nećemo tražiti posao – slegne Larry ramenima. Dok imamo novaca, ne volimo raditi.

– Kakav je to život! – namršti se Natalie. – Bez ikakva cilja!

– Ali nama odgovara – izjavi mirno Larry.

To bijaše sve što je namjeravao odati o svom životu i životu Stretcha Emersona. Ako gospodica Natalie McGill, koja je vjerojatno pametnija od mnogih drugih žena, želi o njima razmišljati kao o besposlenim lutalicama, neka joj bude.

Način na koji su se obračunali s banditima ostavio je dubok dojam na uzbuđenog Melvillea. Začudo, samo on, čovjek koji nije bio baš tako podesan za ova brda Kolorada, osjetio je da se iza dvojice Teksašana krije više nego što su odavali.

Larry nije lagao. Bijaše istina da su sve te godine, dok su lutali granicom zapadno od Mississippia, tražili jedino miran i ugodan život. Istina bijaše i to da je bilo teško pronaći mir koji su tražili, a to su mogli posvjedočiti mnogi suci s granice. Umjesto mira upadali su iz jedne neprilike u drugu. Borili su se protiv bandita hrabro i vješto, ali ne stoga što su to željeli. Prijetnje, nasilja i iznenadne smrti pratile si ih na njihovom putu. Postali su žrtve viastite jednostavne mudrosti: bili su dobročinitelji koji zapravo nisu ni shvaćali te riječi. Razbojnici, kao ova četvorica koja su maločas napala kočiju, bijahu njihovi prirodni neprijatelji, jednako kao i pljačkaši banaka i konjokradice. Mudrost Lawrencea Valentinea i Woodvillea Emersona bijaše vrlo plemenita, ali ih je neprekidno zaustavljala na njihovom putu.

Nitko ih nije mogao optužiti da su osjećali odbojnost prema bilo kakvom poslu. Kad bi ostajali bez novaca, prihvaćali bi se bilo čega. Radili su na željeznici, a nekoliko puta čak i kao tragači za zlatom. U

posljednje vrijeme ipak nisu oskuđivali u novcu, jer je Larry igrao poker poput starih profesionalnih kartaša na brodovima, a Stretcha je još uvijek služila sreća na kocki.

– Jeste li lovili, momci? – zapita jedan od trgovačkih putnika. – Govore da je ovaj kraj dobar za lov.

– Ulovili smo nešto prepelica, a ni ribolov nije loš – odgovori mu Stretch. – Ali znate kako je to. Nije ugodno daleko u brdima, kad ti po nestane viskija i duhana. Stoga smo i krenuli u potragu za nekim gradom.

II

Gribbon nije bio najveći grad koji su Teksašani upoznali na Zapadu, ali je bio pun života, a uz to vrlo ugodan. A baš su to i tražili. Prolazeći glavnom ulicom do postaje poštanske kočije, već su donijeli odluku da će se ovdje zadržati neko vrijeme.

Oko kočije okupiše se znatizeljni stanovnici gradića, dok su šerif i njegov zamjenik ispitivali kočijaša i putnike. Teksašani su sjedili na svojim konjima i šuteći čekali. Zapazili su da je Natalie otišla tek onda kad su na nosilkama odnijeli ranjena pratioca. Požurila je prema zgradi »Western Uniona«. Najviše o napadu na kočiju pričala je debela žena koja se već potpuno bila oporavila. Kočijaš i trgovački putnici uzalud su je nastojali prekinuti i doći do riječi. Šerif je pažljivo slušao što se zbilo.

Tada se začu i glas Martya Raicea, zamjenika šerifa. Prepoznao je pljačkaše. Bijahu to rudari koji su radili za rudarsku kompaniju.

– Uvijek imamo muke s tim bivšim tragačima za zlatom. Kad iscrpe svoje nalazište i moraju raditi za

plaću, ona im nikada nije dovoljno velika. Postali su odveć pohlepni. Sanjaju o velikom novcu, iako rade samo kao kopači. Ovo nisu prvi rudari koji su uhvaćeni kao pljačkaši. Uništilo ih je to što su se nekoć obogatili i brzo sve potrošili.

Teksašani su tako pažljivo promatrali šerifa da je to zapazio čovječuljak iz St. Louisa, koji je stajao pokraj svoje torbe. Cassius Agrow, šerif grada Gribbona, djelovao je mlade od svog zamjenika. Bijaše to visok muškarac u dobro skrojenom odijelu, sa smeđim šeširom na glavi. Imao je lijepo lice i mnogo strpljenja. Znao je kako treba postupati s debelom brbljavom ženom. Polaskavši joj, uspije mu napokon zaustaviti njezin slap riječi. Teksašanima zahvali na njihovoj pravovremenoj pomoći i poželi im dobrodošlicu u Gribbonu. Pozove ih neka dođu u njegov ured, kad im to odgovara, kako bi mogli potpisati svoje izjave.

– Na sreću, tim razbojnicima bit će brzo suđeno – najavi sa zadovoljstvom. – Sudac će doći u grad za manje od tjedan dana.

* * *

Gradski pogrebnik uredio je sve oko odvoza tijela mrtvog bandita, a Agrow i njegov zamjenik povedoše pljačkaše u zatvor. Tako su Teksašani mogli krenuti u najbliži salun i okvasiti grla. Dok su vodili konje prema Toveyevom salunu, zapaziše da im se priključio onaj čovječuljak.

Privezaše konje za stup kraj korita s vodom i životinje gurnuše odmah glave u nj, s istom namjerom kao i Teksašani koji su požurili u salun. Melville krene za njima.

Nasmiješivši se, Stretch zapita:

– Ne čini li ti se da nas netko slijedi?

– Da, i to izbliza – odgovori Larry. – Gospodine, želite li nešto? Kako ono bijaše vaše ime?

– Anstruther! Melville Anstruther! Oprostite što sam krenuo za vama, ali plašim se...

– Tako i djelujete, gospodine Anstruthere. Prestrašeno!

– Gospodo, možete li mi pokloniti nekoliko trenutaka svog dragocjenog vremena?

– Vrijeme je ono čega imamo u izobilju – Slegne Larry ramenima.

– A i žedni smo – nadoveže Stretch.

– Dakle, najbolja prilika za razgovor bit će ako prihvatite naš poziv – počne ga hrabriti Larry. – Pijete, zar ne?

– Vrlo rado – uzdahne Melville.

– Koristit će mi.

U to su vrijeme u salunu boravili samo rijetki gosti. Pridošlice naručiše sočne sendviče od govedine i krastavaca, a uz to i rakiju od raži. Čovječuljak im pristojno nazdravi. Nakon prvog gutljaja umalo što se nije ugušio. Odluče da će mu bolje odgovarati hladno pivo, a ono doista nije izazvalo tako burne posljedice.

Kad su sjeli za stol, Larry zapita:

– Što nam želite reći, gospodine Anstruthere?

To su ubrzo saznali. Anstruther je priznao da ga je napad na kočiju vrlo uzbudio. Što je bilo još gore, takvog se napada plašio otkako je napustio St. Louis. Morao je ovdje obaviti neki posao za svoje poslodavce. Poput mnogih ljudi s Istoka, i on se plašio Zapada punog opasnosti, Indijanaca i bandita. Plašio se nepoštovanja zakona i nebrige za ljudski život. U Melvilleovim očima Zapad bijaše neizmjereno opasan. Teksašani pomisliše da bi ga mogli smiriti upozoravajući ga kako ljude

na Zapadu ne ubijaju baš svakog dana. Ali da li bi to koristilo?

– Vjerujem da ću za nekoliko sati uspješno okončati svoj posao u Gribbonu. A vi ste pričali da niko me niste obavezni.

– Raspoložemo svojim vremenom. Ali zašto to pitate? – promrmlja Larry.

– Budite moji zaštitnici – počeo navaljivati Melville. – Pratite me i čuvajte, dok ne sjednem na prvu kočiju kući.

– Htjeli biste da vam budemo tjelohranitelji? – namršti se Stretch.

– Gospodine Anstruthere, imate pravo na zaštitu zakona – upozori ga Larry.

– A gdje su bili ti zaštitnici zakona kad su nas napali oni banditi? – uzvraća Melville.

– Pretpostavljam, ovdje u gradu – reče Larry. – Ne mogu biti istovremeno na svim mjestima.

– Da se niste umiješali, možda bi nas sve ubili – napomene Melville, još uvijek drhteći – Mirne bi nas duše ustrijelili. Samo ljudi poput vas mogli su učiniti ono što ste vi učinili. Bio sam zadivljen. Ta brzina i umješnost! Bi li ijedan šerif bio sposoban to učiniti? Očigledno ste pravi stručnjaci. Osjećam se sigurnim uz vas – doda Melville i izvuče novčanik. – Dakako, nadoknadit ću vam vaš trud.

– Zadržite svoj novac – primijeti Larry.

– Ne morate platiti za to što vam činimo uslugu – upozori ga Stretch.

Melvilleova zahvalnost bijaše bezgranična. Ispiše pivo, uhvati ruku jednog Teksašanina i čvrsto je stisne.

– Ne znam... ne znam što bih rekao – promuća.

– Nešto ipak možete reći – upo-

zori ga Larry. – Kako bi bilo da nam objasnite zašto ste došli ovdje?

– Došao sam razgovarati s jednom osobom i utvrditi njezin identitet – odvraća Melville. – Radim za Barrowsa, Merlina i Costigana, odvjetnike u St. Louisu. Vrlo su ugledni. Uvjeravam vas u to.

– Oni su vas, dakle, poslali na Zapad kako biste saznali nešto o toj ženi – kimne Larry.

– Tako je! Moram obaviti izvjesne formalnosti, brzojaviti svojim poslodavcima i vratiti se kući prvom poštanskom kočijom.

– Zna li gdje možete naći tu ženu? – zapita Stretch.

– Još ne znam – odvraća Melville.

– Mogli ste upitati šerifa – upozori ga Larry. – Vjerojatno pozna sve ljude u gradu.

– Nisam se usudio izgubiti vas iz vida – odgovori Melville. – Ali imate pravo. Zasigurno pozna tu ženu.

Okrenuvši se prema Larryu, Stretch primijeti:

– Ne traži baš mnogo od nas. Ništa nemoguće.

– Tako je – složi se Larry. – Nema razloga zašto mu ne bismo učinili tu uslugu. Znae što, gospodine Anstruthere! Ispit ćemo naše piće i zajedno krenuti do šerifa.

– Ali prvo ćemo odvesti konje u staju – doda Stretch.

Nekoliko minuta nakon što su ostavili konje u staji blizu Toveyeva saluna Teksašani povedoše čovječuljka do šerifova ureda, smještenog nasuprot zatvoru. Nisu baš stigli daleko, jer su se ulazna vrata iznenada otvorila, a drugi šerifov zamjenik stade im na put. Bijaše nešto viši od prvog šerifovog zamjenika Martya Raicea.

– Morat ćete pričekati – upozori ih. – Ovog je trenutka šerif Agrow zaposlen.

– A tko ste vi? – upita Stretch.

– Jansen, također zamjenik šerifa. Ovdje su gradonačelnik i direktor banke. Morat ćete pričekati dok završe razgovor. Možete tamo sjesti

– pokaže Jansen na klupu u blizini.

– Riječ je o vrlo važnoj stvari – namršti se Melville.

– Možda neće dugo trajati – primijeti tiho Jansen. – Šerif im neće dopustiti da mu dugo dosađuju. Odmorite se! Čim vidite te glavešine kako izlaze, možete ući.

– Kako ćemo znati... – započe Melville.

– Ne možete pogriješiti – odgovori Jansen. – Gradonačelnik Forster je debeo i ima crveno lice. I bankar Grissard ima crveno lice, ali je koščat.

Rekavši to, vrati se u ured, zatvorivši vrata za sobom. Melvilleu i Teksašanima ne preostade ništa drugo nego sjesti.

* * *

Nešto dalje od šerifova ureda, ispred vrata ureda za ispitivanje rude, stajao je Sam Ulmann, razgovarajući s Oleyem Quaineom, tražaćem za zlatom. Quaine je pričao što je čuo o napadu na kočiju.

– Uхватili su Bolanda i njegove prijatelje. Svu četvoricu – govorio je uzbuđeno. – Zamisli, Boland je mrtav, a ona trojica u zatvoru.

– Razmisli o tome – upozori ga Sam. – Ti su ludaci to pokušali na opasan način, pa su nastradali. Moj je plan siguran. I najbolji! Nemoj to zaboraviti! Kad se obogatimo, Agrow i njegovi zamjenici nikada neće posumnjati u nas.

– Moram priznati da je to sjajan plan – složi se Quaine.

– Oley, obojica smo puni velikih

želja – naceri se Ulmann. – Svaki tjedan, otkako su otvorili ovaj ured, važem zlato u prisutnosti naoružanih stražara. Vidim sve to blago, radim s njim, a ništa od tog mi ne pripada. To se događa i tebi. Ti i tvoji drugovi ne možete ništa izvući iz vaše zemlje.

– Da, meni, Rufeju i svim ostalima dogustilo je da radimo ni za što. Svi smo spremni.

– Rekao sam ti – primijeti Ulmann – da neće biti nikakve opasnosti, a nitko nam neće stati ni na put.

– Znaš li kako ćemo doći do te zaljubljene budale Grissarda? – namršti se Quaine.

– Popustit će – poče ga uvjeravati Ulmann. – Znam kako treba postupati s njim. Ne brini zbog toga! Ti i tvoji drugovi morate se pobrinuti za svoj dio posla. A ja ću se za svoj.

– Onoga gada Grissarda ionako nikada nisam volio – namršti se Quaine.

Ulmann zahihoće.

– Nitko ga ne voli. Nitko u Gribbonu! Posjeduje više novaca od same banke. Posjeduje i ljude. Oni su njegovi dužnici, a on ne zaboravlja na dugove. Forster je gradonačelnik, a Agrow šerif. Ipak je Thadeus Grissard pravi gazda ovog grada.

– Ne može posjedovati baš sve – primijeti Quaine.

– Ne posjeduje jedino moćne vlasnike rudnika – slegne ramenima Ulmann. – A ne posjeduje ni poštanske kočije, ni svećenika, a bogme ni liječnika.

– Zapravo ne posjeduje ni Agrowa – ustvrdi Quaine.

– U Gribbonu biraju šerife – složi se Ulmann. – Stoga Agrow može na neki način biti neovisan o Grissardu. Ali... – ponovno zahi-

hoće – vjeruješ li da se moramo plašiti šerifa Cassiusa Agrowa, koji neprekidno gura nos u one svoje knjige?

– Agrow zapravo nije osobito pametan, zar ne?

– Voli izigravati detektiva – naceri se Ulmann. – Čita knjige! Govori da se bavi kriminologijom. U ovom gradu ne bi uhapsili ni jednog pijanca, i ni jednog lopova, da nema Raicea i Jansena. Možeš mi vjerovati da taj glupi šerif nikada neće postati pravi detektiv. Kao, na primjer, Pinkerton.

– Čuo sam da se ne slaže s Grissardom.

– I ja sam to čuo. Ali to su priče. Vjerojatno želi ostaviti dojam na onu McGillovu.

– Na kćerku telegrafista?

– Da!

– Na nju? – sumnjičavo primijeti Quaine. – Mogao bi sebi uštedjeti trud. Ta McGillova vjeruje kako je pametnija od bilo kojeg muškarca. Okladio bih se da će završiti kao usidjelica.

* * *

Šerif Cassius Agrow toga trenutka nije razmišljao o ženi kojoj se divio. Bankar Grissard zaokupio je svu njegovu pažnju. Nije čak zapažao ni ono što je bilo najvažnije u njegovu životu. Knjige uredno složene po policama. Njegovi zamjenici vjerovali su da čak ni Natalie McGill, ma kako privlačna bila, nije bila toliko važna za njega kao te knjige.

Thadeus Grissard, direktor Zapadne banke i samozvani čuvar morala, hladno upozori šerifa Agrowa:

– Vi ste šerif samo stoga što sam vas podržavao. Svoj položaj možete zahvaliti samo meni.

– To iskreno priznajem, gospodi-

ne Grissarde – odvрати pristojno Agrow.

– Prokletstvo, Agrowe, onda nemate pravo suprotstavljati se Thadeusovim željama – umiješa se gradonačelnik Vince Forster.

Forster nije bio samo na čelu uprave već je posjedovao i dva saluna u Gribbonu, zahvaljujući Grissardovoj pozajmici. Sve dok novac ne otplati, bit će njegov dužnik.

– Tvoja je prokleta dužnost da iz Gribbona otjeraš tu udovicu Crvenog Medvjeda – nadoda on.

– Prava je drolja – naljuti se Grissard. – Vršiti loš utjecaj na ljude.

– Gospodine Grissarde, podržavali ste me kad sam se natjecao za šerifa – primijeti Agrow. – Zahvalan sam vam na tome. Ipak vas podsjećam na to da nisam postavljeni službenik, već izabran. Izabrali su me, a to znači da me nitko ne može maknuti do idućih izbora. Kad kucne taj trenutak, a vi ne budete zadovoljni sa mnom, moći ćete podržati bilo koga tko će se natjecati protiv mene. Ali u međuvremenu ja sam šerif i neću izmijeniti svoju odluku. Ukoliko se ne dokaže da je udovica Crvenog Medvjeda ozbiljno povrijedila zakon, ja nemam namjere uhapsiti je ili otjerati iz grada.

Grissard, podržavan od načelnika, teško je optuživao tu ženu. Bijaše svima poznato da se kupala – i to gola – u rijeci Animasu, koja je tekla manje od 20 kilometara od grada. Ali Agrow ih posjeti kako je ta žena bila skrivena iza paravana od pokrivača, tako da je nitko nije mogao vidjeti i optužiti za golotinju.

– Nitko ništa nije vidio, osim možda onih koji su potajno zurili – primijeti šerif.

– Stanuje u onoj proklesoj dašćari – promrmlja Forster.

– To je najbolje što je sama mogla podignuti – podsjeti ga Agrow.
– Zahvaljujući vama, nitko u Gribbonu nije joj želio pomoći.

– Ta žena širi nemoral! Pokušala je zavesti moga sina – naljuti se Grissard.

– Ta udovica iz indijanskog plemena Arapaho budi najniže osjećaje kod muškaraca – izjavi Forster.

– Oni bi se ionako probudili – upozori ga Agrow. – Ni jedan muškarac još nije dokazao da je stekao njezinu naklonost. Ukoliko se to dogodi i dokaže, možete biti sigurni da ću je istog dana istjerati iz Gribbona. Što se tiče vašeg sina, gospodine Grissarde, ne vjerujem da ga je pokušala zavesti. Ni njega ni bilo koga drugoga! Svima je poznato da odbija svakog čovjeka koji se pokušava približiti njezinoj daščari.

Grissard, lica rumena od srdžbe, krene prema vratima u pratnji načelnika.

– Šerife Agrowe, ovo ćete mi platiti!

Vrata na ulicu se zalupiše. Agrow ljutito nešto promrmlja, izmijenivši pogled sa Steveom Jansenom.

III

Iako je odgoj Jansena i Raicea daleko zaostajao za odgojem njihova šefa, obojica su znala kako se moraju ponašati. U javnosti su šerifa Agrowa nazivali šefom. Samo u međusobnim razgovorima zvali su ga imenom, ponekad se suprotstavljajući njegovu mišljenju, ali ukazujući mu uvijek dužno poštovanje. Prije nego što je postao šerif u Gribbonu, Agrow je bio šerif u nekom gradiću u Wyomingu. Njegovi se sugrađani nikada nisu uspjeli potpuno sprijateljiti s njim, jer je pristojno odgojen čovjek bio prava rijetkost na granici.

Jansen napuni šalicu kavom, zaboravivši da još netko čeka šerifa.

– Nemoj toliko izazivati Grissarda – opomene on Agrowa.

– To se ne može izbjeći – uzdahne Agrow. – Morao bih plesati kako on svira, ako bih želio ostati u njegovoj milosti.

– Misliš li da će ti koristiti što si tako tvrdoglav? – primijeti Jansen.

– Barem ću živjeti u skladu sa svojim poimanjem časti – odvrati Agrow. – Moram ti priznati da mi se gadi ratni pohod Grissarda na udovicu Crvenog Medvjeda. Ni jedan trgovac neće joj ništa prodati. Tjeraju je iz trgovine. Umrla bi od gladi da nema njezina povrtnjaka i činjenice da je bila poslušna učenica svog pokojnog muža. Očigledno ju je Crveni Medvjed naučio loviti.

– Netko joj pomaže – tvrdio je Jansen. – Odakle joj meci za pušku? A to me prisjetilo još nečega. Odakle joj puška?

– Iz kovačnice Lancea Breslera. To sam ustanovio. Nije ukradena. Bresler ju je nekome prodao za gotov novac. To je njegovo pravo. Nije mi htio odati kome – slegne šerif Agrow ramenima.

– Netko joj mora pomagati – ponovi Jansen.

– Vjerojatno nisam jedini stanovnik Gribbona koji se ne obazire na Grissardove prijetnje – reče Agrow i pogleda svoje voljene knjige. – Ali dosta o tome! Nema mudrosti ni mašte u Grissardovoj netrpeljivosti. Da bi čovjek stekao znanje i maštu, mora proučavati knjige.

– Ti i to tvoje vječito čitanje! – promrmlja Jansen.

Agrow je upravo krenuo prema polici s knjigama, kadli se Jansen sjetio da još netko čeka.

– Jedan od putnika iz kočije želi razgovarati s tobom. Ona druga dvojica, koja ga prate, najviši su momci što sam ih vidio u posljednje vrijeme.

– Vjerojatno su to oni junaci... – pomiri se Agrow sa sudbinom, kimnuvši prema vratima. – Oni koji su nam doveli sadašnje zatvorske stanare.

– Čovječuljak tvrdi da ima važnog posla – prisjeti se Jansen.

– Dužnost zove – slegne Agrow ramenima. – Pa dobro, Steve! Otvori vrata i pozovi ih!

Na Jansenov poziv Teksašani ustadoše. Stretch dohvati Melville-ovu torbu. Povedoše ga preko ceste do Agrowova ureda. Teksašani ostadoše naslonjeni na vratnice.

Melville prijede odmah na ono što ga je dovelo u šerifov ured. Predstavio se naveo imena odvjetnika za koje radi. Potom spomene još jedno ime.

– Gospoda Beulah – pogleda svoje zabilješke. – Udovica Indijana. Djevojačko prezime Hackett. Obaviješteni smo da ta žena živi negdje ovdje.

– Došli ste razgovarati s udovicom Crvenog Medvjeda? – namršti se Agrow.

– Zasada je to povjerljiva stvar – odgovori Melville. – Možda znate gdje bih je mogao naći...

– Znam – kimne Agrow.

– Zar dolazite iz St. Louisa zbog razgovora s tom ženom? – namršti se i Jansen.

– Moram utvrditi je li to doista ona – objasni Melville šerifu.

– A vjerojatno i razgovarati s njom. Mogu vam potvrditi da je ona zasigurno Beulah Hackett, udovica Crvenog Medvjeda – izjavi šerif Agrow. – Mogu vas odvesti do nje.

– Poznajete je? – upita Melville.

– Već dugo boravim u Gribbonu. Sjećam se kad je Beulah Hackett stigla ovamo i počela raditi za ovdašnjeg vlasnika saluna. Bijaše to Will Dohane, vlasnik »Zlatnog orla«.

– Znači, nekoć je radila u salunu – namršti se Melville.

– Svirala je glasovir i pjevala – prisjeti se Jansen.

– U slobodno vrijeme unajmila bi osedlana konja i odjahala sve do San Juana – reče Agrow. – Vjerojatno je tamo srela Crvenog Medvjeda. Ponekad bi je pratio natrag do grada. Koliko se sjećam, govorio je dobro engleski i ponašao se pristojno prema našim sugradanima. Ali oni su se, dakako, ljutili na nje. Nikada ga ovdje nisu prihvatili – reče šerif, ustane i dohvati šešir. – Jansene, pričuvajte ured! Ubrzo ću se vratiti – doda, okrene se prema Teksašanima i zapita ih: – Zašto vas sve to zanima?

– Mi smo čuvari gospodina Anstruthera – odvrati Larry. – Znate, prvi je put na Zapadu.

– Gospodin Anstruther je pomalo prestrašen – objasni Stretch.

– Suprotno tome, Valentine i Emerson ne poznaju strah – tiho objasni Melville. – Možemo li krenuti?

Agrow požuri po svog konja, a Melville u društvu svojih čuvara krene do staje. Osedlaše konje. No Melville odbije ponudu konjušara da i njemu osedla jednog konja, već se zajedno s Larryem popne na njegova. Pridružiše se šerifu, pa prenuše za njim do istočnog dijela grada.

* * *

Sjedeći za telegrafskim aparatom, Tom McGill pio je najbolju kavu koju je okusio posljednjih deset dana. Već je dugo radio za »We-

stern Union«. Po svojoj prirodi potpuno se razlikovao od kćerke. Iako to nisu pokazivali, ipak su se vrlo voljeli. McGill je jedino žalio što njegovo dijete nije naslijedilo baš ništa od blagosti svoje pokojne majke.

– Skuhala si kavu baš onakvu kakvu je to činila tvoja majka – prisjeti se. – Iako sâm kuham svaki put kad otputuješ iz Gribbona, nisam se još naučio pravo pripremati kavu.

– Znam – primijeti Natalie odsutna duhom. – Pila sam tvoju kavu.

Sjedila je uz otvorena vrata, promatrajući ulicu. Izgledala je opušteno, ali samo prividno. Otac se zapita je li njezin mozak ikada prestaje raditi.

– I tako ste obavili krštenje sina tvoje sestrične Nore? – upita otac. – Je li bilo lijepo? Svi su stigli?

– Da, tetka Daisy Simmone i najveći dio Burtove obitelji. Bilo je vrlo lijepo.

– I tvoje je putovanje bilo ugodno? Znam da si sada znatiželjna.

– Moram li ti postavljati pitanja? – počne ga kćerka izazivati. – Znaš dobro što me zanima.

– Kao i obično, ostajala je kod kuće – namršti se otac. – Rijetko se pojavljuje, ali to znaš i sama. Siguran sam da je lovila u brdima. Ljudi će se naljutiti na tebe saznaju li da se družiš s njom.

– To mi neće smetati – počne ga uvjeravati Natalie. – Dakako, ako to tebi smeta...

– Kao službenik »Western Uniona« i štediša kod Trgovačke banke, ne moram skidati šešir pred Thadeusom Grissardom – počne se braniti otac. – Prokletstvo, Natalie, nikada se nisam složio s time kako taj Grissard progoni tu udovicu. Ali i moje je mišljenje da ona svojom

pojavom izaziva gužvu u Gribbonu. Tebalo bi da promijeni mjesto boravka.

– Voli živjeti u blizini planina – reče Natalie. – A tamo je pokopan i Crveni Medvjed.

– Crveni Medvjed bio je punokrvan Arapaho. Govorili smo već tisuću puta o tome. Uvijek se ponovno pojavljuju iste poteškoće. Ljudi s granice nikada se neće složiti s time da se bijela žena veže s Indijancem.

– Crveni Medvjed bio je kršćanin. Od misionara u San Mateu naučio je engleski. Njih su se dvoje voljeli i bili odani jedno drugome.

– Kopači zlata i kauboiji uvijek će je podrugljivo nazivati »bijela skvo«. Kad se napiju, počinju navaljivati na nju. Izaziva ih time što živi sama u onoj daščari kraj rijeke.

– Nije drolja! – oštro primijeti Natalie. – I nikada to nije bila.

– Dobro! Nisam to ni rekao – nestrpljivo nastavi otac. – Ali znaš i sama kako je to. Kad su trijezni, ljudi govore za nju da je smeće. Ali kad se napiju, prisjete se da je prije toga radila u salunu. Prije nego što se udala za Indijanca. Ne tvrdim da je to pošteno, ali moraš priznati da ih ona izaziva svojom pojavom.

– Ona je ogorčena žena – uzdahne Natalie. – A što bi drugo i mogla biti zbog tih glupana u Gribbonu i onoga Grissarda koji je namjerava otjerati odavde.

– Onaj ludi Grissardov sin nije se smio zatreskati u nju – namršti se otac.

– Nije mu dala povoda za to. Nikada nije dopustila Ericu Grissardu, a ni bilo kojem drugom muškarcu, da uđe u njenu kolibu.

– Ti i tvoje proklete bitke! – plagne otac. – Moja kćerka uvijek se

bori za potlačene. Jedino zbog toga se i družiš s tom udovicom.

– To je i najbolji razlog – potvrdi Natalie. – Sva moja mudrost može se izreći u nekoliko riječi: mržnja prema nepravdi i zaglupljenosti.

– Kad si bila mlada, djevojke tvojih godina čitale su romantične pjesme i ljubavne romane – prisjeti se otac. – Ti si se bavila drugim stvarima...

– Zar bi ti bilo milije ako bih se pomirila s uskogrudnošću naših sugradana?

Otac pripali cigaru, pa se nasmiješi.

– Za tebe ipak još ima nade. Brak će te izmijeniti. Bilo bi najbolje da nađeš muškarca koji će se brinuti za tebe. Moraš priznati da ti i šerif imate nečeg zajedničkog. I Cassius Agrow voli čitati.

– Na moj brak možeš pričekati – odlučno odgovori Natalie. – Ne namjeravam se udati za nekoga u gradu u kojem vlada Thadeus Grissard.

McGill je oklijevao prije nego što je zapitao:

– Je li se ti i udovica slažete?

– Vrlo dobro.

– Da, ti si jedino biće koje se može približiti njezinoj daščari, a da ne uperi pušku u njega.

* * *

Melville uzdahne kad su se zaustavili u šumi ispred bijedne dašćare. Šerif Agrow je šutio, a Teksašani počеше promatrati okolicu. Pred njima je tekla rijeka Animas, a na njezinoj površini ljeskale se zrake sunca na zalasku. Bio bi to lijep pogled da ga nije narušavala sklepana daščara. Teksašani nikada nisu vidjeli bjedniju.

Kao da čita njihove misli, Agrow mirno primijeti:

– Nitko joj nije pomogao.

– Nije joj bilo lako – reče Larry.

– Koristila je materijal koji joj je bio dostupan – kimne Agrow.

Dim se dizao iz kamenog dimnjaka. Koliba bijaše sagrađena od dasaka, ljepenke i platna, dok je krov bio od šindre. Jašući polagano prema kolibi, jahači zapaziše uredno posložena drva za vatru i medvjeda krzna koja su se sušila na zemlji. Iza dašćare, djelomično vidljiv, bijaše zaklon načinjen od pokrivača. Tu se udovica kupala. Da li to čini i sada?

– Vjerojatno se kupala – reče Agrow. – Inače bismo je već ugleдали.

Javi se glasno uzvikujući njezino ime, a potom krenuše dalje. Začu se pljuskanje vode i Agrow se ponovno javi:

– Gospodo, ovdje šerif Agrow s tri posjetioca. Riječ je o važnom poslu.

Pljuskanje prestane i Larry začu otvaranje vrata. Kako su vrata s prednje strane ostala zatvorena, prosudi da se u kuću moglo ući straga. U to se i prednja vrata otvoriše i na njima se pojavi žena umotana u pokrivač. Mokra plava kosa padala joj je na ramena.

Larryu se svidje ženino lice. Bijaše opaljeno suncem. Iz njega su zračila dva hladna, plava oka. Crte lica bijahu pravilne, a usta su odavala veliku tvrdoglavost i odlučnost. Žena je u ruci držala pušku, ali ne onako kako to čine oni kojima je oružje predstavljalo nešto tuđe i nepoznato, već poput pažljiva i iskusna lovca. Obrati se Agrowu, ali njezine su oči odmjeravale Melvillea i Teksašane.

– Što je? Spomenuli ste važne poslove?

– Oprostite što smo upali ovamo. Mogu li vam predstaviti gospodina Melvillea Anstruthera iz St. Louisa...

– Vi ste iz St. Louisa? – namršti se žena.

– Da, gospodo! – odvrati Melville. – Radim za odvjetnike Barowsa, Merlina i Costigena.

– I došli ste k meni poslovno? – zapita žena. – U vezi s čime?

– To se vjerojatno tiče samo vas, pa ću se povući – primijeti Agrow.

– Gospodine Anstruthere, potvrđujem da je ova žena doista Beulah Hackett, udovica Crvenog Medvjeda. Mislim da je ta službena potvrda dovoljna?

– I više od toga, šerife – složi se Melville. – Vrlo sam zahvalan.

– A što je s ovom drugom dvojicom? – zapita Beulah, promatrajući Teksašane.

– Puška vam nije potrebna – umiri je Lary. – Gospodin Anstruther zamolio nas je da ga pratimo. Stranac je u ovoj zemlji i pomalo nesiguran. Naša su imena Valentine i Emerson. Šerif može jamčiti za nas.

– Doista? – sumnjičavo će žena.

– Oni nisu ljudi koji bi iskoristili bespomoćnu ženu – potvrdi šerif.

– Ili jednu poput vas.

– Ja i drugi putnici poštanske kočije moramo biti zahvalni ovim ljudima – pokuša je umiriti Melville.

– Četiri pljačkaša napala su kočiju – objasni šerif Agrow. – Tada su se pojavili Valentine i Emerson. Trojica su u zatvoru, a jednome pripremaju sprovod. Dajem vam riječ da se ove dvojice mogu plašiti samo razbojnici. A sada, ja vas ostavljam.

Kimne, okrene konja i zaputi se prema gradu. Larry upozori Melvillea.

– Znam da morate razgovarati nasamo sa ženom, kako je šerif rekao. Moj prijatelj i ja povući ćemo se nešto dalje, tako da vas ne možemo čuti.

– Ne, ostanite! – napomene Melville i sjaše. Nama su baš potrebni svjedoci.

– Neka bude – kimne žena. – Ali ne mogu vas pozvati da uđete. Ne razgovaram o poslovima zaogrnutu samo pokrivačem. Pričekajte nekoliko minuta dok se vratim. Konje privežite kraj korala.

Žena se povuče u daščaru, zatvorivši za sobom vrata. Teksašani povedoše konje do korala. Tu su ugledali bijelog konja snažnih nogu. Za to vrijeme Melville otvori torbu koju je odložio na panj. Izvadi iz nje neke spise i fotografiju. Bila je stara i požutjela. Pažljivo ju je promatrao.

– Bez sumnje, to je ista osoba. Dakako, mnogo mlada – reče.

– Tako je – kimne Larry. – To je ona.

– Šerif je to također potvrdio, pa ću moći brzo obaviti svoj posao – izjavi Melville.

Kad se udovica ponovo pojavila, Melville jedva suspregne uzvike divljenja. Možda je to bila jedina odjeća koju je Beulah posjedovala, ali joj je divno pristajala. Navukla je kožnate hlače i kožnatu bluzu, a na noge je obula mokasine. Kosu je posušila i pričvrstila vrpcom na potiljku. Melville, koji je sjeo na panj, držeći papire na koljenima, pokuša ustati, ali mu žena dade znak da ostane sjediti. Lary prvi put zapazi da su joj kretnje ženstvene. Beulah je doista bila vrlo zgodna žena. Lijepa, ali i puna srdžbe.

Sjedne, prekriži noge i pažljivo stade promatrati Melvillea. Ovaj joj počeo objašnjavati zašto je ovamo došao.

– Poslao me Elbert Barrows, odvjetnik pokojnog Saula Victora Hacketta. Moram vam pročitati dio Hackettove oporuke koji se odnosi na vas...

– Saul je mrtav? – upita Beulah, ne odavajući ni bol, ni suosjećanje.

– Nisam znala da je moj brat umro.

– Oprostite! – namršti se Melville. – Morao sam slutiti da niste znali.

– Ne brinite – slegne žena ramenima. – Prošlo je mnogo vremena, a nikada nismo bili bliski. Saul se nije slagao s mojim ponašanjem. Oženio se, zar ne?

– Da, prije mnogo godina. Imao je troje djece.

– Drago mi je što se oženio – primijeti Beulah odsutna duhom. – Vjerojatno je i dalje vodio svoju malu trgovinu u ulici Flemalle.

– Doista je prošlo mnogo godina – kimne Melville. – Niste se dopisivali nakon što ste napustili St. Louis?

– Nismo imali ničeg zajedničkog. Saul je bio užasnut kad sam nakon smrti naših roditelja krenula na Zapad, želeći živjeti svojim životom. A tome bi se vjerojatno protivili i naši roditelji.

– Pretpostavljam da novine iz St. Louisa rijetko dolaze tako daleko na Zapad – primijeti Melville.

– Nikad nisam pročitala ni jedne – prizna Beulah. – Nisu me zanimali. St. Louis je prošlost. Zaklela sam se da se nikada neću vratiti onamo.

– Da ste čitali novine, saznali biste da je Saul Hackett postao vrlo bogat trgovac. Vodio je mnoga poduzeća, i to vrlo uspješno.

– Uspješno? – podigne Beulah obrvu. – Dobro za malog Saula. Ako je doista radio tako naporno, zavrijedio je uspjeh.

– Na kraju je posjedovao šest trgovina – objasni joj Melville. – Uz to i nekoliko skladišta. Bavio se trgovinom na malo i na veliko. Zapravo, vaš je brat postao jedan od najbogatijih trgovaca St. Louisa.

– Znači, njegova obitelj je opskrbljena – primijeti Beulah.

– Potpuno, ali nije zaboravio ni na vas – izjavi Melville.

Pripremi se pročitati dio oporuke Saula Victora Hacketta.

– Prvo mi odgovorite na jedno pitanje – zatraži Beulah.

– Naravno, ukoliko budem mogao.

– Kako ste me pronašli?

– Kad se razbolio, vaš je brat zahtijevao od moga poslodavca da uz pomoć profesionalnih agenata sazna gdje boravite – objasni Melville. – Barrows se poslužio uslugama agencije Pinkerton.

– To nije bio lagodan zadatak za njih – primijetio Beulah.

– Skupili su mnogo obavijesti...

– A jedna od njih bila je da se Beulah udala za Indijanca imenom Crveni Medvjed, da je sada udovica i to vrlo neomiljena u Gribbonu. Dobro, gospodine Anstruthene. Ukoliko je Saul bio dovoljno velikodušan da me se sjeti, bit ću mu zahvalna.

– Mogu li započeti?

– Slušam vas!

Melville započne čitati:

– »Ostavljam oporučno svojoj sestri Beulah svotu od pedeset tisuća dolara.«

Pročitavši to, Melville gurne spis natrg u torbu. Zatim izvadi drugi zajedno s bočicom tinte i perom.

– Samo nekoliko riječi, gospodo!

– I putovali ste dovde samo zato da mi to pročitate – šapne Beulah.

– Pedeset tisuća dolara? A što je s njegovom ženom i djecom?

— Gospoda Hackett će naslijediti ogroman imetak. Možete biti posve mirni.

— Zar mi je Saul mogao ostaviti toliko novaca, a da to njegova udovica ne osjeti? Doista je uspio u životu, ako je tako.

— Pretpostavljam da prihvaćate nasljedstvo? — zapita pristojno Melville.

Beulah se nasmiješi, iako on nije razumio zašto. Bijaše to samo na trenutak.

— Da! — kimne. — Prihvaćam ga!

— U tom slučaju morate još samo potpisati ovaj dokument — reče Melville, otvarajući bočicu s tintom.

— Ova dvojica bit će nam svjedoci.

— I što će se dogoditi potom? — zapita Beulah, prihvaćajući pero.

— Reći ćete mi na koji bih vam način doznačio novac iz St. Louisa — objasni Melville. — Učinit ćemo što želite. Nakon povratka u grad brzojavit ću Barrowsu. Možete dobiti ček ili svotu u gotovom novcu, tako da vam ga pošaljemo poštanskom kočijom, što vam ne bih savjetovao. Predlažem vam da iznos doznačimo na neku ovdašnju banku, koju vi odaberete.

Beulah potpiše, a nakon nje to učiniše Melville i oba Teksašanina. Beulah, još uvijek vrlo mirna, odgovori Melvilleu.

— Mislim da će biti najbolje doznačiti novac na banku. I to na Trgovačku banku u Gribbonu. Možete li upamtiti to ime?

— Dakako — potvrdi Melville.

— Ne smije doći do zabune — upozori ga Beulah. — Ne bih se jedina našla u neprilici, ako bi taj novac dospio u Zapadnu banku. Pri pazit ćete da se to ne dogodi, zar ne?

— Pomno ću pripaziti — izjavi Melville. — Gospodo, ako vam mogu pomoći još u čemu...

— Budući da radite za odvjetnike, znam da ćete šutjeti o ovome. Zsigurno mogu računati na to da ćete znati sačuvati tajnu.

— Tako je — počeo je uvjeravati Melville.

— Ali ovdje su još dvojica — primijeti Beulah, pogledavši prema Teksašanima.

— Znam o čemu govorite — promrmlja Larry. — Gospodin Anstruther morao bi držati jezik za zubima? Očigledno i mi? Ne brinite, nitko neće saznati za ovo.

— Nismo brbljavi — potvrdi Stretch.

— Ne bih željela da se sve to zasad sazna.

— Brzojavit ću svojim poslodavcima, a pri tome ne moram spomenuti vaše ime — kimne Melville.

— Bit ću vam zahvalna — reče Beulah i ustane.

Teksašani to također učiniše, dirnuvši prstima rub šešira, pa pri doše konjima. Iznenada zapaziše da se plavokosa žena ukočila. Začuo se zvuk kopita u vodi. Sa zapadne obale približavala su se četiri jahača. Prvi koji je stigao pogleda Beulah i njezino društvo, pa se ružno naceri i krene prema daščari. Teksašani naslutiše da je i žena htjela potrčati onamo po pušku.

— Skvo, gubi se! — naredi joj jahač. — Amigosi, pogledajte koga smo ovdje zatekli!

Preostala trojica tjeraše konje iz rijeke. Bijahu prljavi i neobrijani, a očigledno i pijani. Jedan od njih potegne posljednji gutljaj iz boce, a onda je baci na zemlju. Melville krikne i povuče se. Na sreću za njih, ni jedan od ove dvojice nije pokušao izvući oružje. Očigledno su vjerovali da im se nitko ne može oduprijeti.

— I to je, dakle, ta žena koja tobo-

že ne pušta muškarce u blizinu – zavikne onaj pokraj ulaza u daščaru. – Tako barem tvrdi.

– Gubite se odavde! – naredi im Beulah.

– Hajde, skvo! – zavikne crvenokosi. – A taj mališan i ove skitnice mogli su ući? – pokaže prema Teksašanima. – Misliš li da su oni bolji od nas? Ako oni mogu platiti tvoju cijenu, onda to možemo i mi.

– Umukni! – upozori ga Larry. – Prevario si se.

– Gubi se, skitnico! Ono što nademo, to i uzimamo.

– Mogu se i sama... – započe Beulah.

– Ovoga puta nećete morati – promrmlja Stretch.

– Zar ne vidite da niste dobrodošli. Amigosi, na posao!

– Nebesa! – zagrcne se Melville, kada su ona četvorica okrenuli konje prema Teksašanima.

Udovica utrči u daščaru i odmah potom se vrati noseći pušku u ruci. Prije nego što ju je podignula i naredila napadačima da se gube, iznenada promijeni mišljenje, promatrajući kroz stisnute oči što se događa.

Teksašani se nisu povukli. Zahvaljujući svojoj visini Stretchu nije bilo teško zgrabiti za ruku jednog od napadača i skinuti ga s konja. Čovjek udari o zemlju. Larry se baci na stranu i zgrabi za čizmu, tako da je i drugi napadač sletio s konja. Potom Larry udari najbližeg konja po njušci, ovaj zaništi, uspravi se i zbaci jahača. Četvrti čovjek skoči s konja ravno na Stretcha, ali Teksašanin, nakon što se digao na noge, udari napadača po nosu raskrivajući ga. Podigne ga i baci u plicak blizu daščare.

Jedan od preostale trojice baci se na Larrya, ali naleti na njegovu ša-

ku. Drugi učini grešku što je potegao nož i još veću što je pritrčao Larryu. Nije zapazio Stretcha iza sebe. Ovaj ga gurne, a dočeka ga Larryev dlan koji ga udari po vratu. Čovjek se ponovno nade na zemlji.

Uto im se pridruži onaj koji je pao u vodu. Doteturio je do njih. Larry stisne šaku, ali je nije morao upotrijebiti, jer je napadač omamljeno pao pred njegove noge.

Stretch počne vaditi revolvere iz korica napadača. Izbaci iz njih metke. S četiri revolvera u rukama obavijesti svog prijatelja:

– Možemo ih koristiti.

– Nisu im baš bili od koristi – primijeti Larry.

Brzo pokupi metke i gurne ih u torbu pričvršćenu za sedlo. Jedan od napadača, koji se prvi osvijestio, promatrao je što se događa.

– Ukrali ste nam metke! – pobuni se.

– Prijavi nas šerifu – promrmlja Larry. – Reci mu da smo vam uzeli metke nakon što smo vas pretukli. I nemoj pokušati nešto zatajiti. Osobito to, kako ste vrijeđali ovu ženu.

– Koga? – iznenadi se čovjek.

– Vjerojatno želiš da nastavimo – ljutito primijeti Stretch.

– Nemojte trošiti snagu zbog mene – umiješa se udovica, spustivši pušku. – Nisu vrijedni toga.

– Pokupite oružje i popnite se na konja. Gubite se! – naredi Larry.

Uzdišući, napadači se podigoše. Kleli su dok su se penjali u sedla. Krenuše u smjeru grada. Teksašani se nisu udostojali ni da ih otprate očima. Promatrali su ženu.

– Nešto slično događalo se već i prije? – zapita Larry.

– Često – slegne žena ramenima. – To me ne uzbuđuje. Ali danas se prvi put netko umiješao između

moje puške i tog ljudskog ološa. Neću dopustiti da se to ponovi.

– Gospodo, užasnut sam što ste bili podvrgnuti tako sramotnom činu – sućutno će Melville.

– Hvala vam, gospodine Anstruthere. Ali kao što možete misliti, uvjeti mog života uskoro će se promijeniti.

– I to vrlo brzo – obeća Melville.

– Zbog vas zamolit ću Barrowsa da to uredi što brže.

– Vrlo ljubazno od vas – kimne Beulah.

IV

Stretch priveže Melvilleovu torbu za svoje sedlo, pa njih trojica krenuše do istočne pošumljene obale rijeke.

Našavši se izvan vidokruga dašcare, čovjek iz St. Louisa dade oduška svom čuđenju.

– Nevjerojatno! Sestra uglednog i vrlo poštovanog stanovnika St. Louisa, a toliko je ponižavaju. Takvi lopovi!

– To se događa – slegne Larry ramenima.

– Ali zašto? – pjenio se Melville.

– Udala se za Indijanca – upozori ga Stretch.

– Udala se za čovjeka imenom Crveni Medvjed – upozori ga Melville. – Detektivi su utvrdili da je vjenčanje obavljeno u katoličkoj misiji u San Mateu. Nije živjela nevjenčana s njim. I još uvijek nosi njegov zlatan prsten.

– Tako je – kimne Larry. – Ona je doista udovica Crvenog Medvjeda.

– Pretpostavljam... – slegne Melville ramenima. – Veza bijele žene i Indijanca vjerojatno je nešto nedopustivo na granici.

– Mnogi ljudi to ne odobravaju – primijeti Larry.

– Mnogi? – iznenadi se Stretch.

– Dodavola, ima ih na tisuće.

– A vi? Dijelite i vi to mišljenje?

– zapita Melville.

– Imamo drugih briga – odgovori Larry.

– Volimo sami odlučivati što mislimo o nekim stvarima – upozori ga Stretch.

– Ne bih vam mogao odgovoriti što mislim o ovoj ženi – primijeti Larry.

– Zašto? – raspitivao se Melville.

– Zato što nikada nisam upoznao Crvenog Medvjeda. Ako je bio dobar i pošten, zašto se ne bi udala za njega?

Uto stigoše do šumice i Larry naredi da stanu.

– Sidite na trenutak s konja, gospodine Anstruthere!

Iznenadeni Melville ga posluša. Tada shvati razlog tog zahtjeva. Larry zbog njega nije mogao skinuti torbu sa sedla. Kad je to učinio, odnese je Stretchu, a ovaj primijeti:

– Ne moraš ništa reći. Pogodio sam.

– Tamo prema sjeveru šuma je gušća.

– Zapazio sam.

Stretch skine Melvilleovu torbu i dade je svom prijatelju.

– Vрати se u polukrugu, pa te neće zapaziti – savjetovao mu je Larry. – Nadi dobro skrovište, tako da ćeš za svaki slučaj moći promatrati dašcaru.

– Ne razumijem – namršti se Melville, gledajući kako Larry stavlja na konja njegovu torbu.

– Moramo nešto poduzeti, gospodine Anstruthere – odvrati Stretch, a prije nego što se rastao od njih, podsjeti svog prijatelja: – Ionako nam nedostaje hrane! Požuri, užasno sam gladan.

– Kupit ću mnogo hrane u gradu i vratiti se – obeća Larry.

Pomogne Melvilleu da se popne na konja, pa krenuše prema gradu.

– Hoćete li mi objasniti... – započe Melville.

– Vidjeli ste sve svojim očima. Zamislite što bi se dogodilo da nismo bili tamo. Razumijete li?

– Namjeravate ženi ponuditi pomoć – dosjeti se Melville.

– Njoj se ništa ne može ponuditi – nasmije se Larry. – Ta udovica je vrlo odlučna žena.

– Slažem se.

– Stoga joj ništa i ne nudimo – primijeti Larry. – Mi to činimo bez njezina znanja.

– I na Zapadu još postoje plemeni ljudi – pohvali ga Melville.

– I neki drugi mogli bi pokušati nasrnuti na nju, poput one četvorice. Vjerojatno sami pripremaju rakiju od raži. A to je užasno piće. Postoji dobro i loše piće. Mi pijemo samo ono dobro. Iako to ponekad i nije važno. Najvažnije je kako čovjek podnosi alkohol i što on izaziva u njemu. Svatko tko se pijan ne može suzdržati od pucanja, tučnjave i silovanja, ne bi smio piti ništa jače od kave.

– Posve sam siguran da imate pravo, gospodine Valentine – primijeti Melville, a onda se iznenada opet uznemiri. – Kada se namjeravate vratiti svom prijatelju?

– Ne bojte se – smirivao ga je Larry. – Pobrinut ću se za vas do odlaska prve poštanske kočije.

* * *

Vrativši se u Gribbon, pošli su do ureda »Western Uniona«. Tu ih dočeka telegrafistova kćerka. McGill je izašao na neko vrijeme.

– Ali i ja mogu brzojaviti – uvje-
ravala ih je Natalie McGill. – Otac

me to naučio dok sam još bila dijete. Dakle, ako želite poslati brzojav...

– Hitan je, gospodice McGill – kimne Melville.

– Hoćete li ga napisati ili ćete mi ga izgovoriti? – zapita Natalie, dohvativši papir i olovku.

– Izgovorit ću vam ga – odluči Melville.

Naveo je ime i adresu svog poslodavca, izgovorio poruku i pričekao da mu je pročita. Poruka je glasila:

»Identifikacija obavljena. Molim poslati novac na Trgovačku banku u Gribbonu. Vraćam se prvom mogućom vezom. M. P. Antstruther.«

– Hvala vam, gospodice McGill!

– Trebalo bi da odmah podete do postaje poštanskih kočija – primijeti Natalie. – Prva kočija za Istok polazi sutra ujutro. Možda dobijete još koje slobodno mjesto.

– Podimo onamo – složi se Larry. – Potom ćemo vas smjestiti u hotel u kojem ćete se osjećati sigurni.

– Ukoliko je sigurnost najveća briga gospodina Anstruthera... – započe Natalie.

– To je blago rečeno – promrmlja Larry.

– Imam prijedlog – nasmiješi se djevojka. – Dopustite da vam preporučim hotel »Mortimer«. Smješten je nasuprot postaje poštanskih kočija, a u njemu stanuje zamjenik šerifa Raice.

– To zvuči vrlo ugodno – primijeti Melville.

– Marty Raice je nesmiljen prema pijancima i onima koji uznemiruju hotelske goste – nastavi Natalie. – A koliko znam, večeras će biti u hotelu.

– Laknulo mi je – prizna zahvalno Melville. – Možda ću ga čak sresti.

– Mogli bismo to pokušati urediti – primijeti Larry.

Natalie je poslala brzojav u St. Louis, a nakon što je dobila potvrdu da je primljen, prihvati se čišćenja ureda, sve dok nije stigao još netko želeći odaslati brzojav.

Bijaše to Jefferson Carboyne koji ničim nije sličio da je liječnik s granice. Natalie to ustanovi s velikim zadovoljstvom. Bio je vrlo savjestan i strpljiv u liječenju rana zadobivenih od miniranja ili udaraca stoke. Uz to mnogo mlađi od drugih liječnika s granice. Imao je lijepo lice i gustu smeđu valovitu kosu, uvijek uredno počesljanu. Pričalo se da je imućan. Doduše, mala kuća u kojoj je stanovao nije bila osobito raskošna, ali je pušio samo skupe cigare, nosio odijela skrojena po mjeri i posjedovao najljepšu kočiju u gradu, sa dva lijepa konja.

– Mojoj sestri u Springfield – nasmiješi se, pružajući Natalie ispunjen obrazac brzojava i deset dolara. – Sutra će joj biti devetnaest godina. Ako bih to zaboravio, nikada mi ne bi oprostila.

– Pažljivi ste, doktore Carboyne – primijeti Natalie, nasmiješivši mu se.

– Lijepo je što to kažete, gospodice Natalie – odvrati liječnik, stavivši lakat na pult i promatrajući je zadržano. – Smijem li izraziti svoje zadovoljstvo što ste se vratili? Nedostajali ste nam.

– Laskate mi, ali oprostit ću vam tu laž – odgovori Natalie, pripremajući se da pošalje brzojav. – Moj otac nije jedini stanovnik Gribbona kome moja iskrenost nije draga. Vjerojatno znate da me smatraju nekom vrstom buntovnika, zapravo nekim tko je izvan društva.

– A vi volite baš takve ljude – primijeti liječnik.

– Takve ljude? – iznenadi se Natalie.

– Naprimjer, draga vam je udovica Crvenog Medvjeda, koju drugi preziru.

Natalie ga odmjeri.

– Ne razumijem vas, doktore!

– Znam sigurno da je posjećujete, ali ne brinite – mirno primijeti liječnik. – Mene se ne morate plašiti. Uvjeravam vas, nitko to drugi ne zna. Slučajno sam saznao za to.

– Slučajno?

Liječnik gurne uzvraćeni novac u džep svog kaputa i opet se nasmiješi.

– Gospodice Natalie, ne sumnjajte valjda u to da vas uhodim? Dogodilo se posve slučajno.

– Ali kako? – počeo ga ispitivati Natalie.

– Ne obraćam baš mnogo pažnje na ono što se događa oko mene – odgovori liječnik. – Ali ponekad odlazim u ribolov. Sada sam se prisjetio kako baš tom prilikom nisam ništa ulovio.

– Osim mene – namršti se Natalie.

– Nisam brbljav – uvjeravao ju je liječnik.

– Vjerujem da niste – složi se djevojka. – No sada ste, dakako, znatiželjni.

– Znatiželjan? – odmahne liječnik glavom. – Ni najmanje.

– Niste? – zapita Natalie nesigurno.

– Nikada nisam znatiželjan, kad je nešto posve jasno. Samo pitanja na koja ne možemo odgovoriti bude našu znatiželju.

– Ovo je zaista zanimljiv razgovor – primijeti Natalie, pogledavši prema vratima. – Bila bih silno razočarana, ako bi nas netko prekinuo. Dakle, moje potajno prijateljstvo s Beulah za vas je nešto posve

prirodno. To je ono što ste htjeli reći, zar ne?

– Dakako – kimne liječnik. – A razlog je jednostavan. Imate nešto zajedničko. Volite neovisnost, a to u Gribbonu baš mnogo njih ne čini. Pa što bi moglo biti prirodnije nego da vas privuče najtvrdoglavija žena u okolini koja ne bi ni za što dala svoju slobodu?

– Tu ženu nitko ne razumije – gorkim glasom reče Natalie. – Žrtva je slijepih, nerazumnih predrasuda.

– U to nema sumnje.

– Slažete se sa mnom, dakle?

– Poznajem i razumijem ljude – upozori je liječnik. – Napokon, gospodice Natalie, ovdje sam već dvije godine.

Još je uvijek boravio u uredu, kad je ušao šerif Cassius Agrow, držeći u ruci stručak cvijeća. Natalie umalo što se nije nasmijala zapazivši izraz njegova lica kad ju je ugledao u društvu liječnika. Zastao je, ne mogavši sakriti svoje osjećaje.

– Oh, doktore Carboyne... – započe.

– Dobar dan, šerife! – kimne Carboyne. – Tražite me? Ne izgledate baš bolesni.

– Hvala, da, mislim... ne tražim vas... – namršti se Agrow i pruži cvijeće koje je držao u ruci. – Za tebe, Natali! Dobro došla kući!

– Kako je to lijepo! – uzbuđeno izjavi Natalie.

Carboyne uzdahne pomalo podrugljivo i primijeti:

– Kako se toga ja nisam sjetio! Čestitam vam, šerife! – reče i nakloni se djevojci. – A sad moram otići, iako mi je žao. Dužnost me zove.

– Navratite kad god zaželite – pozove ga Natalie, dok je išao prema vratima. – Vrlo rijetko mogu s

nekim tako zanimljivo razgovarati, doktore Carboyne!

– Dovidjenja, doktore! – kimne Agrow.

Liječnik se udalji, a šerif prestrašeno pogleda Natalie.

– Imam li suparnika? Morao sam prije misliti na to. Sad nemam pravo da se ljutim...

– S time ću se uvijek složiti – odvratila mirno Natalie.

– I doktor Carboyne je neženja, a mnoge žene u Gribbonu smatraju ga vrlo zavodljivim i...

– Casse, pa ti si ljubomoran! – prasne djevojka u smijeh.

– Vjerojatno jesam, ali tebi to očigledno ne smeta. Inače se ne bi smijala.

– Odmah ću se prestati smijati. No Natalie se još uvijek smijala, odlazeći u stražnji dio kuće, odakle su stube vodile na kat. Šerif krene za njom, no zastade na pragu sobe za dnevni boravak, promatrajući je kako stavlja cvijeće u vazuu.

– Casse, smiri se! – obrati mu se Natalie. – Divim se Jeffu Carboyneu, ali nisam zaljubljena u njega, ni u bilo koga muškarca, uključujući i prisutnoga.

– Oh!

– Casse, daj mi vremena! Kao šerif ovog bijednog grada imaš dovoljno posla. Oboje smo odviše zaposleni.

– Ti doista jesi.

– Jesam i ne namjeravam se izmijeniti.

– Kako dugo?

– Koliko bude potrebno – izjavi Natalie. – Trebalo bi se mnogo toga izmijeniti u ovoj uskogrudnoj, ličejnoj sredini u kojoj živimo. Sve mi se to gadi, kao što dobro znaš.

– Dakako da znam – slegne šerif ramenima. – Dva tjedna nakon

što sam položio zakletvu, već sam osjetio to isto. Ali očekujući da se stanovnici Gribbona promijene, ostarjet ćemo.

– Nismo još ostarjeli – odgovori suho Natalie. – Ili se možda varam?

S Cassiusova lica nestade tuge.

– Na tebe onaj razbojnički napad očigledno nije ostavio posljedice – primijeti on veselo. – Ipak si se prestrašila, zar ne?

– Više naljutila, nego prestrašila – namršti se Natalie. – Ti nitkovi skrivaju se iza maski na licu, a sva ima hrabrost leži u revolverima uperenim u prestrašene putnike. To je doista pravi ološ.

– Jedan od njih platio je najveću moguću cijenu – podsjeti je šerif. – Preostala trojica odsjedit će dugo u zatvoru. Poslušaj, nastojim te rasporežiti. Dakle, kako je bilo u Kansasu?

– Tamo sam uživala – nasmiješi se Natalie. – A što je s tvojim učenjem? Jesi li savladao tehniku slavnih detektiva Pariza, Londona i Chicaga?

– Upamti, prije ili poslije to će mi znanje dobro doći. Vidjet ćeš da će se to dogoditi. Odigrat će se neki zločin koji će moći riješiti samo vješt i pametan čovjek.

– Barem vježbaš mozak – primijeti Natalie. – A to je više nego što bi se moglo reći za devedeset i pet posto naših sugrađana.

U stražnjoj sobi slabo posjećenog saluna, Oley Quaine razgovarao je s četvoricom svojih drugova. Bijahu to isti oni koji su prije nekog vremena naletjeli na tvrde šake Teksašana. Quaine je smatrao da su zapravo imali sreću.

– Da vas je zapazio Agrow ili je-

dan od njegovih zamjenika... – počeo ljutito, ne usudujući se podignuti glas.

– Dodavola s time! – naljuti se crvenokosi Cully Appleyard. – Moram nešto popiti!

– Dosta pića! – napadne ga Quaine. – Prokletnici, sami pripremate rakiju, a vidite što je učinila od vas.

– Oley, bila su samo dvojica – uzdahne Rufe Pitch. – Samo su se oni našli između nas i te bijele skvo.

– Vjerovali smo da ćemo ih lako udesiti – promrmlja Marco de Vries, gladeći bradu koja ga je boljela. – Nismo znali da smo se sudarili s takvim razbijačima.

– Pa što? Htjeli smo se malko zabaviti – pridometne Newt Woodham. – Vidjeli smo ih s njom, pa smo pomislili...

– Najveća neprilika jest to što su vam glave šuplje – ljutio se Quaine. – Poslušajte me, i to dobro! Znaite što Ulmann sprema za nas. Sve dok on ne poruči da moramo biti spremni, moramo biti mirni. Šerif ne smije vidjeti kao da ste se potukli sa svim kaubojima u okolici. Ovaj posao moramo dobro obaviti.

– Ulmann i njegovi veliki poslovi! – naljuti se Woodham. – Bilo je bolje u Arizoni. Da smo ostali na onom nalazištu zlata, obogatili bismo se.

– Lako smo mogli doći do te zemlje – prisjeti se Appleyard. – Za braću Evans nikada nisu saznali tko ih je udario po glavi. Zakopali smo ih tamo gdje ih neće naći. To je moj način, tako volim raditi.

– Prava je šteta što se Earp namjerio na nas – promrmlja Pitch. – On i Masterson!

– Stoga smo morali brzo napustiti Arizonu – primijeti nestrpljivo Quaine. – Uz pomoć Ulmanna mogli bismo postići naš najveći

uspjeh. Riječ je o pravom bogatstvu. O velikom novcu! Ne isplati li se u miru čekati zbog toga? Čekati da nam se Ulmann javi? – reče Quaine i pogleda de Vriesa. – Marco, čuvaš li dobro dinamit?

– Uvijek sam oprezan kad je riječ o dinamitu – počeo ga uvjeravati Marco. – Ne zaboravi, stručnjak sam! Ne misliš valjda da bih želio odletjeti na nebo?

– Dakle, čim padne mrak, napustit ćemo grad – započne Quaine povjerljivo. – Rijeku ćemo prijeći daleko od udovičine kuće. Ostat ćete tamo, razumijete li?

Neka se koji od vas usudi da me ne posluša...

– Smiri se, Oley! – reče Appleyard. – Objasnio si nam što želiš.

* * *

Oko četiri sata začu se konjski kas upravo kad je plavokosa udovica Crvenog Medvjeda pregledavala razastrta krzna. Kad se jahač približio, već je stajala na pragu dašcare, držeći pušku u ruci. Liječnik Carboyne joj se počeo približavati ne obraćajući pažnju na njeno oružje. Približivši joj se toliko da ga je mogla čuti, dovikne joj:

– Nisam naviknut na takav doček!

– Ne prilazite bliže! – upozori ga žena.

– U velikoj sam opasnosti, ukoliko namjeravate pucati na nenaoružanog čovjeka.

– Posjetiocu ovdje nisu dobro došli, bili oni naoružani ili ne – reče žena. – Nema iznimke!

– Naprotiv! – nasmije se liječnik. – Ja sam iznimka. Očigledno me niste prepoznali.

– Poznajem po videnju većinu stanovnika Gribbona, pa i vas. Vi ste liječnik, zar ne?

– Jefferson Carboyne – predstavi se liječnik.

– Bude li mi potreban liječnik...

Ne obazirući se na ženine riječi, liječnik sjaše, krene prema koralu i tamo priveže konja. Pogleda liječničku torbu pričvršćenu za sedlo, ali odluči da je ne ponese. Pođe prema ženi. Razgovor, ma kako kratak bio, bio bi ugodniji, dakako, kad puška ne bi bila u ženinim rukama. – Nitko se ne osjeća ugodno gledajući pušku uperenu u njega.

– Nije ni potrebno da se tako osjećate – odvratila žena i spusti pušku. – Zašto ste uopće došli? Znate, a to znaju i svi drugi, da cijenim samoću.

– Samoća nije u pitanju – slegne liječnik ramenima. – Zabrinut sam za vaše zdravlje.

– Što vi to? – oštro će Beulah. – Mislite li...

– Bez bojazni – odlučno izjavi liječnik. – Liječnički pregled, osobito žena, vrši se samo uz njihovu suglasnost i obično na njihovo traženje. Dakle, nikakve pretrage, već samo nekoliko pitanja.

– Dodavola s pitanjima! – naljutila se Beulah. – Nikada se nisam osjećala bolje. Niste mi potrebni. S kojim ste pravom došli njuškati ovamo? Je li to zamisao Thadeusa Grissarda? Želi li me uz pomoć vas proglasiti bolesnom, da bi me mogao otjerati iz Gribbona?

Liječnik ju je prijekorno promatrao.

– Bit će najbolje da zaboravite što ste upravo rekli – izjavi. – Govorite što želite, ali nikada ne posumnjajte u moje poštenje. Thadeus Grissard nema dovoljno novaca da me kupi. Za to nije dovoljna ni sva gotovina Zapadne banke. Ni za što na svijetu ne bih se prodao.

Beulah se počeo povlačiti prema kući, ali samo toliko da odloži pu-

šku. Vрати se i sjedne na panj i pruži ruku prema sjekiri.

– Zdrava sam – reče.

Podigne sjekiru i snažnim udarcem raskoli cjepanicu.

– Jeste li zadovoljni? – upita.

– Vrlo upečatljivo – primijeti liječnik. – Ali što je s mojim pitanjima?

– Započnite!

Odgovarala je na sva pitanja: nije kašljala, nije ju bolio želudac, a ni glava. Nije imala poteškoća s disanjem.

– To je dobro – primijeti liječnik i pogleda prema povrtnjaku. – Vjerojatno se dobro hranite. Jeste li se upravo vratili iz lova?

– Pa što onda?

– Niste pali? Niste se možda ogrebli?

Beulah je trenutak šutjela.

– Imam nekoliko ogrebotina.

– Mogu li zapitati gdje, a da vas ponovno ne naljutim?

– Na lijevoj podlaktici i iznad skočnog zgloba.

– U tom bih slučaju mogao i pogledati.

Beulah podigne lijevi rukav kožnate bluže. Liječnik pogleda ogrebotinu, a zatim klekne želeći pregledati nogu.

– To su površinske ogrebotine – ustanovi.

– Mogla sam vam to i sama reći.

– Morate biti oprežni – upozori je liječnik. – Na sreću, obje ogrebotine zacjeljuju. Nema znaka zaraze.

– Vjerojatno znate da od mene ne možete očekivati naknadu za pregled? – primijeti Beulah.

– Otkad se stari doktor Rigeny povukao u mirovinu, jedini sam liječnik u ovom kraju – upozori je Carboyne. – Dio mog posla je da se brinem za zdravlje svakog stanov-

nika Gribbona, ne obazirući se na to može li mi platiti ili ne.

Thadeus Grissard se ne bi složio s time da o meni govorite kao o stanovniku Gribbona – namršti se Beulah.

– Predrasude Thadeusa Grissarda tiču se samo njega – Odvрати liječnik, prilazeći konju. – Ne dijelim to mišljenje.

Uzjaše i skine šešir.

– Dovidjenja! – dobaci.

Plavokosa žena iznenađeno je gledala za njim. Najviše se naljutila zbog vlastite nesigurnosti. Vjerovala je da pozna muškarce Gribbona, barem one koje je sretala dok je radila u salunu, rudare i kauboje.

Ali Jefferson Carboyne bijaše izuzetak. Njega nije poznavala.

V

Nekako u isto vrijeme dok se Carboyne vraćao u grad, Larry je uveo Melvillea Anstruthera u predvorje hotela „Mortimer“. Posjet postaji poštanskih kočija podigao je vedro raspoloženje tog čovjeka. Dobio je slobodno mjesto u kočiji koja je sutra ujutro kretala prema Istoku. Platilo je za prijevoz, pa se sada, nakon što je obavio svoj zadatak u Gribbonu, radovao povratku u grad koji je bio veći i uredniji od te postaje poštanskih kočija u Koloradu.

Nakon što je saslušao Larrya, službenik hotela dohvati ključ sobe broj 5, koja se nalazila na drugom katu, točno nasuprot sobi u kojoj je bio Raice, šerifov zamjenik.

Penjali su se uz stube, a Larry je nosio Melvilleovu torbu, kadli se sudariše s Raiceom koji je krenuo na večeru u blagovaonicu hotela.

– Dobra večer, prijatelju! – pozdravi on Melvillea. – Upravo ste se doselili ovamo, zar ne?

– Samo za ovu noć – potvrdi Melville. – Odlazim sutra ujutro poštanskom kočijom.

– Tek ste stigli, a ne možete dočekati da nas napustite – nasmiješi se Raice. – Oprostite gospodine Anstruthere, ne namjeravam se šaliti s vama. Zacijelo je za vas, ljude s Istoka, neugodno doživjeti takav napad na kočiju, kao što se vama dogodilo.

– Da, to je bilo užasno iskustvo – prizna Melville.

– Govore da je St. Louis lijep grad – nastavi Raice. – Rado bih ga posjetio jednog dana. Tamo živi moj stari ujak Sam. Ulica Gervais. Možda ga poznajete?

– Ne znam ga.

Larry iznenada pomisli na svog prijatelja, na oskudne zalihe hrane i na plavokosu ženu kojoj je zaštita bila potrebnija nego Melvilleu. Stoga se obrati Raiceu. Njegov ga odgovor ohrabri. Raice je namjeravao rano leći. Naime, cijelu je prethodnu noć bio na dužnosti, pa je bio umoran. A do tog vremena vrlo će rado večerati u društvu čovjeka iz St. Louisa.

– Mogli bismo zajedno i doručkovati, gospodine Anstruthere – predloži Raice. – Potom bih vas mogao otpratiti do kočije. Slobodan sam do devet sati.

– Bio bih vam vrlo zahvalan – izjavi Melville.

– Dobro – kimne Raice. – Pričekat ću vas u blagovaonici. Želite li možda da vam nešto naručim. Kuhar priprema govede odreske koji se tope u ustima.

– Hvala vam! – odgovori Melville. – Brzo ću sići na večeru.

Zamjenik šerifa nastavi svoj put, a Larry i Melville popeše se na drugi kat i krenuše do sobe broj 5. Larry odškrine prozor i sjedne na

krevet da ga iskuša. Melville pročitaja njegove misli.

– Možete me ostaviti u društvu zamjenika šerifa – reče. – Vjerojatno se više nećemo sresti, gospodine Valentine. Vi i vaš prijatelj bili ste vrlo pažljivi i uslužni. Dakako i vrlo strpljivi...

– Zaboravite to – slegne Larry ramenima. – Bilo nam je drago što smo vam mogli pomoći.

– Posve sam siguran da je i prije bilo drugih poput mene – odlučno ustvrdi Melville – to jest gradskih ljudi izvučenih iz njihove okoline, prestrašenih i progonjenih, koji su vas molili za zaštitu.

– Dobro razumijemo ljude iz grada – počeo ga uvjeravati Larry.

– Posve je prirodno što su prestrašeni. Kao što je Raice rekao, pljačka kočije nije baš zabavna za Istočnjake – lupne Melvillea po ramenu i ohrabrujući mu se nasmiješi – Sada će opet sve biti dobro. A možda ćemo se još i vidjeti. Možda sutra ja i moj prijatelj dodemo oprostiti se od vas.

Melville objesi šešir o vješalicu, skine kaput i pride umivaoniku. Zavrnuvši rukave, reče preko ramena:

– Odlazite zbog udovice Crvenog Medvjeda, zar ne? Pridružiti ćete se svom prijatelju...

– I pričuvati je – kimne Larry. – Znate li zašto?

– Prvo ja, a sada ona – govorio je Melville, dok je prao ruke. – Pomožete svima kojima je to potrebno, čak ako to i ne traže od vas. Vi i Emerson doista ste čovjekoljubivi.

– Ne znam ništa o tome – primijeti Larry. – To je moj način razmišljanja. Postoje samo dvije mogućnosti za nas. Da ostanemo ovdje i pobrinemo se da joj nitko ne nanese neku neugodnost ili da odjaše-

mo i zaboravimo je. Za nas je ono prvo laganije, a mi volimo sve ono što nam zadaje manje briga. Drugo ne bi bilo tako lako učiniti.

– To je žena koju je teško zaboraviti – kimne Melville

– Slažem se – potvrdi Larry.

Otpratio je Melvillea do predvorja, poželio mu sretan put kući i promatrao ga dok je odlazio u blagovaonicu. Potom je krenuo po svog konja i pošao u trgovinu. Razmišljao je samo o tome što sve mora nabaviti. Nije smio zaboraviti na duhan i viski. Požurit će natrag do svog prijatelja koji je logorovao sjeverno od udovičine dačšare. Nije se namjeravao zadržavati u gradu, ali netko je to ipak pokušao.

* * *

Šerif je upravo odabrao novu košulju. Dok mu ju je vlasnica trgovine zamatala, pojavio se na vratima Larry. Šerif se upusti u razgovor s njim. Razgovarali su prijateljski, a to se Larryu rijetko kada događalo sa šerifima na granici, jer su ovi najčešće bili ljubomorni na dobar glas koji je pratio dvojicu Teksašana.

Larry nabroji strpljivo sve što mu je bilo potrebno, a trgovac mu počeo spremati robu u vreću.

– Valjda ne namjeravate napustiti Gribbon? – Zapita šerif Agrow. – Rado bih razgovarao s vama o mnogočemu.

– Vi i ja? – namršti se Larry. – Doista vam ne mogu reći ništa više o toj pljački.

– Zar vjerujete da osim te pljačke nemamo ni o čemu drugome razgovarati? – iznenada će Agrow.

– Kada namjeravate otići?

– Još ćemo se neko vrijeme zadržati ovdje – odgovori Larry. – Namjeravamo se ulogoriti nešto podalje od granica grada.

– Dobro – nasmiješi se Agrow.
– Ali zašto žurite?

Poveo je Larrya do najbližeg saluna. Larry odbije sjesti za stol, pa kupi dvije boce rakije od raži, vrati se do svog konja i gurne ih u bisage. Agrow mu ponudi još nešto:

– U redu imam bocu odličnog viskija.

– Drugi put – odlučno odbije Larry. – Moj prijatelj zacijelo već priprema večeru.

– Odviše navaljujem na vas – prekori Agrow sama sebe. – Očekujete, dakako, da razgovaram s vama kao što to čine svi drugi šerifi. Zbunio sam vas.

– Moglo bi se reći – potvrdi Larry.

– Nisu svi šerifi isti.

– Očigledno ste čuli mnogo o nama – primijeti Larry.

– Imam podatke o vama – prizna Agrow. – Vrlo zanimljive.

– I poznato vam je da baš nismo miljenici šerifa.

– Drugih šerifa – suprotstavi se Agrow.

Larry ga nesigurno pogleda.

– Razlikujete se od njih, to je istina. Odajte mi u čemu!

– Mi imamo nešto zajedničko – objasni Agrow.

– Doista?

– Pročitao sam o vama sve službene spise, a i ono što su napisali novinari – reče Agrow. – Znam sve što ste radili. Ali mene osobito zanima vaša zadivljujuća detektivska vještina.

– Što to? – iznenadi se Larry.

– Ovo nije vrijeme za lažnu skromnost – nastavi brzo Agrow.

– U tom smo pogledu jednaki.

– Jesmo li? – oprezno zapita Larry.

– I ja mislim za sebe da sam vrlo nadaren detektiv – prizna Agrow.

– Učenik sam svih sjajnih detekti-

va naših velikih gradova, pa i naših suvremenika iz inozemstva, Scotland Yarda, francuske...

– Oprostite, ništa ne razumijem od toga – iznenađeno primijeti Larry.

– Ne možete zaniijekati da vam je posao ponudila detektivska agencija „Pinkerton“ – upozori ga Agrow.

– To svi znamo, a postigli ste to svojim sjajnim uspjesima.

– To se dogodilo prije mnogo godina – reče Larry. – Što bih ja već mogao znati o svim tim krimi...

– O kriminologiji i tehnici istraživanja – nadopuni ga šerif.

– Što znam o svemu tome? Imao sam nekoliko puta sreću i to je sve.

– Ovime ste me još više zadivili.

– Doista?

– Vi ni sami ne znate pravo značenje svojih riječi – napomene šerif. – Imali ste sreću nekoliko puta? To nije bila sreća, već nadarenost. Nije čudo što ste riješili toliko slučajeva. Očigledno je da se oslanjate na svoj osjećaj. Vi ste prirodni talent!

Larry nije mogao dulje čekati. Penjući se na konja, nasmiješi se Agrowu.

– Drago mi je, jer mi se čini da sam vas usrećio. Zapravo vas ne razumijem dobro, ali mislim da je sve to u redu. A sad moram otići.

– Moje je ime Cass! Ne zaboravite svoje obećanje! Ostanite blizu grada. Mogli bismo se sastati i razgovarati o onome što nas zanima. Dobro?

– Dobro – promrmlja Larry. – Posjetit ću vas.

VI

Još četvrt sata, možda dvadeset minuta, i večera će biti pripremljena. Emerson, mirnije prirode od

svog druga, bio je i strpljiviji. Stoga je mirno promatrao daščaru, kako mu je to Larry bio naredio. Bijeli je konj pasao na sjevernoj strani male čistine. Zapazi da se u kući upalila svjetiljka, ali inače se ništa nije micalo.

Stretch je nije čuo dolaziti, nije ni posumnjao u njezinu prisutnost, sve dok nije osjetio puščanu cijev na potiljku. Trgnuo se.

– Ne mičite se! – naredi mu žena.

– Neću – uvjerio ju je.

– Morat ćete mi odgovoriti na neka pitanja.

– Hoću! Budite sigurni u to.

– Ne volim da me uhode.

– Ni ja!

– Promatrate moju kuću?

– Da.

– Priznajte to, dakle?

– Nikada ne lažem pred ženom, osobito kad mi uperi pušku u glavu.

– Ne volim takve šale!

– Moje je ime Emerson. Sjećate li se, Anstruther vam je to rekao. Možete me zvati i Stretch.

Pritisak puščane cijevi postade slabiji.

– Ne pokušavajte ustati! – upozori ga žena. – Možete se samo okrenuti i pogledati me! Prekrižite ruke na zatiljku. I ne pomislite da ih spustite. Bilo bi to ravno samoubojstvu, jer je puška još uvijek uperena u vas.

Stretch uzdahne i učini što je žena zatražila. Dijelilo ih je nekoliko koraka. Žena je klečala na jednom koljenu, držeći pušku uperenu u njegove grudi.

– Nije to ono što mislite – počeo je uvjeravati.

– Nismo vam željeli dosadivati. I ne bih vam se više približio. Larry je rekao da ćemo ovdje logorovati i pripaziti na vašu kuću, a to sam i činio.

– Zašto?

– Zar ne možete pogoditi? – namršti se Stretch.

Zaboravili ste kako smo udesili one lopove koji su vas napastovali?

– Znači, plemeniti junaci! – izazivala ga je žena.

– Vidio sam onoga koji je došao na prekrasnom konju i s kojim ste razgovarali. Pričinilo mi se da vam ne namjerava učiniti ništa nažao.

– Nisam tražila vašu pomoć.

– Ponekad ne čekamo da nas netko zamoli za to – odvрати Stretch.

– A gdje je vaš prijatelj?

– Nadam se da je krenuo natrag ovamo. Donijet će namirnice. Sve što smo još imali kuha se u ovom loncu, ali to nam nije dovoljno.

Kosa mu se naježila kad je žena ustala i uperila pušku u smjeru odakle se začuo zvuk konjskih kopita.

– To je vjerojatno Larry – reče

– Doista nemate razloga da ubijete Larrya.

Ostanite gdje ste! I ne govorite!

Kad se pojavio konj bez jahača, žena na trenutak postade nesigurna. Taj je trenutak dostajao Larryu da skoči sa suprotne strane čistine, obuhvati je odostraga i otme joj pušku. Dio pokrivača spadne i otkrije bijednu ženinu odjeću ispod njega: ispranu, zakrpanu noćnu košulju.

– Pokrijte se! – naredi joj Larry.

– Nadam se da vas nisam povrijedio. Učinio sam to stoga što ne volim kad netko uperi pušku u mene.

Larry dohvati uzde svog konja i pruži ih Stretchu. Ovaj počne skidati sedlo s njega.

– Dok to činiš, ubacit ću još nešto u lonac – odluči Larry, otvarajući vreću. – Gladan sam!

– Možda bi mogao objasniti gospodi... – započne Stretch.

– S nekim je ženama nemoguće razgovarati – reče Larry. – Moraš im prvo sve dokazati.

Rekavši to, podigne pušku i položi je ženi u krilo. Oba Teksašana okrenuše joj potom leđa. Larry je vadio namirnice iz vreće, a Stretch je skidao sedlo s konja. Beulah je mirno sjedila, držeći čvrsto pušku. Larry, i ne pogledavši ženu, otvori konzervu rajčice, isprazni je u lonac i doda sušenu govedinu. Makne šešir s čela, promiješa hranu u loncu i okrene se prema ženi.

– Dobro – prizna Beulah. – Dakle, vi ste izuzetni ljudi, puni dobrih namjera zbog kojih biste mogli postati vrlo neomiljeni.

– Nije nam važno jesmo li omiljeni ili nismo.

– Ma kamo krenuli – doda Stretch – uvijek nas negdje netko ne voli. Znaite i sami kako je to. Ne možete se svima svidati.

– Kako ste saznali da sam ovdje? – zapita Beulah Larrya.

– Nisam čuo vaš glas, već samo glas svoga prijatelja objasni Larry.

– A on ne razgovara sam sa sobom.

– Dobra dosjetljivost – prizna Beulah.

– Stari indijanski trik – mirno primijeti Larry. – To su me naučili Komanči. Vaš je muž bio Arapaho. Hoćete li se opet naljutiti? Zar ne smijem spomenuti Crvenog Medvjeda?

– Nikada ga se neću stidjeti – odvрати Beulah. – Nisam se nikada stidjela što sam bila njegova žena, a sada se ne stidim što sam njegova udovica. To je nešto što ljudi u Gribbonu ne mogu razumjeti.

– Mi razumijemo – uvjeravao ju je Larry. – Ali mi nismo iz Gribbona.

– Mi smo iz Teksasa – objasni Stretch.

– Mislim da je to pogodila i sama – reče Larry.

Beulah ih poče pažljivije promatrati. Osim što su djelovali vrlo muškarački, nisu ni u čemu bili nalik na liječnika Carboyneu. Pa ipak je postojalo nešto zajedničko među njima. Carboyneu je uspjelo steći njezino povjerenje, a sad se to dogodilo i s njima. Prekori samu sebe što je zaprijetila Stretchu, kao da je i on jedan od onih koji nasrcu na nju.

– Je li se toga sjetio Anstruther? – zapita.

– Ne već mi! – odgovori Larry.
– Nemate nikakvih obaveza prema nama. Nemojte se plašiti.

– Jeste li večerali? – zapita Stretch.

Beulah odmahne glavom i reče:
– Vi ste doista prava rijetkost. Maločas sam vam prijetila puškom, a sad me pozivate na večeru.

– Gladni smo – slegne Larry ramenima. – Ali ne bismo se ugodno osjećali ako ne biste prihvatili naš poziv.

– Poziv? – ponovi Beulah. – Zaboravila sam značenje te riječi.

I ne prvi put, ova dvojica upotrijebila su dodatni tanjur. Stretch pruži ženi viljušku i komad kruha. Sjedoše i počеше jesti. Nakon prvih nekoliko zalogaja Larry prizna da je znatiželjan kao i svaki drugi.

– A zašto i ne biste bili znatiželjni? – namršti se Beulah. – Napokon, ne susrećete svakog dana bijele udovice Indijanaca. Zapravo i nisam toliko gladna, jer sam već jela.

– Pa kako to da onda još uvijek jedete? – zapita Stretch.

– Nitko me već odavno nije pozvao – nasmiješi se Beulah. – Zapravo, prošlo je otada već dosta go-

dina. Izagnana sam iz društva. Neki bi rekli da sam sama kriva za to, a možda imaju pravo. Ali ja se ne predajem. Takva sam postala uz svoga muža.

– On je vjerojatno bio izuzetan čovjek – primijeti Larry.

– Mnogo bolji od onog bijelog ološa u Gribbonu. Bili smo sretni zajedno. Uz njega sam osjećala da živim, da sam nekome potrebna. Bijaše to ono što brak mora biti, pa i više od toga. Jedino što mu nisam rodila dijete. Micah bi bio ponosan na sina. To bijaše ime mog muža.

Prvi put udovica je iskreno pričala o svojoj kratkoj, ali dubokoj vezi s Arapahom koji nikada nije bio u svadi s nekim bijelim čovjekom. Dok je još bio malen, Crveni Medvjed je stradao prilikom lova na koji je krenuo sam. Našli su ga svećenici misije u San Mateu i odnijeli onima. Zadobio je povrede i slomio dva rebra. Njegovali su ga dok nije ozdravio. Postali su njegovi skrbnici i učitelji. Za to vrijeme njegovo je pleme odlutalo. Dobrovoljno je ostao u misiji i naučio jezik bijelaca.

– Pokrstili su ga – nastavi Beulah. – Nemojte to zaboraviti. Dakako, nije bio prvi Indijanac na koga su misionari utjecali, ali je bio jedini kojega sam upoznala. I zavoljela! Bili smo složan par – ponovo se sjetno nasmiješi. – Micah je bio plemenit i dobar, a ja sam bila djevojka iz St. Louisa, koja je željela slobodu i pustolovine.

– Dosadio vam je veliki grad – napomene Larry.

– Skupila sam svoje stvari, oprostila se od svog brata i krenula na Zapad – prisjećala se Beulah. – Bila sam sigurna da ću preživjeti. Napokon, bila sam školovana. Svirala sam glasovir, pjevala po nota-

ma i znala o svemu ponešto. Nastupala sam u cirkusu u Missouri i Kansasu. Stigla sam u Gribbon upravo kad su ovdje pronašli zlato. Grad je bio pun života, a Will Dohane nabavio je rulet za salun »Zlatni orao«. Nabavio je i glasovir, ali nije našao nikoga tko bi znao svirati. Preuzela sam taj posao i postala senzacija »Zlatnog orla«. U slobodno vrijeme jahala sam do San Juana. Zrak je tamo bio čist, a kraj predivan. Tamo sam srela i Micaha.

– Bio je sličan mladićima koji su se zanimali za vas? – zapita Stretch.

– Nije bio nalik na druge, na kopače zlata i kauboje. Micah nije mislio da sam prevrtljiva žena stoga jer sam radila u salunu. Dao mi je ono što mi ni jedan drugi muškarac nije ponudio: poštovanje i ljubav. Želio me za ženu. Nije tražio ljubavnicu. Iznenada više nisam mogla raditi u salunu. Will Dohane me nije želio izbaciti, ali su ga na to natjerali. Najžešći u tome bijaše Thadeus Grissard, a ne gradonačelnik Forster. Micah i ja živjeli smo baveći se lovom i ribolovom, ulogorivši se kraj rijeke. Micah je bio kršćanin – naglasi Beulah. – Stoga sam bila nešto bolje od obične skvo. Morate to razumjeti. Iako je moj muž bio Indijanac, nikad se nisam osjećala poput prave skvo. Bila sam njegova žena. Ni jedan bijelac ne bi mogao biti odaniji i pažljiviji muž.

– Ne bih vas htio ražalostiti – namršti se Larry – ali ako ne želite govoriti...

– Prežalila sam ga – mirno reče Beulah. – Život se nastavlja. Micah ne bi tražio od mene da sve stane. Želio bi da započnem iznova. To sada mogu, zbog novaca koji mi je brat ostavio.

– Imate li kakvih planova? – zapita Larry.

– Imam – kimne Beulah. – Ne namjeravam napustiti Gribbon. To bi bilo odveć jednostavno za Thadeusa Grissarda.

– Taj Grissard je pravi nitkov – primijeti Stretch.

– Želi postići mnogo u životu. Uz to ima razloga zašto me mrzi. Njegov sin, blagajnik Zapadne banke, zaljubio se u mene. Barem se tako čini. Dakako, čovjek poput Erica Grissarda ne zanima me. Nekoliko me puta posjetio, možete li to zamisliti? Dakako, nisam ga ohrabrila.

– Pokazali ste mu pušku i otjerali ga – naglasi Larry.

– Ali zlo prijeti – slegne Beulah ramenima. – Grissard vidi u meni opasnost stoga što se njegov sin zaljubio u mene. Vjerojatno me naziva zavodnicom i još nečim gorim – reče i odmahne glavom. – Taj je čovjek glup, ali vrlo opasan.

Kad su pojeli večeru i ispraznili lonac kave, Beulah odluči vratiti se u daščaru. Tek tada, dok je stajala zaogrnutu u pokrivač, ispričala je sve o tragičnoj smrti Crvenog Medvjeda.

– Naš je logor napao medvjed, a puška je bila izvan dohvata Micahove ruke. Umjesto da potrči po nju, Micah se bacio između mene i medvjeda. Štitio me nožem koliko je mogao. Potrčala sam po pušku, vratila se i ispraznila je u medvjedovu glavu. Ali ni ja, a ni liječnik, nismo više mogli ništa učiniti za Micaha. Neki od njegovih ljudi i svećenik koji nas je vjenčao prisustvovali su njegovom sprovodu. Grob se nalazi na mjestu gdje mu nikada nitko neće smetati.

– Vrlo nam je žao – reče Larry.

– Pitam se zašto sam vam sve to ispričala. Toliko sam godina čuvala to za sebe.

– Zbog našeg poštenog izgleda

– primijeti Stretch vragolasto. – Ljudi nam obično vjeruju.

– Mnogi – složi se Larry – ali ne i svi.

– Da, nismo baš omiljeni među pljačkašima i njima sličnima.

– Kao što su pijani kopači zlata koji napadaju bespomoćne žene – kimne Beulah.

– Ponekad je teško ne miješati se u tude poslove – počeo je uvjeravati Larry.

– Osobito, ako netko upadne u nepriliku – izjavi Stretch.

– Tada se moramo umiješati – nadoda Larry.

Beulah ih je neko vrijeme promatrala, a zatim se okrene i pođe kroz šumu do dašćare.

Kasnije, dok su sjedili uz vatru i razgovarali, Stretch iznenada reče:

– Imam čudan osjećaj. Kao da će se nešto dogoditi.

– Da, nešto kao da je u zraku – složi se Larry. – No ne pitaj me što. Ne bih to mogao objasniti. Znam jedino da nitko u Gribbonu neće čestitati udovici kad stigne novac koji je naslijedila.

– Mislim da ćemo se neko vrijeme morti zadržati ovdje – primijti Stretch.

– Čitaš moje misli.

Noć je protekla u miru. Barem zasad svi su zaobilazili dašćaru kraj rijeke Animas.

Ali Larrya je i dalje mučio mutan predosjećaj.

VII

Šerifov zamjenik Raice otpratio je ujutro Melvillea iz St. Louisa do poštanske kočije. Bijaše to sretan trenutak za Melvillea Anstruthera. Hrabrost mu je vratila prisutnost šerifovog zamjenika. Govorio mu je da grom nikada ne pogada dva puta isto mjesto. Nije bilo vjerojatno, prema tome, da će njegovu kočiju napasti i ovoga puta. Melville se zahvali Raiceu, stisnuvši mu ruku, pa

se popne u kočiju koja je krenula iz Gribbona. Nije se osvrnuo ni jednom. Obavio je svoj posao i vraćao se svakodnevnom životu. Zapad će za njega zauvijek ostati divlji.

Kad je tog dana u podne Zapadna banka zatvorila svoja vrata, Eric Grissard je odlučio da radije nešto pojede u obližnjoj kavani, nego da se s ocem vrati do njihove kuće u najotmjenijem dijelu Gribbona. Blizu kavana neki prolaznik dodirne mu ruku. Zastavši, Eric se suoči sa Samom Ulmannom.

– Već nekoliko dana nismo razgovarali – primijeti Sam. – Eric, sve je uređeno. Ne treba ništa više reći, a znaš i sam da te nikada ne bih tjerao. To je važna odluka, zar ne? Potrebno ti je vrijeme za razmišljanje.

– Razmišljao sam o tome – počeo ga uvjeravati Eric.

Bijaše to osjećajan mladić, čiji je pogled odavao da ga nešto muči.

– Mogao bih se zakleti, gospodine Ulmmane... – zausti.

– Za prijatelje se zovem Sam – podsjeti ga Ulmann. – Također i za poslovne ortake.

– Pristao je ili ne – primijeti Eric – možete biti posve sigurni da nitko neće ništa saznati o tome.

– Ne uzbuđuj se, momče! – upozori ga Ulmann. – A sad uživaj u svom objedu. Kad budeš htio, ponovno ćemo razgovarati.

– Možda večeras – predloži Eric.

– Dakako.

– Kod »Zlatnog orla«? – zapita Eric.

– Doći ću – kimne Ulmann.

Pričeka da bankarov sin uđe u kavanu, pa tek poslije toga krene prema stajama. Nekoliko minuta kasnije zajaše unajmljena konja i pođe prema mjestu na kojem su radili njegovi ortaci.

Kad je banka navečer zatvorila vrata, Eric Grissard otprati oca kući. Nije imao druge mogućnosti. Ali je odlučio ne posvetiti pažnju razgovoru svog oca i sestre Rachele za vrijeme večere u blagovaonici Gri-

ssardova doma. Ericova majka bila je šutljiva kao i obično, ali otac i sestra nisu prestali razgovarati.

Postojala je velika vjerojatnost da se Rachela Grissard nikada neće udati. Bila je tri godine starija od brata, po izgledu i ponašanju vrlo nalik na oca. Radila je u Gribbonu kao učiteljica. Njezina stroga vanjština odbijala je neženje Gribbona, bez obzira na to kako osamljeni bili. Za Rachelu su očeve riječi bile zakon. Divila mu se i obožavala ga.

Od četvoro Grissardovih, najnježnija i najpožrtvovanija bijaše majka Zoe. Dvije godine mlada od svog muša, u svemu mu se pokoravala. Eric je bio njezin ljubimac.

Rachela je prva spomenula udovicu.

– Još je uvijek ovdje – reče gorkim glasom. – Još uvijek živi u onoj daščari uz rijeku i lovi sve do San Juana. Doista, nešto bi trebalo poduzeti.

– Budi sigurna da nešto i hoće – promrmlja Grissard. – Rekao sam šerifu što želim i posve sigurno neću odustati od toga.

– Ne bismo li mogli razgovarati o nečem drugom? zamoli plašljivo majka Zoe. – Smeta mi taj razgovor o...

– Umukni! – naredi joj grubo Grissard, pa hladnim pogledom odmjeri sina. – Kao da nikada neće biti kraj mojim ponižavanjima zbog te bijele skvo...

– Ne namjeravam te poniziti – namršti se Eric. – Nisam kriv što gajim osjećaje prema udovici Crvenog Medvjeda...

– Zaljubio si se u ženu koja je starija od tebe – optuži ga Rachela. – Uz to je udovica divljaka.

– Ponekad si nerazumna poput našeg oca – spočitne joj Eric.

– Pazi što govoriš! – naljuti se Grissard i udari šakom o stol, tako da se Zoe prestrašeno trgne. – Tvoje ponašanje nanijet će sramotu cijeloj obitelji.

– Posve sam sigurna da se ne radi o ljubavi. Nisi toliko lud da bi

mogao nešto osjećati prema njoj – upozori brata Rachela. – Znaš da moraš čuvati svoj ugled i položaj u Gribbonu. Moraš znati odabrati one koje ćeš voljeti.

– Toj drolji nema mjesta u osjećajima jednog Grissarda – izjavi otac.

– Prekini s time, prokletstvo! – krikne Eric.

– Sine moj, preklinjem te. – započe majka Zoe.

– Ne govori o njoj kao o drolji! – nastavi Eric, zaprijetivši ocu. – Znaš i sam da se vjenčala po kršćanskom obredu.

– Jezik za zube – pjenio se Grissard.

– Nećeš me razuvjeriti! Zavidim čovjeku koga je voljela.

– Općinila te! – pukne Grissardov glas od uzbuđenja. – Zaludila te! Ta žena posjeduje đavolske moći.

– Poslušaj me, barem jednom! – preklinjao ga je Eric. – Istina je, pošao sam do nje i pokušao razgovarati.

– Iako sam ti to zabranio – bijesnio je otac.

– Rekla mi je neka odem, odbila je razgovarati sa mnom – reče Eric. – Kako je, dakle, možeš optužiti da me općinila, da me pokušala uloviti?

– Eric, molim te, dosta je! – preklinjala ga je majka. – Molim te! Ne mogu slušati te užasne svade.

– Oprosti! – reče Eric i iznenađeno ustane. – Ne smiješ patiti zbog mojih osjećaja.

– Nisi večerao – upozori ga majka.

– Nisam gladan!

Eric krene prema vratima.

– A sada će se napiti – izjavi Rachela – pa će još više žaliti samoga sebe.

Eric zalupi kućnim vratima za sobom, a Zoe Grissard počne plakati. Muž je grubo prekori, a ni kćerka nije osjećala sućut prema majci.

U »Zlatnom orlu« Eric ispije čašu rakije od raži. Pogleda prema pro-

zoru i zapazi Ulmanna s druge strane ulice.

Ulmann je stajao u mraku. Pokazao se samo na trenutak, ali i to je bilo dovoljno da ga Eric zapazi. Čekao je promatrajući ulicu pred sobom, sve dok Eric nije izašao iz saluna i krenuo prema njemu.

– Seme, moram razgovarati s nekim, a nitko osim tebe ne bi me razumio. Posvadao sam se s ocem i...

– Ovo nije pravo mjesto za razgovor – upozori ga Ulmann. – Znam mirnije mjesto gdje nam nitko neće smetati. Dodi!

Krenuvši za Samom, koji ga je proveo kroz mračne uličice, Eric se odveć udubio u misli da bi obratio pažnju na to kamo idu. Da je to učinio, možda bi ipak zapazio da ih prate dva muškarca. Bijahu to Oley Quaine i Rufe Pitch. Oprezno su se šuljali.

– Kakvo je to mjesto? – zapita Eric, kad je Ulmann otvorio škripava vrata.

– Stara Suttonova staja – mirno odgovori Ulmann. – Već je dugo prazna. Nitko ne dolazi ovamo.

Upalivši šibicu, dade Ericu znak neka krene za njim. Pronadoše svjetiljku.

– Bit će ugodnije, ako možemo vidjeti jedan drugoga. Imamo li sreće, možda će u njoj biti još koja kapljica petroleja. Da, sreća je s nama!

– reče Ulmann i drugom šibicom pripali svjetiljku. – Sad je odmah bolje, zar ne? Hajde da razgovaramo! Bit će najbolje da mi sve ispričaš.

Sjedoše na sanduke. Eric, koji nije znao da ona dvojica oslušuju kroz odškrinuta vrata, ispriča Ulmannu sve o svojoj posljednjoj svađi s ocem. Ulmann ga je pažljivo slušao i samo bi ponekad tobože suosjećajno uzdahnuo.

– Mislim da je to pravi trenutak – primijeti Ulmann kad je Eric završio sa svojom pričom. – Ne požurujem te, ali to je prilično jasno, zar ne? Za tebe i za onu ubogu ženu u

daščari pokraj rijeke sve može postati još samo mnogo gore.

– Nikada neće biti bolje prilike – naglasi Ulmann. – Sada je prilika da postaneš neovisan o ocu i osvojiš tu ženu. Tvoj otac pri tome neće ništa izgubiti. Banka je osigurana. Pa tko onda gubi? Osiguravajuće društvo? Oni zasigurno neće propasti zbog toga.

– Ali to je ipak vrlo smjeli pot-hvat – namršti se Eric.

– I nije! Moj plan ne predviđa iznenađenja. Sve ćemo obaviti rano ujutro, kad se ulicama kreće samo šerifov zamjenik. Ni njemu se neće ništa dogoditi. Dajem ti časnu riječ da sam mislio kako ćemo ga maknuti bez nasilja. Neće nam smetati. Neće biti ni prolijevanja krvi. Mrzim nasilje.

– Naravno, ako vam otkrijem kombinaciju za otvaranje vrata trezora – iskosa pogleda mladić Ulmanna.

– I ako mi omogućiš da uzmem otiske tvojih ključeva – podsjeti ga Ulmann.

– Namjeravate ući kroz prednja vrata?

– Da, to moraju biti prednja vrata. Stražnja su zakračunana, kao što i sâm znaš.

– Ključevi će vam omogućiti da lagano uđete, ali...

– Dio plana je i dinamit. Svi će pomisliti da smo u banku ušli nakon eksplozije dinamita. Nitko neće posumnjati da smo koristili vrlo duge fitilje. Moje je plan savršen. Uzet ćemo što želimo, izaći kroz stražnja vrata, nakon što upalimo fitilje, pa ćemo već dosta dugo prije eksplozije biti daleko. Ništa neće ukazivati na to da smo ušli s pomoću ključeva i da smo poznavali kombinaciju za otvaranje trezora, jer će eksplozija sve uništiti.

– To je zbilja sjajna zamisao – izjava Eric.

– Obogatit ćemo se – reče Ul-

mann. – Osobito ti! Dogovorili smo se o svoti... Držat ću se našeg dogovora – obeća Ulmann. – Zapravo vjerujem da će biti još nekoliko tisuća više za tebe, ovisno o tome koliko će biti gotovine u trezoru.

– No kad sve završi, ja se još uvijek neću riješiti svojih poteškoća – požali se Eric. – Kako osvojiti Beulah? Kako je uvjeriti u moju ljubav? Ne shvaća me ozbiljno. Pokušao sam, ali me odbila.

– Razmišljao sam i o tome – primijeti Ulmann. – Možda ne bi trebalo onako izravno govoriti s njom. Imam iskustva sa ženama, a po mojem mišljenju, udovica se ne razlikuje od drugih žena. Naprimjer, trebalo bi joj poslati cvijeće. To uvijek ostavlja povoljan dojam na žene. I možda pisamce. Pitam te, znaš li bilo koju ženu na koju ne bi djelovalo malo ljubavno pisamce?

– Ljubavno pismo? – namršti se Eric.

– Da, kratko pisamce – predloži Ulmann. – Ali prvo mi daj kombinaciju. Dakako, ukoliko si se odlučio.

– Odlučio sam se se! – reče Eric i izvuče notes i olovku. – Mnogo sam razmišljao o tome. Znam da imaš pravo. Jedina mogućnost mog življenja jest da se oslobodim oca i započnem novi život.

– Nikada nećeš požaliti zbog te odluke – reče Ulmann.

Dok je Eric zapisivao brojke, Ulmann je vješto skrivao uzbuđenje. Eric istrgne listić i pruži mu ga, a Ulmann ga brzo prihvati. Tada ustane i ponudi Ericu sanduk da ga iskoristi umjesto stola. Mladić nije znao što bi napisao. Neodlučno je gledao pred sebe.

– Ne znam što bih joj...

– Mogao bi započeti ovako – ponudi se Ulmann. – Recimo...

»Draga Beulah, život bez tebe ne vrijedi živjeti«. Kako ti se to sviđa? Ako je ne osvojiš na taj način, ne znam...

– Da, to mi se sviđa – oduševljeno kimne Eric pa započne pisati: »Draga Beulah, život bez tebe ne isplati se živjeti...«

Toliko se zadubio u pisanje da nije vido što Ulmann radi. Ovaj je dao znak dvojici svojih ortaka koji su čekali pred vratima. Quaine i Pitch oprezno udoše. Quaine se približi mladiću. Za trenutak se našao iza Erica Grissarda, koji nije sumnjao ni u što. Udarac po potiljku onesvijesti ga. Položiše mladića na leđa.

Iz džepa svog kaputa Ulmann izvadi komad sapuna. Quaine mu pruži ključeve koje je izvadio iz Ericova džepa. Ulmann uzme njihove otiske i vrati ih promrmljavši:

– Stavi ih natrag u isti džep!

– Što ćemo... – zapita Pitch.

– Šuti! – prekori ga Ulmann. – Podi do vrata i čuvaj stražu!

Istrgne listić iz notesa i pročita što je Eric napisao, pa se nasmiješi. Složivši listić, gurne ga mladiću u džep. Potom vrati notes i olovku u unutrašnji džep Ericova kaputa, pa kimne Quaineu:

– Obavimo to!

Pitch je sa svog mjesta uz vrata uzbuđeno promatrao što se događa. Quaine je ponio uže koje je s jedne strane već imalo omču. Prebacivši ga mladiću oko vrata, zategnuše ga. Drugi kraj užeta Quaine učvrsti za gredu.

– Moramo biti sigurni da sve izgleda kao uvjerljivo samoubojstvo – primijeti.

– Da, potpuno sigurni – složi se Ulmann.

Sanduk staviše točno ispod užeta, pa podigoše mladića na nj.

– Što misliš? – upita Quaine.

– Zadovoljan sam – odgovori Ulmann.

Zajedno gurnuše sanduk na stranu i prevrnuše ga. Uže se zategne. Mladić je ostavio visiti iznad poda.

– Da, to je dobro obavljeno.

– Što je sa svjetiljkom?

– Ostavit ćemo je. Nije se mogao objesiti po mraku. To bi bilo sve. Ima li koga na ulici, Pitch?

– Nema nikoga.

– Vrijeme je da krenemo – pozove ih Ulmann.

– Kada ćemo... – započne Quaine, dok su napuštali staju.

– Korak po korak – upozori ga Ulmann. – Odlučit ću kada. Ostat ćemo u vezi.

VIII

Slabo svjetlo, koje je prodiralo kroz vrata napuštene staje, nije privuklo ničiju pažnju sve do deset sati te večeri. U to vrijeme šerif Agrow već je ležao u postelji u hotelu koji je bio najdalje od staje. Sve dok njegov zamjenik Jansen nije pokucao na vrata, Agrow je proučavao zapise nekog umirovljenog detektiva agencije »Pinkerton«.

Agrow pride vratima odjeven u noćnu košulju. Taj ga je prekid ljutio, ali kad je otključao vrata, odmah je shvatio da se dogodilo nešto ozbiljno. Steve Jansen nikada prije nije izgledao tako uzbuđen.

– Casse, brzo se odjeni! Ako ne stignemo do rijeke prije njih, još će netko visjeti. Siguran sam u to.

– Još netko? – namršti se Agrow.

– Užasna stvar, Casse! – promuća Jansen, brišući rukavom znoj s lica. – Eric Grissard objesio se u staroj Suttonovoj staji.

– Dovraga! – opsuje Agrow.

– Nastojao sam to zatajiti dok

njegova obitelj ne dozna – objašnjavao je Jansen. – Ali pola Gribbona saznalo je što se dogodilo prije nego što su tijelo odnijeli do pogrebnika. Gradonačelnik Forster drži govore. Sada stanovnici traže njezinu glavu.

– Glavu udovice Crvenog Medvjeda? – namršti se Agrow.

– Pronašli su pisamce u mladićevu džepu – slegne Jansen ramenima.

– Obavijest da će se ubiti?

– Ne moram ti valjda reći kome je pisao.

– Zašto samoubojice uvijek donose nepravilike? – ljutio se Agrow.

– I zašto njegova obitelj nije mogla predvidjeti što namjerava učiniti? Steve, osedlaj konje! Neka Marty ostane u gradu da održava red. Požuri!

Šerif i njegov zamjenik jurnuli su prema rijeci. Vjerovali su da bi dvije nesreće bile odviše. Bijaše dovoljno što se bankarov sin, bolestan od ljubavi, objesio. Trebalo je spriječiti pokušaj ubojstva udovice Crvenog Medvjeda.

Vidjeli su svjetla koja su se micala dok su jahali kroz šumu. Ispred daščare skupila se gomila, a prizor bijaše osvjetljen. Neki su ljudi držali u rukama baklje, želeći vjerojatno zapaliti daščaru.

Objahavši oko gomile i smirujući ljude glasnim uzvicima, Agrow se približio daščari. Ispred nje ugleda ženu i njezine zaštitnike. Beulah je prebacila preko ramena pokrivač, a plava joj je kosa neuredno padala na ramena. U rukama je držala pušku. Agrow ugleda još dvije. Pripadale su Teksašanima. Larry je u ustima držao pripaljenu cigaretu. Nije obraćao pažnju na prostacike uzvike gomile. Agrow se silno iznenadi prepoznavši trećeg čovjeka.

Njega nije očekivao ni u snu. Jeff Carboyne stajao je s lijeve strane Stretcha. Činilo se da nije naoružan, ali liječnik, na Agrowovo iznenađenje, naglom kretnjom izvuče revolver iz Stretchovih korica.

– Tišina! – povikne ljutito šerif.
– Ljudi, jeste li poludjeli? Rekao sam, smirite se!

Nastade tišina ispunjena gnjevnim mrmljanjem. Potom jedan iz gomile vikne:

– Gubi se, šerife! Ono što ne vidiš, neće te povrijediti.

– Ona je kriva što se mladi Grissard objesio! – nastavi drugi. – Pobrinut ćemo se jednom zauvijek za nju!

– Poludjeli ste! Znam da nije pokušala zvesti mladog Grissarda – upozori ih Agrow.

– Ne čujemo te dobro, šerife! – zaurla kovač.

– Onda ćete poslušati mene! – začu se snažan Larryev glas. – Pripremio sam metak za prvoga koji se pokuša približiti udovici.

– Valentine... – započe Agrow.

– Šerife – upozori ga Larry – zar mislite da ćemo tim budalama dopustiti da učine što žele?

– Linčovanje nije lijek, ljudi! – zavikne Stretch. – To je nešto s čime se ne slažem!

Jedna od žena dovikne liječniku koji je mirno stajao:

– Morali biste se stidjeti što ste ovdje, doktore Carboyne!

– Naprotiv, gospodo Harley – odvrati hladnim glasom Carboyne. – Ovdje sam, jer sam tu najpotrebniji. Osobito ako netko od vas bude odviše nagao. Koliko se sjećam, prošlo je samo nekoliko mjeseci otako sam vam pomogao pri porodu djeteta. Gospodo, vi ne biste smjeli biti ovdje! Potrebni ste svojoj djeci.

Potraži pogledom neko lice, koje

je bilo obliveno rumenilom, te nastavi:

– Bilo bi mi žao ako bih morao oružjem zaustaviti vašeg odveć uzbuđenog muža, ali ne bih to oklijevao učiniti. Nadam se da ste me dobro čuli, gospodo Harley?

– Doktore, možemo to obaviti sami – izjavi Jansen, iako je pomalo sumnjao u to. – Morali biste pregledati pokojnikovo tijelo kod pogrebnika.

– Autopsija će morati pričekati – odgovori Carboyne. Prvo je dužnost prema živima.

Uto neki čovjek iz stražnjih redova baci baklju. Sve su je oči slijedile dok je letjela kroz zrak prema daščari. Drugi čovjek učini to isto, ali ni jedna od tih baklji nije pala na krov daščare. Teksašani podigoše puške i opališe kao po dogovoru. Ljudi skočiše na stranu.

– Jednako tako dobro pucamo i iz revolvera – upozori Stretch ljude.

– Drugi put naciljat ću u ruku onoga koji bude kanio baciti baklju – vikne Larry. – Ili možda u njegovu glavu.

– A oni dobro pogađaju – upozori liječnik ljude.

Beulah se u to obrati ljudima, no Agrow je poželio da to nije učinila. Nije ih molila, niti se branila. Izjavi ljutito da je među njima mnogo onih koje bi voljela vidjeti mrtve. Eric Grissard nije bio jedan od njih. Imala je pravo da se brani i učinit će to, budu li je napali. Kao što se Agrow plašio, te riječi ponovno uzbudiše gomilu. Neki čovjek skoči naprijed. Jansen stisne zube a metak iz njegove puške pogodi tlo ispred čovjekovih nogu.

– Sad je dosta! – reče šerif svom zamjeniku. – Pokazat ćemo im da ne mogu tako postupati s nama.

Šerif i Jansen sjahaše, dohvatiše puške i stadoše s desne strane udovice. Mnoštvo je bilo suočeno s pet pušaka i tri revolvera. Agrow je upravo namjeravao nešto reći, kadli ga pretekne Larry.

– Ovo bi moglo završiti dvojako – zavikne Teksašanin dubokim glasom. – Mogli biste nas napasti, mi bismo u tom slučaju pucali u vas i došlo bi do prolijevanja krvi. Preblizu ste da vas ne bismo pogodili. No sigurniji način bio bi da se povučete i izgubite odavde dok ste još čitavi.

Očigledno je osjetio da je rekao dovoljno, no Agrow odluči da bi morali čuti i njega.

– Ovo je posljednje upozorenje! – zavikne oštrim glasom. – Svi koji ostanu ovdje nakon što nabrojim do deset, naći će se u zatvoru i bit će optuženi. Ne varam vas! Razmislite o tim optužbama! Okrivit ćemo vas zbog izazivanja nemira i poticanja na linčovanje. Ponijeli ste sa sobom uže, pa mogu svakog pojedinca optužiti za pokušaj umorstva.

– A sudac dolazi uskoro! – upozori ih Carboyne.

– Za nekoliko dana – potvrdi Jansen.

– Imat će mnogo posla – doda Carboyne. – Mnogi od vas bit će optuženi. A optužbe će biti teške.

– Jedan! – prijeteći vikne Agrow. – Dva!

Ponovno se začu mrmljanje, ali se ljudi počеше povlačiti. Kad je Agrow nabrojio do šest, svi su već nestajali u šumi. Agrow izbroji do deset, a ispred žene i petorica pred daščarom više nije bilo nikoga.

Jansen odahne i spusti pušku. Progovori prvi:

– Učinio bih to – reče. – Ne bi mi bilo drago, ali učinio bih to.

– Jansene, mislite li da ste jedi-

ni? – dobaci mu Larry, hladno se nasmiješivši.

– Pucao bih u nadlakticu nekog mog pacijenta – promrmlja Carboyne. – U nadi da će rana biti lagana, kakva se lako liječi.

– Mogli biste mu pogoditi i kost – primijeti Stretch.

– Vjerojatno – složi se Carboyne. – A kost koju slomi metak težak je zadatak za liječnika – doda i vrati Stretchu revolver. – Oprostite što sam ga posudio.

– Možete to učiniti i drugi put.

– Sretan sam što je sve dobro prošlo – primijeti Agrow.

– Ja također – složi se Jansen. Muškarci se okrenuše prema udovici. Pogled joj je prelazio s lica na lice.

– Ne mogu se sjetiti kad sam posljednji put zahvalila nekom muškarcu – reče mirno. – Vjerojatno je to bio Micah. Dobro, sada ću to reći. Hvala vam!

– Zaboravite na to – primijeti Larry.

– Bilo mi je drago što sam to mogao učiniti za vas – nadoveže Carboyne. – Zaista to mislim – nasmiješi se.

– Dosada ste bili omiljeni, ali od sada... – upozori ga Beulah.

– Sada se ljute na njega – reče Jansen – ali kad ih prvi put zaboli trbuh, bit će sretni da ga vide.

– Takav je život – uzdahne Carboyne.

– Je li taj nesretni mladić doista napisao poruku za mene? – zapita Beulah Agrowa.

– Tako su mi rekli – odgovori šerif.

– Žao mi je! – iskreno će udovica.

– Možda ćete se bolje osjećati kad saznate da niste prva žena u koju se Eric smrtno zaljubio –

objasni Jansen. Prije nekog vremena poklonio je svoje osjećaje djevojci imenom Polly Rogan, koja je radila kao konobarica u salunu.

– Thadeus Grissard je, dakako, spriječio obje veze – reče joj Carboyne. – Dvije nepoželjne žene, po njegovom mišljenju.

– Da, nije se mogao pomiriti s konobaricom – primijeti Jansen. – To ne može odgovarati umišljenom Grissardu.

– Steve, nikada prije nisi tako govorio – iznenadi se Agrow. – Iznanada otkrivaš svoje osjećaje, i to vrlo žučno.

– Nikada prije nisam sreo ljude koji su bili spremni na linčovanje – prizna Jansen.

– Znači, dvojica smo – složi se Agrow. – Gospodo Beulah, vjerujem da se taj ružan događaj neće ponoviti, ali...

– Imate sad drugog posla – kimne Beulah. – A tamo će biti potreban i doktor Carboyne.

– Kako ste došli ovamo, doktore? – zapita Jansen. – Ne vidim vašu kočiju.

– Hodao sam – odvrati Carboyne. – Slijedio sam one ljude, sve dok nisam ugledao gospođu i njezine zaštitnike. Djelovali su kao da to mogu obaviti i sami, ali sam ipak odlučio da se pridružim.

– Moramo se vratiti – reče Agrow. – Doktore, možete jahati zajedno sa mnom. Ili s mojim zamjenikom.

– Doći ću za vama čim osedlam konja – obrati im se Larry. – Bit ćeš...

– Da, bit ću ovdje – umiri ga Stretch.

– Ne morate... – započe Beulah.

– Jedan od nas bit će uvijek ovdje, željeli vi to ili ne – upozori je Larry.

– Gospodo Beulah, morali biste se odmoriti – počeo je nagovarati Agrow. – slažem se s Valentineom. Dok ne mogu osloboditi jednoga od svojih zamjenika, netko mora ovdje biti na straži.

Slegnuvši ramenima, udovica se vrati u daščaru. Liječnik se popne zajedno sa šerifom na njegova konja, Jansen krene za njima, a Larry požuri do logora. Kratko vrijeme nakon toga i on je krenuo u Gribbon, dok je njegov drug ostao na straži.

Sustigavši blizu grada Carboynea i šerifa, Larry vikne:

– Kakva noć!

IX

Usprkos tome što je bilo kasno, kad su u obične dane stanovnici Gribbona već ležali u svojim posteljama, ljudi su još uvijek stajali po uglovima ulica, raspravljajući o onom što se dogodilo. Šerifov zamjenik Raice, kome je sada pomagao i Jansen, činio je sve da ih rastjera.

U uredu Ire Wynna, pogrebnika Gribbona, Thadeus Grissard pokazivao je više bijesa od tuge. Teško je optuživao Cassa Agrowa. Na pragu, promatrajući bankara i zadržavajući svoje misli za sebe, stajao je Larry. Carboyne je pregledavao posmrtnu ostatku Erica Grissarda u Wynnovoju mrtvačnici iza šerifovog ureda.

– Ona je odgovorna! Samo ona! – ljutito se orio Grissardov glas. – Ne bi mogla biti odvoronija ni da je ispalila metak u Ericovo srce.

– Potpuno nerazumna izjava, uzimajući u obzir čak vašu bol – napomene Agrow.

– Što? Nerazumna? – zavikne Grissard. – Čuo sam za pismo koje je ostavio za sobom. Šerife Agrowe, ne možete zaniijekati da je ta žena

općinila moga sina, da ga je zaludila.

— Ona nije vještica! — pobuni se Agrow. — Prije ili poslije morat ćete prihvatiti tu istinu. Udovica Crvenog Medvjeda nije ni na kakav način hrabrila vašeg sina. To svi znaju. Naprotiv, odbila ga je!

— Eric je nije mogao zaboraviti dok je boravila ovdje — napadne ga Grissard. — Jednako je tako kriva...

— Dodavola, gospodine Grissarde, vaša slijepa mržnja umalo što nije prouzrokovala još jednu smrt! Znam zašto su ti ljudi krenuli prema rijeci. Htjeli su vam ugoditi linčujući tu ženu. Vaše je mišljenje dobro poznato, a ljudi vas se boje.

— Pripazite se, Agrowe! — bijesno zaprijeti Grissard.

— To je cijena koju ljudi moraju platiti, zajedno s kamatama na dugove u vašoj Zapadnoj banci — odlučno će šerif. — To je visoka cijena za suglasnost s onim što činite, uključujući i vašu uskogrudnost i licemjerje.

Grissardov glas grune od bijesa:

— Zaboravili ste svoj položaj u gradu, Agrowe! I moj! Napadate me ne obraćajući pažnju na to što predstavljam u ovoj zajednici. Očekujem vašu ispriku u roku od dvadeset i četiri sata.

Nakon što je bankar napustio ured, Agrow obriše znoj s čela, pa izmijeni pogled s Larryem. — Prekršio sam jedno od svojih osnovnih pravila — promrmlja. — Dugo vremena ponašao sam se u rukavicama. Suzdržavao sam se sve dosad — doda i nestrpljivo ustane. — Bit će najbolje da zapitam liječnika je li obavio svoj posao.

— Mogu li i ja. — započne Larry.

— Pridružite mi se — pozove ga Agrow.

Šuteći krenuše u susjednu prostoriju. Pogrebnik pruži šerifu papirnatu vrećicu s predmetima nađenim u džepovima mrtvaca.

— To je sve, Casse! — reče.

— Hvala, Ira!

— Ubogi momak — Primijeti Wynn. — Što se mene tiče, nikada nisam sreo ženu koja bi zavrijedila da se objesim zbog nje.

Larry pride bliže k stolu na kojem je ležalo tijelo. Promatrajući blijedo Ericovo lice, Carboyne se obrati šerifu.

— Ne postoji druga mogućnost. Objesio se, a smrt je bila brza.

— Slažem se s udovicom Crvenog Medvjeda — izjavi Agrow. — Kakva šteta za tako mladi život.

Liječnik nastavi pregledavati tijelo nakon što su šerif i Larry izašli. Dok su prilazili konjima, šerif ponovi svoj poziv.

— Dodite, osjećam potrebu za vi-skijem.

— I ja — složi se Larry.

Upravo su namjeravali krenuti kad li se na vratima ureda pojavi Wynn.

— Bit će bolje da se vratite!

Šerif i Larry vratiše se brzo u mrtvačnicu. Carboyne je okrenuo Ericovo tijelo.

— Ira, dodajte mi svjetiljku! — traži. — Držite je blizu njegove glave. Šerife, pogledajte dobro! Vidite li mjesto iza desnog uha?

— Što zapravo... — zapita Agrow.

— Oteklina — namršti se Carbyne. — Nisam je prije zapazio. To je svakako posljedica udarca, i to vrlo jakog udarca.

— Sigurni ste u to? — uzbudi se Agrow.

— Pa... — reče liječnik i kimne Wynnu neka pokrije tijelo. — Ne sumnjam u to. Ne mogu isključiti da je netko udario pokojnika, želeći ga

onesvijestiti. No sada sve izgleda posve drugačije.

– Tako je! – složi se Agrow.

– Možda vješanje i nije bila mlađiceva zamisao – namršti se Larry.

– Mislim da se ovo ne može smatrati samoubojstvom – nastavi Carboyne. – A što to znači, šerife?

– Zasad sam zbunjen – prizna Agrow. – Doktore, Ira i vi, Valentine, službeno tražim vašu suradnju. Govorim o strogoj tajnosti. Dok istraga ne završi, nitko ne smije saznati za to.

– Dopustit ćete da ga pokopam?

– zapita Wynn.

– Da, Carboyne ne može učiniti ništa više.

– Šerife, ne zavidim vam zbog onoga što vas čeka – primijeti liječnik. – Sumnjati da je riječ o umorstvu je jedno, a otkriti počinitelja je drugo.

– Mislite li da je riječ o jednom čovjeku ili o više njih? – zapita Larry.

– Dakako, o više njih – odvrati Agrow. – Mogao je to izvršiti i jedan čovjek, ali vjerojatno je imao pomoć – reče i pogleda Larrya. – Nadam se da ste voljni surađivati?

– Sada mi je doista potrebno piće – složi se Larry.

Sjedeći za šerifovim pisaćim stolom, Larry je pio viski. Promatrao je Agrowa kako vadi stvari iz papirnate vrećice.

– Veliki trenutak, Valentine – pogleda Agrow čovjeka ispred sebe.

– Sada mora započeti istraga o smrti mladog Grissarda. Posve sam siguran da dijelim i vaše mišljenje kad tvrdim da bi bilo uzalud pretražiti staru staju. U njoj nećemo naći otiske nogu, a ni druge dokaze.

– Da, svi oni ljudi u međuvremenu su uništili sve tragove – kimne Larry.

– Dakle, započnimo s otkrićem doktora Carboynea, to jest od otekline koja je vjerojatno prouzrokovana jakim udarcem. A potom od onoga što je žrtva imala kod sebe u trenutku smrti. To su pisamce nađeno u gornjem džepu kaputa, sat i novčarka, nešto sitniša, rupčić, dvije cigare, šibice, notes, olovka i četiri ključa na prstenu. Moj je zaključak da možemo isključiti pljačku.

– Tako je. Da je ubijen zbog novca, slomili bi mu lubanju – složi se Larry. – Zacijelo ne bi gubili vrijeme mučeći se da to prikažu kao samoubojstvo.

– Pogledajmo prvo pisamce – primijeti Agrow. – Pročitat ću vam ga – doda, nakašlje se i počne čitati: – »Draga Beulah, život bez tebe ne isplati se živjeti.« To je sve.

– Nije ga potpisao?

– Nije, ali nema sumnje da ga je napisao. Njegov otac prepoznao je rukopis.

Agrow otvori ladicu pisaćeg stola i izvuče povećalo.

– Lijepo je, zar ne? – zapita Larrya pokazujući povećalo. – Ovakvo povećalo služi detektivima u otkrivanju malih, ali važnih činjenica. Svi dobri detektivi služe se njime.

– Ja ga nemam – prizna Larry.

– Ali zapravo za sebe nikada nisam ni rekao da sam detektiv.

Dok je Agrow proučavao predmete pred sobom, Larry. – – Ja ga nemam prizna Larry. – Ali zapravo za sebe nikada nisam ni rekao da sam detektiv.

Dok je Agrow proučavao predmete pred sobom, Larry mu počeo postavljati pitanja. Nije mnogo znao o životu žrtve, osim da je bio zaljubljen u udovicu.

– Što je Eric zapravo radio?

– Bio je blagajnik u banci – odgovori Agrow. U onoj u kojoj je njegov otac direktor.

– To je značajna banka’
 – Najveća u gradu – kimne Agrow. – Podružnica poznate banke iz Chicaga.
 – Da li bi jedan od tih ključeva mogao otvoriti sef banke?
 – Novac Zapadne banke nije spremljen u običnom sefu, već u trezoru – odgovori Agrow. – Vrata trezora ne mogu se otvoriti običnim ključem. To je mnogo kompliciranije. Postoji šifra...
 – S pomoću koje se trezor otvara, zar ne? – namršti se Larry.
 – Tako je – potvrdi Agrow.
 – Ali jedan od tih ključeva ipak pripada banci, zar ne? – zanimao se Larry. – Ili možda čak dva?
 – Vrlo vjerojatno – složi se Agrow. – Pregledat ću njegov notes, pa ćemo saznati nešto o tome što je prije napisao. Čovjek nikada ne zna. Neispisane stranice, niste pomislili na to? Primijenit ću nešto, dobro poznato svim detektivima – počne Agrow objašnjavati. – Kad se piše olovkom, ona ostavlja tragove na listu papira ispod onoga na kome pišete. Črčkajući po toj stranici, pojavljuje se ono što je napisano na prethodnoj. Ti tragovi ostaju bijeli. Gdje je notes? – uzbudi se Agrow, no odahne zapazivši što Larry radi.
 – Valentine, razočarali ste me. Htio sam vam to pokazati, a vi ste me pretekli.
 Larry položi notes na stol pred Agrowa.
 – Bit će bolje da to pogledate svojim povećalom.
 Šerif počne pažljivo proučavati otiske.
 – Tu ima još nešto osim tragova pisamca. Očigledno je mladi Grissard zapisao nešto na prethodnoj stranici, prije nego što je napisao tu poruku. Dakako, taj je otisak jedva vidljiv. Teško ga je pročitati.

– Meni je to nalik na brojke – upozori ga Larry.
 – Prokletstvo, tako je! – Teško je Agrow disao. – Nekoliko brojaka. Ne mogu ih dobro razaznati, ali za sigurno su to brojke...
 Iskapi viski i zamisli se, pa doda kao za sebe: – Možda to i nije važno, uostalom.
 – Obratno, moglo bi značiti mnogo toga – primijeti Larry. – Pregledajmo još jednom ključeve.
 – Ključeve? – namršti se Agrow.
 – Nešto se lijepi na nekima od njih – upozori ga Larry.
 – Da, nešto sitno što je teško raspoznati.
 – Pokušajte polizati – preporuči mu Larry.
 – Polizati? – iznenadi se šerif.
 – Možda se ne vidi, ali se može okusiti.

Agrow pažljivo vrškom jezika polije oba ključa. Namršti se i dohvati bocu viskija. Popivši gutljaj i ispravši drugim gutljajem usta da se riješi neugodna okusa, izjavi:
 – Sapun!
 – To se poklapa s onim što mislim – promrmlja Larry.

– Eric Grissard je pazio na vanjštinu – prisjeti se Agrow. – Odjeća mu je uvijek bila uredna, a kosa počesljana. Siguran sam da se svakoga dana brijao. Ali nikada prije nisam čuo da bi netko prao svoje ključeve.

– Neću ništa reći i dat ću vam vremena za razmišljanje – reče Larry. – Cassiuse, razmišljajte i sjetit ćete se. Ne bih vam to želio reći. Vi ste detektiv. A ja vaš pomoćnik. Bit će pristojnije ako dopustim da se sjetite sami.

– Sapun – namršti se Agrow. – sitne čestice sapuna na ključevima. Do sto đavola! Sapun se može koristiti za dobivanje otisaka, zar ne?

– Negdje u Gribbonu vjerojatno ovog trenutka neki lopov izrađuje dva ključa – složi se Larry.

– A brojke?

– Mogle bi biti brojke šifre trezora banke.

– Znači, Eric Grissard je surađivao s budućim pljačkašima banke...

– Zacijelo – potvrdi Larry. – S pomoću ključeva i pravih brojeva mogu odabrati za pljačku vrijeme koje žele.

– Neće to morati obaviti danju kad je to opasno i kad bi potjera krenula za njima. Imaju sve potrebno da mirno uđu u banku, otvore trezor i nesmetano odu.

– To jest bez buke i uzbuđenja, sve u najvećoj tišini.

– Ipak postoji mogućnost da su mogli prevarom dobiti brojke od mladog Grissarda...

– Glupost! – prekine Larry šerifa. – Nakon što sam čuo njegova oca, mogao bih se okladiti da je momak bio očajan, pa ga je htio na neki način kazniti.

– To mi pretpostavljamo, ali... Zamislite kad bi Thadeus Grissard doznao za naše sumnje. Istjerali bi nas iz grada. Morat ćemo to sačuvati za sebe.

– Nisam ni namjeravao pričati nekome o tome.

– Moramo doznati kad će opljačkati banku.

– Imaju oba ključa, pa mogu ući sprijeda i straga – razmišljao je Larry. – Dobro, znamo da to neće pokušati danju, a ni prije pola noći. Pričekat će da se grad smiri.

Morat će ući u banku s prednje strane. Kroz ta vrata izlaze i ljudi koji rade u banci nakon radnog vremena. Čak ni s pravim ključem ne bi mogli ući odostraga. Stražnja su vrata zakračunana iznutra.

– Što se nalazi sučelice banci? – zapita Larry.

– Holet „Pellier“. Ima tri kata, a na krov se može doći požarnim stubama. Počevši od noćas morat ću stražariti na tom krovu – uzdahne Agrow.

– Trebat će vam zamjena. Tko zna koliko će trebati čekati.

– Bio sam siguran da ćete mi ponuditi svoju pomoć.

– Stretch i ja već moramo nekoga čuvati – podsjeti ga Larry. – Mislim na udovicu u daščari.

– Dakako, njoj je pomoć doista potrebna.

– Bit će najbolje da sa svime upoznate svoje zamjenike.

– Stražarit ću sam. Imam povjerenje u Stevea i Martya, ali što manje ljudi za to zna, to bolje. No svom prijatelju Emersonu možete sve reći.

– Ponesite pokrivač sa sobom – doda Larry. Smrznut ćete se na krovu.

U jedan sat poslije ponoći, trijezan ali umoran od ispijenog pića, Thadeus Grissard odluči leći. Ušavši u spavaću sobu, upali svjetlo. Njegove žene nije bilo u krevetu. Uto kroz otvorena vrata začu glas svoje kćerke:

– Otišla je u sobu za goste!

Rachela Grissard pojavi se na pragu.

– Ne bi me iznenadilo ni da je pošla spavati u njegovu sobu. Bila je ludo zaljubljena u Erica – dodala je kćerka.

Grissard side u prizemlje i krene do sobe za goste. Nije kucao prije nego što je ušao. S kreveta ga je promatrala njegova žena, očiju crvenih od plača. Nije ugasila svjetlo.

– Bio sam strpljiv znajući kako

se osjećaš — odlučno progovori Grissard. — Ali sad mi objasni zašto si se preselila ovamo.

— Zašto? — progovorila je tihim glasom, kao i uvijek, ali ne plašljivo kao dotle. — Thadeuse, ti si ga natjerao da to učini. Mogla sam ga utješiti, biti mu majka kojoj se mogao obraćati kad mu je to bilo potrebno. Ti nisi dopuštao da mu odam svoje osjećaje.

— Razmazila bi ga — optuži je muž.

— Barem sam ga pokušala razumjeti — uzdahne Zoe. — Nisam mu neprekidno prigovarala poput tebe. Ne optužujem onu udovicu, Thadeuse, optužujem tebe!

— Ti si luda! Ne mogu biti odgovoran za to!

— U gradu to neće govoriti o tebi — slegne Zoe ramenima. — Ali ovi ti ljudi mnogo duguju, zar ne? Tako se barem ponašaš prema njima. Boje te se, Thadeuse! A ja te se više ne bojim. Što mi još možeš učiniti? Oteo si mi djecu. Eric je mrtav, a Rachela je tvoja slika i prilika, jednako tako nesmiljena kao i ti. A sad me ostavi! Vjerojatno neću spavati, ali želim biti sama. Spavaća soba je odsada tvoja.

— Nikada se prije nisi usudila razgovarati sa mnom na taj način.

Ipak je Zoe imala posljednju riječ u tom razgovoru:

— Nikada to neću oprostiti sama sebi. Da sam ti se suprotstavila i dala Ericu podršku, možda bi još bio živ.

* * *

Dok se šerif penjao na krov hotela »Pellier«, da tamo provede noć, Larry je izašao iz šume. Zapazio je da je udovičina daščara u mraku. To ga nije iznenadilo. Ukoliko je Beulah mogla spavati nakon onoga što se zbilo, to bolje za nju.

Ono što ga je iznenadilo bio je Stretch. Jasno vidljiv na mjesecini, jašući konja i noseći svu opremu sa sobom, približavao mu se sa sjevera. Larry ga pričekao.

Kad se dovoljno približio, visoki mu Teksašanin dovikne:

— Možemo potražiti meke krevete. Ne moramo se više zadržavati ovdje:

— Kako to? — zapita Larry i tek tada zapazi da se dim više ne diže u zrak iz dimnjaka daščare.

— Nije više ovdje — reče Stretch. — Otišla je prije pola sata. Ona druga žena, koju smo sreli, rekla je da ne moramo brinuti. Povest će udovicu sa sobom, a da nitko neće pogoditi kamo ju je sakrila.

Dan je bio dug i naporan, pa je Larry bio vrlo nestrpljiv.

— Hoćeš li mi napokon sve objasniti?

— Pojavila se u kočiji. Mislim, gospodica Natalie — objasni Stretch.

— Čini se da su ona i udovica prijateljice. Udovica se nećkala, ali Natalie nije se dala zbuniti. Natovarile su udovičine stvari, a njih baš nije bilo mnogo...

— Uz tvoju malu pomoć — prekori ga Larry.

— Da, pomogao sam im — umiri ga Stretch. — Privezao sam udovičinu konja za kočiju.

— Dakle, otišle su. Kamo?

— Pitao sam, a one su mi to odale, znajući da ću šutjeti. Udovica će stanovati kod Natalie, u sobi iznad ureda za brzojave. Natalie će ostaviti konja u jednoj od staja. Uspjet će — kimne Stretch. — U ovo doba neće ih nitko u gradu zapaziti. Udovica će ući kroz stražnja vrata u kuću. Sve će biti dobro.

— Slažem se. Duskora će udovica biti dovoljno bogata da kupi svu potrebnu zaštitu. U međuvremenu

bit će sigurnija kod svoje prijateljice. Sigurnija nego u toj daščari koju bi mogla srušiti prva oluja.

Dok su jahali kroz šumu, Larry primijeti:

– Morali smo pogoditi da joj pomaže neki prijatelj.

– I ja sam se toga sjetio – prizna Stretch. – Ako joj ni jedan trgovac u Gribbonu nije želio ništa prodavati, onda joj je netko morao pomagati. Kako bi inače nabavila ono što joj je bilo najnužnije potrebno?

– McGillova kćerka je žena kakvoj se divim. Odlučila je da to mora učiniti, pa nije obraćala pažnju na ono što drugi govore. Natalie je hrabra djevojka, jer se usudila pomagati udovici.

– Rekao bih da je Natalie jednako tako odlučna kao i udovica Crvenog Medvjeda.

– Vjerojatno imaš pravo.

Larry mu potom ispriča što su šerif Agrow i on ustanovili pregledom stvari bankareva sina. Stretch slegne ramenima i izjavi:

– Eto novog posla za nas!

– Cassius Agrow je pametan momak – primijeti Larry. – Uz to mi je i vrlo drag. Rekao bih da je udovica sada na sigurnom, ali šerifu će biti potrebna naša pomoć. Ionako nemamo boljeg posla, zar ne?

– Prije nego što su objesili Erica, on je izdao svog oca, zar ne?

– Užasno bih se osjećao, ako ti ljudi ne bi platili za to – uzdahne Larry. – Imaju ključeve banke, a možeš biti posve siguran da će znati provaliti i u trezor. Pribavili su od zaljubljenog mladog blagajnika sve što im je potrebno. Potom su ga ubili. Što misliš o tome? – pogleda svog druga.

– Znaš što mislim. – primijeti Stretch. – Zamjenjivat ćemo šerifa

na straži. Htio bih biti prisutan kad ti lopovi krenu na posao.

– Dakle, kao što si rekao, čeka nas posao – potvrdi Larry.

X

Nakon što su odveli konje u staju, portir hotela »Musgrove« odvede Teksašane u sobu na drugom katu. Teksašani su slučajno odabrali taj hotel, pa su tek poslije ustanovili da se nalazi u najvećoj blizini banke.

Spavali su mirno do sedam i pol, a u to vrijeme je Tom McGill izašao iz svoje spavaće sobe i krenuo prema kupاونici. Nešto je u to prekinulo njegov kratak put. Prolazeći kraj vrata kćerkine sobe, začuo je neke glasove. U to doba bio je naviknut čuti ponekad tiho pjevušenje svog djeteta. Sad je, međutim, jasno čuo dva glasa, iako su razgovarali vrlo tiho. I drugi je glas bio ženski. Znatizelja ga natjera da pokuca.

– Oče? – zapita Natalie.

– A tko bi mogao drugi biti? – počeo je izazivati otac.

– Možeš ući. Pristojno smo odjevene.

Tom McGill začu otključavanje vrata, pa uđe. Trgne se kad je pogledao u sobu i brzo ledima zakloni vrata. Bijaše to nagonska, no nepotrebna kretnja, jer je postojala mala mogućnost da netko nepozvan upadne u sobu.

Natalie je očigledno prespavala noć na podu, prepustivši krevet gošći. Smiješila se i stoga djelovala vrlo privlačno, iako se još nije uspjela počestljati. Mirno je skupljala posteljinu s poda i slagala je, dok je njezin otac zaprepašteno promatrao udovicu Crvenog Medvjeda. Ležala je u krevetu, navukavši pokrivač do brade. I ona pogleda njega, pa se Tom na trenutak zbuni. Ali obje mlade žene imale su nešto zajednič-

ko. Djelovale su smireno i vedro, usprkos tome što nisu bile potpuno odjevene, a nisu stigle ni da se počesljaju.

– Dobro jutro, gospodine McGille! – reče Beulah.

– Gospodo! – nakloni se Tom.

– Oče, ovo je samo privremeno – upozori ga Natalie.

– Samo privremeno? – opetova Tom.

– Imam posve jednostavno objašnjenje – pogleda ga kćerka. – Čuo si što se sinoć dogodilo?

– Tužne se vijesti brzo šire – potvrdi otac. – Čuo sam da se Grissardov sin ubio, a vidio sam i mnoštvo ljudi s bakljama.

Natalie se okrene prema krevetu.

– Beulah, osjećaš li da bi mogla opisati sinoćnje događaje? Mislim da bi to otac morao saznati, ali ako ti to radije ne bi ispričala ili bi ti to zadavalo bol...

– Prestani se ispričavati! I sama znaš kakva sam – prekine je Beulah. – Pravi sam stručnjak u svladavanju tužnih osjećaja.

Kratkim riječima opisala je što se zbilo kraj obale rijeke. Na kraju njezine priče McGill zabrinuto odmahne glavom.

– Toliki ljudi nisu se mogli svladati – uzdahne.

– Kad su stigli šerif i zamjenik Jansen, bili su u većoj opasnosti od mene, mislim na okupljene ljude – poče ga uvjeravati Beulah. – Sukobili su se sa šestoricom naoružanih ljudi. Da se nisu povukli, zacijelo bismo pucali u njih.

– A ja vas ne bih osuđivao zbog toga – izjavi McGill. – Ni jednoga! Ni šerifa, ni Jansena, ni Teksašane, ni doktora Carboyna.

– Kad sam čula što se dogodilo, posudila sam kola i dovela Beulah ovamo – objasni Natalie. – Bilo je

kasno. Nitko nas nije vidio, a ona se mora negdje smjestiti. Ovdje je sigurna. Neće prilaziti k prozoru, a ni silaziti iz sobe. Oče, to će biti samo privremeno.

– Privremeno ili stalno, meni to nije važno – odlučno izjavi otac. – Gospodo, možda sam sve to prekasno shvatio. Ali bolje kasno, nego nikada. Gadi mi se kad pomislim što je Thadeus Grissard nanio najvećem dijelu stanovnika Gribbona. Rekao bih da postoji samo jedan način da dokažem kako imam svoje vlastito mišljenje. Gospodo, dobro došli u moju kuću.

– Znam to cijeniti, gospodine McGille – reče Beulah. – Ali kao što je Natalie spomenula, neću dugo ostati ovdje. Hajde, Natalie, ispričaj sve svom ocu! On će sačuvati tu tajnu, sve dok to više ne bude.

McGill se obradovao čuvši o novcu što ga je Belauh naslijedila.

– Gospodo, vi ste to zavrijedili nakon svih patnja koje ste proživjeli. Bit ćete neovisni, moći ćete otići kamo želite...

– Ona neće otići – brzo doda Natalie. – Čim uspijem nabaviti kuću po svom izboru, smjestit će se u njoj i ostati u gradu.

Otac kimne kao da to dobro razumije.

– To me ne iznenađuje.

– A sad požuri – upozori ga Natalie. – Želimo se okupati.

Beulah reče McGillu, dok je ovaj prilazio vratima:

– Gospodine McGille, ma što čuli o samoubojstvu tog mladića, vjerujte mi, moja je savjest čista.

– U to nisam ni sumnjao – odvrati McGill. – Neprilika sa stanovnicima Gribbona je u tome da odveć brzo zaboravljaju. Odbijali ste svakog muškarca koji vam se pokušao približiti, uključujući u to

posve sigurno i Erica Grissarda.

– To je istina – potvrdi Natalie.

– Ali donošenjem preuranjenih zaključaka vole se baviti stanovnici Gribbona.

* * *

Teksačani udoše u osam sati u blagovaonicu hotela. Ondje je upravo doručkovao neispavani šerif Cassius Agrow. Pozvao ih je za svoj stol i naručio još dva doručka. Teksašani su stekli veliku šerifovu zahvalnost time što su ponudili da će ga zamjenjivati prilikom čuvanja straže na krovu hotela.

– Vjerujete li da možete ostaviti udovicu Crvenog Medvjeda nezaštićenu? – zapita Agrow.

– Nije više u daščari – odvrati Stretch.

– Gdje je? – namršti se šerif.

– Dakako da je negdje – odgovori Stretch. – Zar se ne možete sjetiti i sami?

– Ne šalite se sa mnom – podigne glas šerif. – Što je s udovicom?

– Za vas je jedino važno da je na sigurnom, a da mi stanujemo u sobi broj četiri hotela »Musgrove« – reče Larry.

Uto je stigao i njihov doručak. Nakon što je pojeo nekoliko zaloga-ja, Larry zapita šerifa:

– Jesu li vaši zamjenici saznali nešto o Grissardovom sinu?

– Raspitivali su se, ali nisu saznali ništa važno – slegne šerif ramenima. – Jučer navečer posjetio je nakratko »Zlatnog orla«, ali to nam ne pomaže.

– Opijao se? – zapita Stretch.

– Barmen tvrdi da je popio samo jedno piće – odgovori šerif. – Bio je vrlo malo tamo, popio viski i otišao.

– Sam – pogodi Larry.

– Da je bio s nekim, Steve ili Marty već bi ga ispitivali – zlovolj-

no odgovori šerif. – Nitko ga nije vidio da je otišao do te stare staje.

– Osim lopova koji su ga vjerojatno odveli onamo – promrmlja Larry. – A oni su se dobro osigurali da ih nitko ne vidi.

Razmišljao sam o mladićevom prijatelju i ljudima s kojima se kretao u posljednje vrijeme – primijeti Agrow. – Ali gdje bih započeo? Na svom poslu blagajnika susretao je mnoge stanovnike Gribbona, jer je banka najveća u gradu. Bio je društven mladić, čak dok je tugovao za udovicom. Prokletstvo, morao bih ispitivati na stotine ljudi.

– Postoji samo jedan način da se dočepate njegovih ubojica – primijeti Larry.

– Znam što ćete reći – kimne Agrow. – Ubojica ili ubojice pokušat će upotrijebiti ključeve i šifru za otvaranje trezora. A mi ćemo ih dočekati.

– Ako se upuste u borbu, ne smijemo zaboraviti da nam je potreban jedan od njih živ – upozori ih Stretch. – Možda s metkom u sebi, ali u takvom stanju da može govoriti.

– Tko zna kako ćemo dugo morati čekati? – upita se šerif.

– To ovisi o njima – slegne Larry ramenima. – Sada imaju sve potrebno, pa mogu u svakom trenutku ostvariti svoj plan. Možda sutra, a možda za tjedan dana.

– Krov hotela »Pellier« nije baš najudobnije mjesto – počeo se žaliti Agrow. – Živim u nadi da će uskoro pokušati ostvariti svoj naum.

* * *

U deset i pol zaustavila se kočija na dva kotača u ulici Laurel, u najotmjenijem dijelu Gribbona. Velika kuća Grissardovih nalazila se na istočnom kraju ulice, na povišenom

položaju. Bilo je to kao da Grissard, smatrajući se najznačajniji stanovnikom Gribbona, želi promatrati odozgo svoje podanike. Kraj njegove kuće nalazila se kuća Kingovih, koja je bila na prodaju.

Natalie McGill dovezla je kočiju sama, ali je mirno razgovarala sa suputnicom čije je lice bilo prekrivenom gustim velom.

– Što misliš o ovome, Beulah?

– To je prava palača – primijeti udovica. – Nešto nalik na moju obiteljsku kuću u St. Louisu.

– Možda tu ima više soba nego će ti biti potrebno...

– To mi neće smetati. Taj mi se položaj sviđa. Najbolji je u Gribbonu.

– Što se tiče Lucasa Kinga...

– Sjećam ga se. Bio je trgovac na veliko i započeo s pomoću zajma Zapadne banke.

– Tako je, Beulah, ali taj je zajam otplatio. Njegova trgovina donosi veliku dobit. King je vrlo poduzetan čovjek. Želi povesti obitelj u Denver i započeti tamo nove poslove. Stoga i prodaje ovu kuću.

– Nije još našao kupca?

– Tako sam barem čula. Posao je prodao svom starom suparniku Gordonu Ferrisu, a sada mora još samo prodati kuću.

– Razgovaraj s njim, Natalie! Pregledaj kuću i zapitaj ga za cijenu.

Dok je njezina prijateljica odlazila u posjet Kingovima, udovica je ostala u kočiji, promatrajući ulicu pred sobom. Razmišljala je o budućnosti.

Neće se više dugo morati skrivati. Čim novac stigne, pojavit će se među ljudima, pa neka svi odu dodavola! Da, dodavola! Natalie, draga Natalie, ima pravo u mnogočemu. Ljudima je potrebna promjena. Ne

samo bogatašima Gribbona već i običnom puku. Ali na to se moraju odlučiti sami. Ukoliko se ne promijene nabolje, ostat će jednako bijedni i jadni. Uskogrudni i poslušni Thadeusu Grissardu. Jednako tako licemjerni kao što je i on.

Još je uvijek razmišljala kad se nešto kasnije vratila njezina prijateljica. Do vrata na željeznoj ogradi doveo ju je Lucas King. Natalie prijede ulicu, popne se u kočiju i dohvati uzde.

– Sve sam dogovorila – počeo pričati, dok su se vozile prema glavnoj ulici. – Pristao je na nižu cijenu, ako dobije gotovinu. Kako ti to zvuči?

– Pristojno – odvrati Beulah. – Ostat će mi dovoljno novaca za pristojan život i nakon kupnje kuće.

– Beulah, ostat će ti mnogo novaca – nasmije se Natalie.

– Zamolit ću Franka Esmonda da mi savjetuje kako najbolje uložiti novac – odluči Beulah.

– Vrlo si mudra – prizna Natalie. – Posve sam sigurna da je direktor Trgovačke banke pošteniji savjetnik od Grissarda.

– Melville Anstruther mi je obećao da će novac brzo doznačiti – primijeti Beulah. – Očekujem da će stići za tri ili najdulje četiri dana.

– Za tri dana? Javit ću se Esmondu – ponudi se Natalie. – Vrlo je šutljiv čovjek.

– A ubrzo potom dvije stanovnice Gribbona krenut će u banku – nasmiješi se Beulah.

– Odjenut ćeš haljinu koju sam odabrala za tebe oduševi se Natalie. – A također i šešir i cipele.

– Nakon što sve obavim u banci posjetit ću Lucasa Kinga i završiti posao oko kupovine kuće. Potom ću posjetiti trgovinu odjećom. Prvi put nakon dugo vremena moći ću na-

baviti sve što želim. Pristojnu odjeću, Natalie!

Dok su prolazile glavnom ulicom, Beulah je šutjela, da bi zapitala tek kad su stigle pred zgradu »Western Uniona«:

– Je li Kingova kuća čista i uredna?

– Da – ohrabri je Natalie. – Dorrie King je dobra domaćica. Najveći dio pokućstva odnijet će sa sobom u Denver, ali ne i zavjese i sagove, ostalo ćeš morati kupiti.

– Znam – kimne Beulah. – Pokućstvo, posteljinu i sve za kuhinju. Sve ono što je potrebno da se napuni kuća. No možda trgovci neće htjeti razgovarati sa mnom – nasmiješ se iza vela. – Možda ću ih morati tužiti.

* * *

Tri dana nakon velikog sprovoda Erica Grissarda šerif Cassius Agrow i dvojica Teksašana još su uvijek bdjeli na krovu hotela. Još su uvijek bili sigurni da će netko pokušati opljačkati banku.

Stigla je i poštanska kočija.

Uvijek miran, Frank Esmond, direktor Trgovačke banke, iznenadeno je čitao pismo koje je stiglo iz St. Louisa.

– Kćerka Toma McGilla nije lagala – govorio je glavnom blagajniku. – Nisam to mogao prije spomenuti, Jacobe, jer je mlada žena tražila da to nikome ne odam. Ali sada će to, dakako, svi saznati. Bez sumnje će to prouzročiti veliku uznemirenost.

– Nešto neobično? – zapita blagajnik.

– Nešto neočekivano, blago rećeno – odgovori Esmond, pružajući mu pismo. – Pobrinite se za to! Doznaka od pedeset tisuća dolara! Sretnica je udovica Crvenog Medvjeda.

– Nebesa! – krikne blagajnik. – Znali ste...

– Gospodica McGill pripremila me na to – odgovori Esmond. – Vjerujem da se sastaje s udovicom. Došla je jučer i zamolila me neka joj javim čim doznaka stigne. Riječ je o nasljedstvu. Čini se da je prije nekog vremena umro bogati brat naše neomiljene udovice.

– Pedeset tisuća, nebesa! – ponovi blagajnik.

– Otvori račun na njezino ime, Jacobe! Pripremi knjižicu, a potom pošalji Erniea u »Western Union« neka javi da je doznaka stigla. Sve moramo obaviti u najvećem redu. Pravila pristojnosti ne smiju biti prekršena. Mi smo bankari, a udovica Crvenog Medvjeda je naš novi klijent. Meni uopće nije važno što je neki ne vole. Kao novčano osiguran građanin, ima pravo na sve usluge koje joj možemo pružiti. Prema njoj moramo biti jednako tako ljubazni kao i prema svim našim strankama.

– Mnoga će lica u Gribbonu porcrvenjeti kad saznaju za to – proklovao je blagajnik. Možda niste čuli... daščara kraj rijeke, u kojoj je ona živjela, noćas je izgorjela.

– Prava sreća da naša stranka nije više stanovala ondje – namršti se Esmond. – Dakako, nitko ne zna tko je to učinio?

– Tako je – potvrdi blagajnik. – Vjerujem da su to učinili isti oni koji su joj dosađivali kad su bili pijani.

– Učinili bi oni mnogo gore nego samo dosađivali da nije bilo njezine puške – izrazi Esmond svoje mišljenje. Mislim da se nakon smrti svog muža prehranjivala lovom. Stoga pretpostavljam da je bila siguran strijelac.

Dvojica Teksašana, koji su ovuda prolazili, zapaziše mladeg blagajnika kako žuri do zgrade »Western Uniona«. Odmah su pogodili o čemu je riječ. Agrowu, koji je stajao na vratima svog ureda, iznenada bude sve jasno. Zapazio je da Teksašani odlaze u ured McGilla, pa poslušao svoj unutrašnji glas. Kad je stigao, blagajnik je upravo izlazio, a Natalie je pričala Teksašanima što se dogodilo.

– Uskoro ćemo otići do banke. Da, bit će nam potrebna pratnja.

– Imate je – primijeti Larry.

– Zdravo, Casse! – nasmiješi se Natalie. – Djeluješ nekako iznenađeno.

– Nešto se dogodilo – prorokovao je šerif. – Ne bi li mi netko odao što?

– Valentine će ti sve objasniti. Ili možda moj otac – odgovori Natalie. – Posve sam sigurna da će se i ona složiti s time. Napokon, ti si jedan od malobrojnih muškaraca u Gribbonu koji joj je drag.

Kad je Natalie izašla, McGill upitno pogleda Larrya.

– Vi ili ja da objasnimo sve šerifu? – upita McGill.

– Vi – reče Larry. – Vi ste ono što šerif naziva odgovornim građaninom. Moj drug i ja samo smo prolaznici.

U nekoliko riječi McGill je ispričao šerifu o udovičinom nasljedstvu. Šerif, koji se brzo oporavio od iznenađenja, pucne prstima i kimne.

– Zbog toga je, dakle, onaj čovječuljak iz St. Louisa došao ovamo i potražio je. Radi za odvjetnike njezinoga pokojnog brata reče i okrene se prema Teksašanima. – I što sada?

– Gospoda mora otići u banku, a što bi drugo? – ravnodušno izjavi

Stretch. – Natalie će poći s njom, a mislim da ćemo ih i mi pratiti.

– Prošlo je dugo vremena otkako se udovica Crvenog Medvjeda posljednji put prošetala glavnom ulicom – primijeti McGill.

– Hoćete li i vi s nama? – zapita Larry šerifa.

– Prokletstvo, netko je prošle noći zapalio daščaru. Izgorjela je do temelja. Udovica doista ima mnogo neprijatelja – namršti se šerif.

– Zovete to neprijateljima? – uzbudi se McGill. – To su nitkovi! Ljudi koji se dive Thadeusu Grissardu.

Kad su otmjeno odjevene žene sišle s kočije, muškarci se zadržavaju nasmiješili. Ne postoji ništa što čovjeka može bolje raspoložiti od mnogo novaca. Udovica je bila mirna i sigurna u sebe. Ovo bijaše njezin dan, a ni Thadeusu Grissardu, ni njegovim prijateljima neće uspjeti da ga pokvare.

Beulah se obrati šerifu:

– Hvala vam, šerife!

– Mislite u vezi s onom pobunom na rijeci? – zapita Agrow. – Najbolje će biti zaboraviti na to.

– Nemojte misliti da ne znam za vaš sukob s Grissardom i gradskim načelnikom – namršti se Beulah. – Odbili ste se pokoriti njihovim zahtjevima. Da nije bilo vas, otjerali bi me iz Gribbona. Znat ću uvijek cijeniti što ste učinili za mene.

– Moram vam reći da to ne bih učinio samo za vas – ozbiljno će šerif. – Kao građanin koji nije prekršio zakon, imali ste pravo na moju zaštitu, kao i svatko drugi.

– A sada – prekine ih Natalie – vjerujem da možemo krenuti.

Još će mnogo godina stanovnici Gribbona pričati o toj šetnji niz glavnu ulicu do Trgovačke banke. Žene su hodale jedna uz drugu, vrlo mirne i dobro raspoložene, a prati-

la su ih dvojica Teksašana i Cass Agrow koji je pušio cigaru i nastojao djelovati opušteno. Pritom je pažljivo promatrao što se događa oko njega.

Prošli su samo nekoliko koraka kad li su već prepoznali udovicu. Kraj njih je projahao liječnik Carboyne i pozdravio ih, a Beulah mu je uzvratila. Liječnik je skinuo šešir i odjahao dalje. Još nekoliko koraka i već se začuše uzbuđeni glasovi ženskih prolaznica:

– Kako se usuduje pojaviti ovdje?

– Drolja!

– Bijela skvo!

Udovica je sačuvala vedri izgled, ali odjednom joj stane na put jedan stanovnik Gribbona. Promatrao ju je takvim pogledom da je Larrya podsjetio na Grissarda.

– Kako se usudujete... žene poput vas...

Više nije uspio ništa reći. Stretch ga je udario tako snažno da je pao. Onda ga podigne i odnese do korita punog vode. Baci ga u njega. Agrow je gledao pred sebe, ne obraćajući pažnju na građanina Gribbona s kojega se cijedila voda.

Došlo je do još jednog kratkog zastoja u blizini banke. Tri pijanca, izlazeći iz saluna, dočekaše udovicu uzvicima i grubim pozivima. Jedan od njih učini ozbiljnu grešku stoga što nije obratio pažnju na njezinu pratnju, već joj se obratio kao »indijanskoj drolji«. Trenutak kasnije ležao je onesviješten na zemlji, pogođen Larryevom šakom. Dotle je Stretch prijeteći stao ispred druge dvojice.

– Momci, djelujete pametnije od vašeg brbljivog prijatelja. Stoga vjerujem da ćete skinuti šešire i reći: »Kako ste, gospodo?« I to s dužnim poštovanjem. Hajde, momci!

Pijanci pogledaše svog prijatelja, kojemu je tekla krv iz usta, a potom Teksašane i Beulah. Zatim vrlo pažljivo dodirnuše šešire.

– Kako ste, gospodo? – izustiše.

Zatim podigoše svog onesviještenog prijatelja i odvukoše ga natrag u salun. Žene krenuše dalje, a Agrow tiho primijeti:

– Valentine, takva primjedba doista ne može proći nekažnjeno, ali zašto ste mu morali slomiti vilicu?

– Žao mi je što su gospode morale prisustvovati tome – ispričavao se Larry.

– Ne žalim što sam to vidjela, a vjerojatno ni Beulah – odgovori Natalie.

– Oprostite, šerife! – počeo se ispričavati Larry. – Nisam ga htio jako udariti, ali zaboravio sam otvoriti šaku.

– Nije mi žao što je Emorson učinio Sidu Burnieu – reče šerif. – Užasan tip, taj Burnie. Vrlo se rijetko kupi.

Na to se nasmije najprije Natalie, a za njom i Beulah. Agrow se nasmiješi i tako njih petoro u dobrom raspoloženju stigoše do banke, gdje ih dočeka direktor, čestitajući Beulah.

– Na usluzi sam vam, gospodo! Kakva vam god pomoć bila potrebna, samo nam se obratite.

– Prihvatit ću tu ponudu, ali nešto kasnije, gospodine Esmonde – odgovori udovica.

– Prvo ono prvo – nasmije se direktor. – Potreban mi je vaš potpis da možemo službeno otvoriti vaš račun. A potom, recite koliko će vam novaca biti potrebno.

– To je baš ono što sam namjeravala učiniti – kimne Beulah.

Stojeći straga, Teksašani i šerif razgovarali su s Natalie. Agrow je imao vremena, pa je pričao o tome

kako će se ljudi ponašati kad saznaju za nasljedstvo.

– Stanovnicima Gribbona bit će potrebno neko vrijeme da se priviknu na to da je Beulah iznenada postala neovisna o bilo kome – primijeti. – Natalie, mnogi će joj zavidjeti.

– Ne brinite, Natalie – uvjeravao ju je Stretch. – Ako joj netko pokuša dosađivati, naletjet će na Larrya i mene.

– Beulah ima pravo na službenu zaštitu – upozori ih Natalie.

– Dakako, u to nema sumnje – složi se šerif Agrow.

– Ne bismo smjeli iskorištavati njihovu velikodušnost... – započne Natalie.

– Tako je – kimne Agrow. – Dok napetost prođe, ja ili jedan od mojih zamjenika bit će joj pri ruci, bude li joj nešto potrebno.

– Što će sada poduzeti? Ili to ne bih smio zapitati? – zanimao se Larry.

– Vidjet ćete – nasmiješi se Natalie.

* * *

Idućih nekoliko sati bijahu puni zanimljivih događaja za koje je tog poslijepodneva znao već cijeli Gribbon. Thadeus Grissard bijaše užasnut, saznajući da je udovica postala vlasnica kuće kingovih u ulici Laurel. Odmah je pozvao gradonačelnika. Razgovor u četiri oka u Grissardovu uredu predstavljao je užasno iskustvo za Vincea Forstera.

– Morate nešto poduzeti? – bijesnio je bankar. – Udovica Crvenog Medvjeda u kući pokraj moje!

– To je najljepši dio grada – kimne Forster. – Thadeuse, ruke su mi vezane! Što mogu učiniti? Lucas može prodati kuću kome hoće. Kako je itko od nas mogao pogoditi da je nasljedila toliko novaca? Ne mo-

gu ti reći točnu svotu, ali zacijelo je mnogo.

– Trgovci, zajmoprimci ove banke, prodaju joj robu – ljutio se Grissard. – Izazivaju me!

– Agrow je prati u svaku trgovinu u koju ulazi – upozori ga Forster. – Ne govori mnogo, ali trgovci udovoljavaju svakoj njezinoj želji. Plaća u gotovom, a ti znaš kakvi su trgovci. Ne žele ti se suprotstaviti, ali vjeruju da je njezin novac jednako tako dobar kao i svačiji drugi. A ona ga ima u izobilju. Osim toga, većina onih s kojima trguje više nisu tvoji dužnici.

– Nemoguća situacija! – vikne Grissard. – Prvo sam osramoćen zbog samoubojstva moga sina, a sada ovo! Ta prokleta bijela skvo izaziva me time što je kupila kuću u mom susjedstvu.

– Neće dugo ostati tamo – tješio ga je Forster. – Susjedi je neće prihvatiti. Nedostajat će joj priroda i brda, pa će jednog dana jednostavno nestati odavde.

– Drolja iz saluna! Udovica Arapaha! – urlao je Grissard. – Usuduje se živjeti u blizini mog doma!

Istovremeno dok je Grissard napadao gradonačelnika Larry je napuštao brijačnicu u glavnoj ulici. Pridružio se Stretchu koji je sjedio na klupi i čekao ga.

– Osjećam silno olakšanje što sam te zatekao ovdje. Ništa se nije dogodilo, iako petnaest minuta nisam bio pokraj tebe – obrati se Larry svom prijatelju.

– Vjeruješ li da ni trenutak ne mogu biti bez tebe?

– Moraš to priznati i sâm – kimne Larry.

– Ponekad i priznajem, ali danas ne.

– Znači, nisi se micao s ove klupe za cijelo vrijeme dok sam boravio u brijačnici?

– Otišao sam i opet se vratio.
Pokaže rukom prema hotelu „Musgrove“, njihovom privremenom domu.

– Ostavio si tamo duhan i vratio se po njega? – ispitivao ga je Larry.

– Ne, ugledao sam petoricu jahača. Dojahali su pred hotel, a četvoricu od njih poznajem od prije. To su ona ista četvorica koje smo otjerali prilikom našeg prvog posjeta udovici u durštvu Melvilla Anstruthera.

– Pa?

– Postao sam znatiželjan. Misliš li da si to jedino ti? Kad su izašli, pošao sam do portira i razgovarao s njim. Unajmili su sobe u prizemlju sa stražnje strane hotela.

Larry otpuhne dim i stisne oči.

– Nastavi!

– Čovjek mi je rekao da su već i prije ponekad dolazili – nastavi Stretch. – Odmaraju se od posla boraveći nekoliko dana u gradu. Ali se čudio odakle tim odrpancima novac za unajmljivanje soba. Posljednje što je čuo o njima bilo je da su ostali potpuno bez novaca. A mi znamo kakvi su to ljudi...

– Jesi li pročitao njihova imena u popisu gostiju? – Quaine, Pitch, de Vries i Woodham – odgovori Stretch. – Peti momak, a njegovo je ime Appleyard, kako mi je rekao portir, nije unajmio sobu. Zatim su sva petorica krenula u salun. Mislim da će to šerifa zanimati, zar ne?

Kratko vrijeme poslije toga sreli su šerifa. Bio je neraspoložen, čuvajući stražu u ulici Laurel, ispred udovičine kuće.

– Kingovi upravo odlaze, a Beulah i Natalie čiste kuću. Maloprije sam obavio razgovor s delegacijom u kojoj su bili Grissard, gradonačelnik i četvorica vijećnika.

– Velike zvijerke, zar ne? – primijeti Larry.

– Došli su ovamo zahtijevajući da otjeram udovicu – naglasi Agrow. – Naši najutjecajniji građani! Morao sam ih otjerati.

– Morali ste dakako – složi se Larry.

– Održao sam im govor – ljutito promrmlja šerif. – Optužio sam ih zbog smetanja stanovnice grada, koja nikada nije prekršila zakon, koja uz to raspolaže s dovoljno novaca da dovede najboljeg odvjetnika, a taj će ih sve tužiti zbog uvrede časti i smetanja posjeda. Ovog trenutka moji izgledi da budem ponovno izabran za šerifa jednaki su ničici.

Larry ponovi šerifu imena koja je Stretch doznao.

– Znače li vama ta imena bilo što? Dovoljno su podli da navale na nezaštićenu ženu. Da li bi možda oni mogli namjeravati opljačkati banku?

– Uvijek sam sumnjao u Quainea i njegove prijatelje namršti se Agrow. – Ali ne vjerujem da bi bili dovoljno mudri da izrade takav plan. Netko drugi zaicjelo je glavni. Oni vjerojatno samo izvršavaju njegove naredbe... Poče razmišljati o mogućnosti pljačke. Češući se po bradi govorio je: – Hotel je na prikladnom mjestu za bilo koga tko namjerava opljačkati banku. Dakle, to bi se moglo dogoditi i noćas. Vjerojatno tek u rane jutarnje sate. Na meni je red da bdijem na krovu.

– Da, ovog puta to bi se moglo dogoditi – kimne Larry. – Ali imat ćete društvo.

– Tako je! – složi se Stretch. – Kome je spavanje potrebno? Evo, opet krećemo na posao!

XI

Kasno poslije podne Kingovi su napustili Gribbon. Kuća u ulici Laurel imala je novog stanara. Beulah se nije imala čega plašiti, jer je šerifov zamjenik Raice obilazio taj dio grada.

U dva sata te noći mirno su spavali udovica Crvenog Medvjeda, njezina prijateljica Natalie McGill, bankar Grissard sa ženom i kćerkom. Šerifov zamjenik Steve Jansen odmarao se u svojoj sobi u hotelu sučelice šerifovom uredu, a liječnik Jefferson Carboyne u sobi iza svoje ordinacije.

U to vrijeme, dakle, nisu spavali šerifov zamjenik Raice, koji je bio na dužnosti, njegov šef Agrow u durštvu Larrya na krovu hotela »Pellier«, te Stretch koji je sjedio uz prozor svoje hotelske sobe na drugom katu. Sam Ulmann je upravo izlazio iz ureda za ispitivanje zlata, a Cully Appleyard je također krenuo u potragu za šerifovim zamjenikom, namjeravajući zaokupiti njegovu pažnju. Quaine, Pitch, de Vries i Woodham pripremali su se napustiti hotel kroz prozore svojih prizemnih soba.

Agrow je s krova nestrpljivo promatrao što se događa. Obratio se k Larryu:

– Emerson je spreman?

– Ako ti ljudi napuste hotel, on će krenuti za njima ma kamo pošli. Ali sam siguran da će to biti banka odgovori Larry.

– Pitam se kakva je uloga tog Appleyarda koji nije unajmio sobu u hotelu – namršti se Agrow, a onda se iznenada ukoči: – Netko dolazi!

– Smirite se! – opomene ga Larry.

U to vrijeme Stretch se spustio

niz stražnji balkon, privučen tihim zvucima. Ugledao je baš ono što je očekivao. Quaine i njegovi ortaci pojavljivali su se jedan za drugim. Krenuše u smjeru banke, a Stretch ih počeo slijediti.

I oni na krovu zapaziše tu četvoricu kad su se pridružili Ulmannu ispred banke. Do njih dopre zvuk lomljave stakla, a potom glas šerifovog zamjenika Raicea koji je nekome oštro prigovarao. Raice je ugledao Appleyarda kako skuplja kamenje i baca ga u stakla izloga; pretvarao se da je pijan.

Kamen pogodi Raicea u glavu. ovaj zgradi Appleyarda, pa se počeo tući. Tao je Appleyardu točno po planu uspjelo skrenuti Raiceovu pažnju od onoga što se događalo pred bankom.

– Tko? – upita šaptom Larry.

– Njegovo je ime Ulmann. Iz ureda za ispitivanja zlata – tiho odgovori Agrow. – Dakako, pozna Quainea i njegovo društvo. Prokletstvo, otključali su vrata banke.

– To nas ne bi smjelo iznenaditi – podsjeti ga Larry. – Krenimo! Pričekat ćemo da uđu – tiho je objašnjavao. – Stretch je zacijelo stigao do stražnjih vrata banke. Ne smijemo zaboraviti da imaju dva ključa. Možda će izaći gdje su i ušli, ali ne smijemo riskirati.

– Kad ih uhvatimo, imat ćemo krivce i dokaze – reče šerif Agrow.

– Mislim na ono što će izvaditi iz trezora banke.

Petorica pljačkaša zatvoriše za sobom vrata banke. Larry i šerif spustiše se požarnim stubama.

U banci su Ulmann i njegovi ljudi radili uz svjetlost svijeće. Sve su zavjese navukli na prozore. De Vries je pripremao fitilje. Jedan je stavio uz vrata trezora, blizu mjesta na kojem je Ulmann upravo pokušavao otvoriti vrata s pomoću broja-

ka dobivenih od Erica Grissarda. Drugi fitilj stavio je uz zapadni zid. Pri tome mu je Pitch pomagao. Quaine i Woodham izvukli su četiri vreće ispod kaputa. Nitko nije govorio.

Ulmann je uspio otvoriti vrata trezora. Brzo unese svijeću u nj, pa poče vaditi i stavljati svežnjeve novčanica u mnogobrojne ušivene džepove s unutarnje strane svog ogrtača. Quaine i Woodham slijedili su ga u tome, ali su gurali svježnjeve u vreće.

Na ulici, pljujući krv, Raice je po peti put pokušao smiriti svog protivnika.

— Prokleti pijanče, ovo je posljednja opomena! — upozori ga. — Budeš li se još opirao hapšenju, izvući ću revolver, pa ti njime razbiti lubanju.

— Hajde, pokušaj! — izazivao ga je Appleyard, mašući šakama pred Raiceovim nosom — Tvoje mi se lice ne sviđa. Volio bih ti promijeniti izgled.

Dok je to trajalo, pljačkaši su napunili vreće, a Ulmannov se ogrtač naduo.

Larry se u međuvremenu pridružio Stretchu u uličici iza banke. Sakriše se iza naslaganih cjepanica, promatrajući pažljivo vrata.

Prije nego što su ugasili svijeće, Pitch i de Vries iskoristiše ih za paljenje fitilja. Potom poslušашe Ulmannov nalog. Quaine i njegovi ljudi požuriše do stražnjih vrata koja su već prije bili otvorili, dok je Ulmann krenuo prema onima koja su vodila na ulicu.

Izašavši, Quaine gurne jednu vreću u ruke de Vriesa. Pitch i Woodham izadoše za njima. Krenuše prema hotelu „Musgrove“. Ni jedan od njih nije se dosjetio da se osvrne.

Bili su posve sigurni da je Ulmannov plan u potpunosti uspio.

Teksašani napustiše svoje skrovište i podoše za njima, sve dok četvorica lopova nisu stigla do stražnje strane hotela i počela se penjati kroz otvorene prozore u prizemlju.

To bijaše pravi trenutak.

— A sada bi bilo dosta! — odjednom vikne Larry. — Bacite vreće i podignite ruke!

Vreće padoše na zemlju, ali se ruke podigoše samo do revolvera. Odjeknuše pucnjevi. Teksašani istog trenutka uzvratishе paljbom.

Stretch osjeti na licu struju zraka od metka iz Quineova revolvera. Prokune i opali. Larry prvim metkom pogodi Pitcha, koji krikne. Potom okrene revolver prema de Vriesu i ovome ispadne oružje iz ruke, sudari se s Pitchom, pa obojica završishе na zemlji. Woodham je dva puta pucao u smjeru Stretcha, ali ga nije pogodio. Platilo je to životom. Zateturavši i držeći se za grudi, spotakne se o Quainea koji je, smrtno pogoden, ležao na tlu, padne preko njega i trenutak poslije toga također izdahne.

Ulmann je, napustivši banku, krenuo prema sjeveru. Ali iznenada začuje pucnjavu koja je doprla sa stražnje strane banke. Okrene se i sudari sa šerifom Agrowom. — Do sto đavola, izgledaš dvostruko deblji nego prije — hladno primijeti šerif. — Ali dobro znamo što je uzrokovalo tu debljinu.

— Kakva je to pucnjava? — uzalud ga pokuša prevariti Ulmann. — Krenuo sam u šetnju. Nisam mogao zaspati. Šerife, jeste li čuli pucnjavu?

— Kakav odgovor očekuješ od mene? — napadne ga Agrow. — Zar bi trebalo da ti okrenem leđa i pružim ti priliku da pobjegneš?

– Zašto bih bježao? – iznenadi se tobože Ulmann.

– Ulmanne, sve to nema smisla. Promatrali smo što se događa u banci. Vidio sam te kad si ušao i čekao sam da ponovo izadeš. Stoga nemoj mislit da sam tako glup...

– Nemam vremena za igru nagadanja – tobože nestrpljivo reče Ulmann i pogleda prema banci. – Umoran sam, pa možete sutra nastaviti razgovor sa mnom.

– Razgovarat ćemo ovdje i sada – odvratila Agrow, pružajući ruku prema revolveru. – Ulmanne, otkopčaj ogrtač!

– Ne smijemo ostati ovdje! – odjednom krikne Ulmann.

Sav očajan, pokušava se udaljiti što više od banke. Iznenada snažno udari Agrowa po glavi. Ovaj nije uspio izbjeći udarac. Izgubio je ravnotežu i pao. Ulmann se okene u namjeri da pobjegne.

Ali u taj čas odjekne dvostruka eksplozija. Začu se prštanje stakla, a posvuda naokolo poletješe razni predmeti. Agrow je bio svjedok posljednjih trenutaka Ulmannova života. Cigla je poletjela i udarila ga svom snagom po glavi. Bio je mrtav prije nego što je pao na zemlju. Ostade ležati licem u prašini i krvi.

Kad se sve smirilo, šerif teškom mukom ustane i pogleda prema banci. Zapadna banka više nije bila prelijepo zdanje. Zidovi su se urušili, svi su prozori izletjeli, jednako kao i vrata.

Šerif, još uvijek dršćući, krene prema mjestu na kojem je ležao Ulmann. Okrene ga, uzdahne i počne raskapčati njegov ogrtač. Uto začuje kako ga netko zove po imenu s druge strane ulice. Raice je onesviještenog Appleyarda vukao za noge prema zatvoru.

– Casse, banka...

– Zatvori Appleyarda u ćeliju –

naredi Agrow. – Čim to učiniš, vрати se ovamo! Eksplozija će privući sve ljude, u to možemo biti sigurni. Nitko ne smije ući u banku, a ni u stražnju ulicu. Jesi li me čuo?

– Jesam – kimne Raice.

Nakon što je skinuo ogrtač s mrtvaca i pretražio mu džepove, Agrow krene do dvojice Teksašana. Stajali su kraj Pitcha koji je umirao. Šerif ugleda vreće s opljačkanim novcem.

– Cassiuse, poslušajte što nam ovaj želi reći – pozove ga Larry.

– Zar je jedini preživjeli? – namršti se Agrow, kleknuvši kraj ranjenika.

– Još je jedan živ – objasni Stretch. – Preživjet će i moći će mu se suditi, ali ovome neće.

– ...kako su udesili momka... Grissardova sina... – teškom je mukom govorio Pitch.

– Slušam. Tko ga je udario? Tko ga je objesio?

– Oley i Ulmann – jaukao je Pitch. – Čekali su da ispiše brojeve...

– Šifru za otvaranje trezora?

– Da... brojeve... Dok je pisao... pismo... Oley ga je udario... on i Ulmann... nisam to znao! ...Objesili su ga... Ulmann mu je obećao dio novca... Momku je novac bio važan... potreban...

Trzaj prode Pitchovim tijelom trenutak prije nego što je izdahnuo. Umorna pogleda, šerif se obrati Teksašanima:

– Sve ste čuli?

– Svaku riječ – potvrdi Larry.

– Zasad to nećemo nikome odati – odluči Agrow. – Moram prvo dobro razmisliti.

– O čemu? – namršti se Stretch.

– Poslije o tome – odgovori Agrow i ustane.

Uto se pojavi Steve Jansen, prebacivši pokrivač preko noćne košulje.

– Casse, što je to, dodavola?

– Ti i Marty ne puštajte ljude ovamo! – naredi šerif. – Iry Wynn će uskoro stići. Kad doktor Carboyne stigne, pošaljite ga do zatvora. Valentine, hoćete li ponijeti ranjenika? Emerson i ja pobrinut ćemo se za dokaze.

Gomila stanovnika poče prilaziti glavnoj ulici upravo kad su Agrow i Teksašani krenuli u šerifov ured. Šerif i Stretch nosili su pune vreće, a Larry onesviještenog Marca de Vriesa. Carboyne je ubrzo stigao. U zatvorskim ćelijama postade vrlo živo. Pljačkaši poštanske kočije ustadoše da pogledaju de Vriesa, za kojega se liječnik Carboyne brinuo u susjednoj ćeliji.

Ulmannov ogrtač i vreće spremiše u kut u šerifovu uredu.

– Upravo sam se nečega sjetio – trgne se šerif Agrow. – Odmah ću se vratiti.

– Nešto važno? – upita Larry.

– Nešto sam smetnuo s uma dok sam pretraživao Ulmannovo tijelo – odgovori Agrow, požurivši iz ureda.

U glavnoj ulici okupili su se stanovnici Gribbona, odjeveni u najraznovrsniju noćnu odjeću. Zurili su u ruševine banke. Tu se već našao i Iry Wynn sa svojim pomoćnicima. Mrtvace su odnijeli, a i Ulmannovo je tijelo ležalo na nosiljci.

Upravo u taj čas pojavio se Agrow. Bijaše mu potreban samo trenutak da pronade papirić u džepu Ulmannova prsluka. Poravna ga rukom i poče proučavati na svjetlu ulične svjetiljke. Osjetivši olakšanje, uzdahne. Prije nego što se vratio u ured, pogleda svog zamjenika.

Raice je pritiskao krvavi rupčić na usne i ispričavao se: – Oprosti, Casse, nisam odmah stigao, jer sam imao pune ruke posla s tim prokletim pijancem...

– Što se zapravo dogodilo? – zapita šerif.

– Prolazio sam ulicom Laurel, kadli sam čuo kako netko razbija izloge – odgovori Raice. – Jedan

pijanac je bacao kamenje. Izgledao je potpuno pijan, pa sam ga morao zaustaviti.

– Tako je – složi se Agrow. – Ali stvari su se zapetljale. Marty, to je bio dio njihova plana. Željeli su te ukloniti. Kad se Appleyard osvijesti, vjerujem da će potvrditi moje riječi.

Ti i Steve pokušajte ove ljude poslati njihovim kućama, a zatim pogledajte što je ostalo od banke. Možda ćete naći zlatnike i srebrnjake koje eksplozija nije oštetila. Moramo se čuvati pljačkaša.

– Netko bi morao obavijestiti Thadeusa Grissarda – uozori ga Raice.

– Zasigurno već sve zna – reče Agrow. – Uskoro će dojuriti ovamo, a ja ću biti spreman da ga dočekam.

Neko vrijeme nakon što se šerif vratio u ured stigao je i liječnik Carboyne.

– Ranjenik se neće osvijestiti prije zore – upozori on šerifa. – Teško je ranjen.

– Ali oporavit će se? – namršti se Agrow.

– Hoće – kimne liječnik. – Mislim da biste morali poći do onog drugog.

– Do Appleyarda? – zapita Agrow.

– Da, ako je to njegovo ime – slegne Carboyne ramenima. – Osvijestio se prije nekoliko trenutaka. Rekao bih da je užasno uzbuđen. Ukoliko ga namjeravate ispitivati, vjerujem da je to najpovoljniji trenutak.

– Larry, hoćete li me pratiti? – pozove Agrow Teksašanina. – Stretch, potražiti će me neki ljudi, ali nemojte im dopustiti da dođu u zatvor. Neka pričekaju ovdje.

– Bez obzira na to tko to bio?

– Bez obzira na to – potvrdi Agrow.

U Larryevu društvu Agrow krene prema zatvoru. Carboyne zijevne i pođe prema izlazu.

Cully Appleyard, užasno prestrašen, skupio se u kutu ćelije. Proma-

trao je svog onesvještenog prijatelja. Kad su šerif i Larry stali pred njega, Cully odvрати pogled.

– Appleyarde, gotovo je! – upozori ga Agrow. – Uspjelo ti je zadržati mog zamjenika, ali ti to baš nije koristilo. Sad si u zatvoru, a čeka te optužba zbog sudjelovanja u pljački.

– Što je s drugima? – promuća Appleyard.

– Preživjeli ste jedino ti i de Vries – objasni mu šerif. – Zaustavio sam Ulmanna nedaleko od banke. Bio je silno uzbuđen, a sada znamo i zašto.

– Ustrijelili ste Ulmanna? – zapita Appleyard.

– Nisam čak ni izvukao revolver. Ubila ga je cigla koja je poletjela nakon eksplozije.

– Tko je od vas stručnjak za dinamit? – zapita Larry.

– Marco! – prizna Appleyard.

– Grissardov sin odao vam je šifru za otvaranje trezora, a imali ste i ključeve – namršti se Larry. – Izazvali ste eksploziju samo stoga da biste dobili na vremenu?

– Dobro pogodate – uzdahne Appleyard.

– A sada želim tvoje potpuno priznanje – naredi mu Agrow. – Ništa ti ne obećavam, ništa ne jamčim. Možeš surađivati i imati izvjesne izgleda, a možeš i odbiti.

– Bit će bolje da surađuješ – savjetovao mu je Larry. – Cassiuse, siguran sam da će govoriti. Zapitaj ga što želiš.

Prvi posjetioci koje je Stretch pustio u ured bijahu Natalie McGill i njezin otac. Stretch za njima zatvori vrata i zaključa ih, objašnjavajući da Agrow ne želi da ga netko ometa u poslu. Poče ih nagovarati neka se vrate kući i nastave spavati. Zapazio je da je Natalie užasno uzbuđena. Došla je u kućnoj haljini i papučama. Ali je i tako bila lijepa kao i uvijek.

– Htjela sam se uvjeriti da Cass nije ranjen – reče.

– Budući da obavlja poslove, znači da nije – upozori je otac.

– S njime je sve dobro, gospodice Natalie – uvjeravao ju je Stretch.

– Šef pljačkaša udario ga je po glavi, ali to nije ništa. Reći ću mu da ste se prestrašili zbog njega.

– Nemojte mu to spomenuti! – namršti se Natalie, no potom se pomiri s neizbježnim. – Znam da vam to nema smisla reći. Hoćete li šerifu izručiti poziv da dode k nama na večeru?

– Vrlo rado – obeća Stretch.

Stretch izvede McGilla i njegovu kćerku iz ureda. No upravo se spremao opet zatvoriti vrata, kadli ugleda bankara Thadeus Grissard bijaše blijed i uzbuđen. Nosio je veliki kovčeg. On je navukao na sebe kućni ogrtač od brokata. Stretch dohvati kovčeg i pomogne mu ga unijet.

– Gdje je... – započe Grissard.

– Šerif će ubrzo doći – primijeti mirno Stretch. – Ovo je težak kovčeg. Vjerojatno su u njemu kovance iz banke.

– To je ono što je preostalo od banke – ljutito će Grissard.

– Moglo se dogoditi još i gore – počeo ga tješiti Stretch i pokaže rukom prema kutu. – Tu je sav novac koji su uzeli iz trezora. Šerif je rekao da ga može zaključati u ćeliju, ali vjeruje kako će ga prebaciti u neku drugu banku, dok se vaša ne uredi.

– Uredi? – gorko će Grissard. – Banku treba sagraditi iznova – dodaj i sjedne namrgodeno. – Pozovite šerifa! Ne želim čekati na njega. Ne čekam ni na koga!

– A ja bih se zakleo da to upravo sada činite – slegne Stretch ramenima.

Kad se šerif Agrow u Larryevu društvu vratio iz zatvora, bankar je već potpuno izgubio kontrolu nad sobom. Bijesno je napao Agrowa optužujući ga da nije sposoban obavljati svoj posao.

– To se moglo dogoditi samo stoga što ste nesposobni. Da ste tako

pažljivo obavljali svoju dužnost, kao što to uvijek tvrdite, ovi lopovi ne bi uspjeli raznijeti banku, ući u nju i opljačkati trezor. Kakav ste vi to šerif!

— Drago mi je što ste me to zapitali, Grissarde — primijeti Agrow, sjednuvši na stol; bio je vrlo umoran, ali to je samo tjelesni umor, duševno je bio potpuno svjež. — Vjerujem da sam dobar i sposoban šerif. Da bih potvrdio tu svoju izjavu, moram vam reći da sam predvidio pljačku vaše banke. Imao sam dosta razloga povjerovati da se ona sprema. Zapravo, uz pomoć ove dvojice Teksašana stražario sam na krovu hotela »Pellier« tjeđan dana, promatrajući banku i oćekujući da se pljačkaši pojave.

— Źelite reći... — promatrao ga je Grissard tako kao da ne može vjerovati svojim ušima — promatrali ste te lopove kako dižu u zrak moju banku?

— Niste shvatili, Grissarde! — oštro se umiješa Larry.

— Ne miješajte se u to — napadne ga Grissard. Razgovaram sa šerifom.

— Pazi kako se ponašaš, bankaru! — upozori ga Larry. — Moj drug i ja smo stranci u prolazu. Nije nas briga za vas. Bit će bolje za vas budete li me poslušali.

— Larry... — zapoćne Agrow.

— Nismo promatrali kako stavljaju fitilje — napadne Larry Grissarda. — Fitilji su bili postavljeni u banci. Vrlo dugi fitilji.

— Time su željeli prikriti svoj bijeg — objasni Agrow.

— Nisu ušli s pomoću eksplozije — nastavi Larry. — Jednostavno su ušli kroz prednja vrata u banku. Imali su ključeve.

— Ključeve? — zapanji se Grissard.

— A imali su i brojke s pomoću kojih su otvorili trezor — upozori ga Agrow.

— Nemoguće! — vikne bankar. — Ne postoji mogućnost da saznaju tu šifru.

— Pokaži mu, Cassiuse! — reće Larry.

— Ovo smo izvadili iz džepa pokojnog Ulmanna — objasni Agrow, izvukavši ceduljicu iz prsluka. — Njegovi su ortaci bili tragać za zlatom koje je predvodio Oley Quaine. Siguran sam da su vam poznate te brojke — pruži papirić Grissardu.

Grissard ga dohvati, pregleda brojke i poče drhtati.

— Vaš sin Eric sporazumio se s njima — nastavi nemilosrdno Larry.

— Iskreno mi je Źao, Grissarde — primijeti Agrow. — Ali to je istina. Jedan od pljačkaša to je izjavio prije nego što je umro.

— Moj sin ne bi nikada... — zapoće Grissard.

— To se ipak dogodilo — primijeti Agrow. — Novac mu je bio potreban, a Ulmann ga je prevario. Na njegov nagovor napisao je ono pisamce udovici Crvenog Medvjeda. Ulmann mu je za njegove usluge obećao izvjesnu svotu novaca. Ukoliko će vam to donijeti olakšanje, vaš se sin nije ubio. Quaine ga je udario po glavi nakon što je napisao ono pisamce. Vjerojatno je bio onesviješten kad su ga objesili.

— To je nevjerojatno! — uhvati se Grissard za glavu.

— Htio sam vam ponuditi da ću saćuvati Ericovu tajnu u zamjenu za to da napokon ostavite na miru udovicu Crvenog Medvjeda. Ali potom sam spoznao da to nije moguće. Preživjeli moraju pred sud. Svjedoćit će, a to ću učiniti i ja — reće Agrow i kimne Teksašanima. — A i

ova dvojica! I oni su bili svjedoci priznanja čovjeka na samrti.

– Znači, na sudu će se sve saznati – uzbudi se Grissard. – Kakva sramota!

– I kakva gorka ironija! – nadoveže Agrow. – Nije uopće postojala opasnost da se mladi Eric poveže s udovicom Crvenog Medvjeda. Odbila ga je, kao što je odbijala i sve druge muškarce. Neopravdano ste optuživali tu ženu. Šteta da to niste spoznali na vrijeme. Što ste više neprilika zadavali toj ženi, to je ona više privlačila vašeg sina. O tome biste morali razmisliti.

Grissard, koji je ustao s namjerom da ode, izgledao je deset godina stariji.

– Već sam razgovarao s Esmondom iz Trgovačke banke – reče tihim glasom. – Hoćete li pripaziti na pronađeni novac, dok ga ujutro ne prenesemo u njegovu banku?

Pošto je Grissard otišao, nastade duga stanka. Stretch je prvi prekinuo.

– Natalie je bila ovdje sa svojim ocem. Bila je prestrašena zbog vas, šerife.

– Doista!

– Da su vas ti razbojnici slučajno ranili, posve sam siguran da bi sada sjedila uz vaš krevet i brisala vam znoj s čela – uvjeravao ga je Stretch.

– Dakako, Natalie me voli – nasmiješi se Agrow – samo što priznati ne želi to.

– Bit će najpametnije da je ne požurujete – savjetovao mu je Larry. – Ona je vrlo odlučna mlada žena, pa joj morate dati vremena da donese odluku.

– Vas dvojica morat ćete ostati do suđenja – upozori ih Agrow, kad su krenuli prema vratima. –

Morate posvjedočiti što je Pitch rekao.

– To nam ništa ne smeta – odgovori Larry. – Odsad će vjerojatno u gradu zavladati mir. Ionako se moramo odmoriti.

– Cassiuse, morate poći na spavanje! – upozori Stretch šerifa.

Teksašani zastadoše na vratima kako bi propustili šerifove zamjenike koji su zijevali.

– Ljudi su se razišli – javi Jansen.

– Sve je mirno – potvrdi Raice. – Grissard je bio u banci. Spasio je neke papire, napunio vreću kovanicama i gurnuo je u kovčeg.

– Znam! – kimne Agrow prema kutu sobe. – Sve je ovdje.

– I novčanice? – namršti se Raice.

– Sve, Marty! – uzdahne Agrow. – Ne brini, reću ni od jednog od vas tražiti da ovdje čuva stražu. Zaključat ću vrata za vama i spavati na kauču. I to će biti kraj duga dana puna izvanrednih događaja.

– Sjetio sam se nečega što je Natalie rekla – trgne se Stretch.

– Da? – zapita Agrow uzbuđeno. – Večeras ste pozvani na večeru k njima.

– Siguran sam da ću uspjeti osvojiti Natalie za najdulje šest mjeseci – gordo će Agrow. – Postat će gospoda Cassiusa Agrowa i bit će najsretnija žena u Gribbonu.

– Prisjetite se što sam vam rekao. Nemojte je požurivati!

Larry zajedno sa Stretchom napusti šerifov ured. Krenuše do hotela »Musgrove«, da se ispruže u krevetu.

– Vjerujem da ne žališ tog starog, zagrižljivog Grissarda? – primijeti Stretch.

– Zašto? Zar ga ti žališ?

– Pomalo – kimne Stretch.

– Ne vjerujem ti – namršti se Larry.

– Dakako, ne odobravam njegovu mržnju prema udovici, ni to što je unesrećio svog sina – slegne Stretch ramenima. – Ali ipak ga žalim. Ne isplati se razmišljati na njegov način. Tražiti od ljudi da svi gledaju na stvari jednako kao ti. Najbolje je prihvatiti ljude takve kakvi jesu. Pa nije ni svaki Indijanac isti. Mi to znamo, zar ne? Ali stari Grissard ne priznaje te razlike. Crveni Medvjed bio je Indijanac, ali je bio miroljubiv i pošten. Nikoga se nije ticalo što su se on i Beulah vjenčali. Ako su bili sretni, zašto ih je Grissard mrzio? Za mene to nema nikakva smisla.

– Hoćeš li mi napokon odati što zapravo želiš reći? Zašto ga žališ?

– Zato što je, usprkos svemu svojem znanju, prosuđivao potpuno pogrešno. Stoga ga žalim.

– Ne mogu ti protusloviti – slegne Larry ramenima. – Druže, to je bio pravi govor – nasmije se. – Sad ti se mozak umorio, zar ne?

– Znaš da rijetko kada toliko govorim. Dakako, to me umorilo.

– Ponekad dokazuješ da ipak posjeduješ pamet – polaska mu Larry.

* * *

Tjedan dana prije početka sude-
nja Marcu de Vriesu i Cullyu Ap-
pleyardu majka Zoe Grissard je po-
sljednji put posjetila grob svog sina
na groblju u Gribbonu. Dva sata po-
slije toga ukrcala se u poštansku
kočiju i krenula na Istok. Ostavila
je mužu pismo u kojem mu javlja da
odlazi u Owensville u Kansasu, gdje
će živjeti sa svojom sestrom i njezi-
nim mužem. Nikada više nije se
namjeravala vratiti u Gribbon.
Ukoliko to želi, može zatražiti raz-

vod braka stoga što ga je napustila.
Ona se neće tome protiviti.

De Vries i Appleyard dobili su
stroge kazne. Na sudu su iznijeli ci-
jeli plan pljačke banke.

Zapadna je banka ponovno sa-
građena i otvorena, ali Thadeus
Grissard više nije bio njezin direk-
tor. Premjestili su ga u Balderu,
mного manji gradić od Gribbona, u
središtu Utaha.

Nakon sudenja Lawrence Valen-
tine i Woodville Stretch Emerson
oprostili su se od šerifa Cassiusa
Agrowa i krenuli u Kolorado, pre-
pustivši se svojoj želji za lutanjem.

Agrow je nastavio udvarati Nata-
lie McGill, a kad ju je napokon za-
prosio, pristala je udati se za njega.
Ali Laryevo se proročanstvo ipak
ispunilo. Vjenčanje je održano deset
mjeseci kasnije, a ne šest, kako je to
tvrdio Agrow. On je još dva puta za-
redom bio izabran za šerifa u Grib-
bonu, a potom je počeo raditi za de-
tektivsku agenciju „Pinkerton“,
gdje je njegov nesumnjiv talent do-
šao do punog izražaja.

Ponašanje stanovnika Gribbona
prema udovici Crvenog Medvjeda,
koja je sada stanovala u otmjenoj
kući, pomalo se mijenjalo. Beulah
nije pokušavala osvojiti ljude koji
su je nekoć prezirali. Ljudi su se
promijenili. Nestalo je zlobnog Gri-
ssardovog utjecaja. Većina stanov-
nika Gribbona počela je misliti svo-
jom glavom. Značajno bijaše i to što
na idućim izborima Vincent For-
ster nije više bio izabran za grado-
načelnika.

Tri mjeseca nakon šerifova vjen-
čanja održalo se i drugo. Liječnik
Jefferson Carboyne, koji je udvarao
udovici Crvenog Medvjeda, napo-
kon je uspio slomiti njen otpor i
osvojiti njeno srce. Nakon vjenča-
nja sretan par pošao je na svadbe-

no putovanje u Denver i Los Angeles. Vratili su se u Gribbon poslije mjesec dana. Liječnik se preselio u kuću u ulici Laurel, pretvorivši jednu sobu u ordinaciju.

Tako je završio dio života žene koju su nazivali »bijela skvo«. U Gribbonu je netrpeljivost doživjela

težak udarac. Za to dostignuće liječnik i gospoda Carboyne zavrijedili su sreću, a nju su i našli.

A i ona dva Teksašanina, koja su krenula u Kolorado, zavrijedila su svoj dio sreće. I oni su se na svoj način usrećili. Dogodilo se to u žestokim sukobima s onima izvan zakona.

KRAJ

Specijalno izdanje

LASO

**Na Vašim
kioscima**

**Ne propustite uzbudljivo štivo
o sudbini Indijanca**

Izdanja za vaš odmor!

**VJESNIKOVA
PRESS
AGENCIJA**

EROTIKA jedanput mjesečno

EROTSKI ROMAN svakih 14 dana

EROTIKA EXTRA izlazi povremeno

EROTIKA HUMOR izlazi dvomjesečno

TOP svaki-tjedan

LASO svaki tjedan

LASO SPECIJAL izlazi povremeno

TRAG svakog 13. u mjesecu

SIRIUS izlazi dvomjesečno

SUPER STRIP svaki mjesec

MAXI SUPERSTRIP izlazi povremeno

TOM I JERRY svaki mjesec

U PRIPREMI:

John Gray
U ime pravde

PRETPLATA U SFRJ: polugodišnja 78.000. – d, godišnja 156.000. – d. Uplate se šalju na žiro račun NIŠPRO VJESNIK ZAGREB, 30101-833-2052 sa naznakom »za pretplatu na list LASO«. U slučaju poskupljenja lista u toku pretplatnog perioda pretplatniku se priznaje stara cijena do isteka pretplate.

Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DEM 33,00, ATS 234,00, SHF 27,00, HLG 37,00, SEK 116,00, FRF 109,00, USD 17,00, (avionom USD 20,20) CAD 24,00 (avionom CAD 28,30), Australia AUD 12,00, (avionom AUD 15,00).

Uplata na devizni račun 30101-620-16-25731-3296911 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačka banka, Zagreb (za »Laso«, izdanje OOUR-a IRI).

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.
Zadnja kolor stranica 75.000 d, c/b stranica 50.000 d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26.XI.1973.
Rukopisi se ne vraćaju.

LASO idućeg petka

